

Årsredovisning 2019

Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande	3
Förvaltningsberättelse:	
Omvärld.....	5
Väsentliga personalförhållanden.....	8
Övergripande målavstämning.....	10
Finansiell analys.....	14
Finansiella rapporter.....	24
Övriga redovisningar:	
Miljöredovisning.....	38
Välfärdsredovisning.....	40
Nämnder med flera:	
Kommunfullmäktige.....	42
Valnämnden.....	42
Revisionen.....	43
Barn- och utbildningsnämnden.....	44
Byggnadsnämnden.....	48
Kommunstyrelsen.....	50
Kultur- och fritidsnämnden.....	54
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	57
Samhällsbyggnadsnämnden.....	59
Socialnämnden.....	65
Överförmyndarnämnden.....	69
Bolagen:	
AB Vänersborgsbostäder.....	70
Fastighets AB Vänersborg.....	72
Kunskapsförbundet Väst.....	73
Hunnebergs Kungajakt och Viltmuseum AB.....	76
Vattenpalatset Vänerparken AB.....	77
Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB.....	78
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.....	79
Fyrstads Flygplats AB.....	80
Revisionsberättelse	81

Kommunstyrelsens ordförande

Året som gått har varit ett jubileumsår då Vänersborg har fyllt 375 år. Det har uppmärksammats på olika sätt via evenemang som Födelsedagskalaset i idrottshuset, Påskparad, Aqua Blå, vänerveckan, oktobermarknaden, nyår i plantaget med mera och alla musikerangemang som varit under året.

Året har också präglats av ett tufft arbete i våra nämnder och förvaltningar för att få verksamhet och ekonomi att gå ihop utifrån dom förutsättningar som funnits i mål och resursplan för 2019. Kommunfullmäktige har också uppmanat alla nämnder och förvaltningar till stor restriktivitet när det gäller personalanskaffning, kurser och konferenser samt inköp av varor och tjänster. Trots detta så känner jag att det finns en stor framtidstro och vilja att samarbeta över nämnds och förvaltninggränser för att lösa dom stora utmaningar vi har framför oss.

Vi kan med stor glädje se att vi har ett fortsatt byggande av bostäder och att vi fortfarande växer i invånarantal.

Investeringsnivån har varit hög under året och kommer också att vara det under dom kommande åren med bland annat Öxnered skola och ny skola vid Holmängen. För att vi som kommun ska kunna utvecklas och växa måste vi göra det på ett hållbart sätt både socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Därför har vi under året tillsatt en samverkansgrupp för hållbar utveckling och miljö. Vi har blivit antagna i Glokala Sverige som kommer att vara en hjälp i vårt arbete med dom globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

För att få en långsiktig planering för hur vår kommun ska utvecklas med översiktsplan och fördjupade översiktsplaner som grund har vi bildat en styrgrupp för strategisk samhällsplanering. Målet är att vi ska hitta en gemensam målbild av hur vår kommun ska utvecklas på lång sikt. Då blir det också lättare att veta vad som behövs på kort sikt.

I vår ambition att utveckla samarbetet med civilsamhället tycker jag att vi kommit en bit på vägen genom våra frukostforum, frivilligforum och andra aktiviteter som varit under året. Det är bara tillsammans som vi kan uppnå det vi vill med Vänersborg.

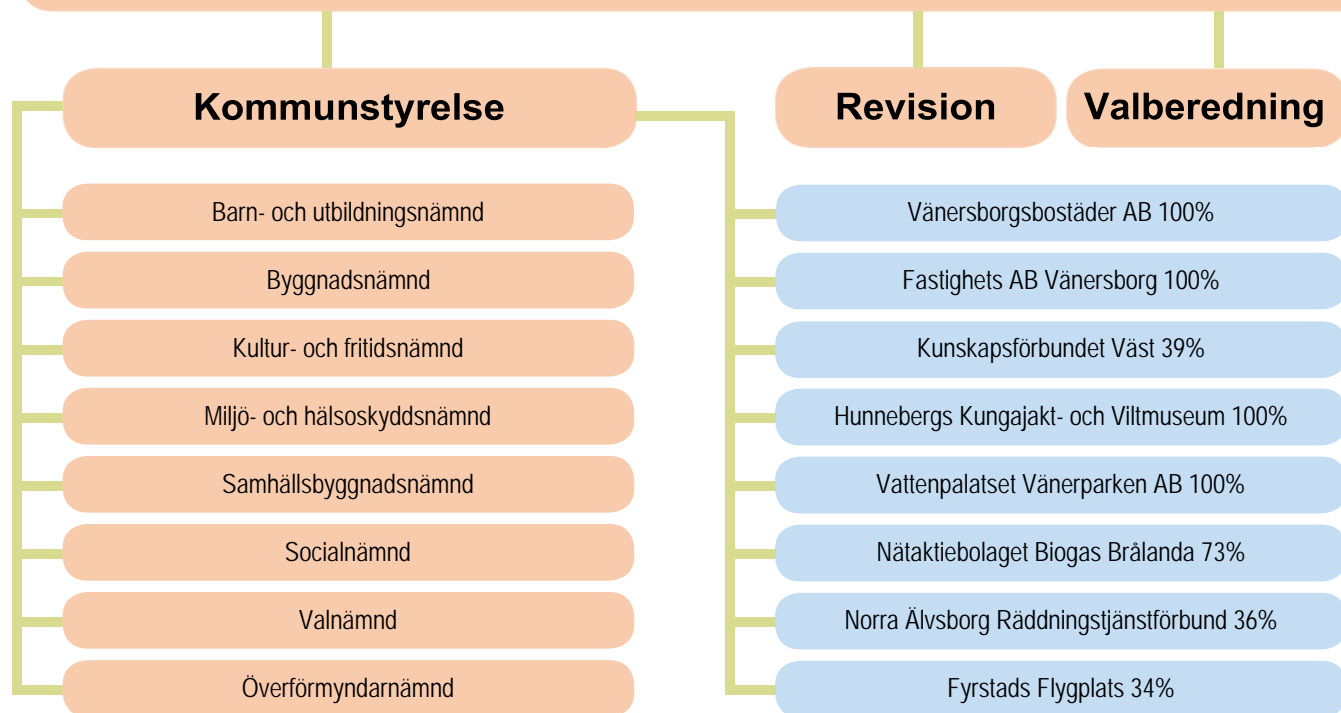
Till sist vill jag tacka alla medarbetare i våra verksamheter för det fantastiska jobb ni utför. Jag vill också tacka våra frivilligorganisationer, föreningar, näringsliv och alla andra som ihop med kommunens medarbetare verkligen bidrar till att förverkliga vår vision:

Attraktiv och hållbar i alla delar hela livet.

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens sammansättning 2019

Ordförande: Benny Augustsson (S)

1:e vice ordförande: Gunnar Lidell (M)

2:e v ordförande: Bo Carlsson (C)

Ledamöter:

Henrik Harlitz (M)

Kenneth Borgmalm (S)

Marie-Louise Bäckman (KD)

James Bucci (V)

Anna-Karin Sandberg (MP)

Ola Wesley (SD)

Gunnar Henriksson (L)

Morgan Larsson (MBP)

Anders Strand (SD)

Marianne Ramm (V)

Elisabeth Bohlin (S)

Mats Andersson (C)

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

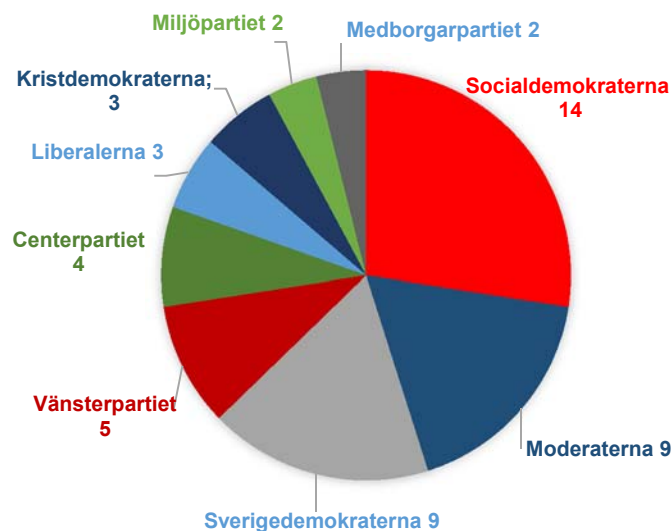
Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. De 51 ledamöterna utses vid allmänna val vart fjärde år. Fullmäktige fattar beslut om övergripande frågor såsom skattesats, mål och riktlinjer samt om kommunens budget mm. Fullmäktige leds under mandatperioden av ett presidium som består av ordförande Annalena Levin (C), förste vice ordförande Dan Åberg (M) och andre vice ordförande Anneli Guilotte (S).

Kommunala nämnder

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. I Vänersborgs kommun finns utöver kommunstyrelsen åtta nämnder. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de ska

ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

Socialdemokraterna, centerpartiet och miljöpartiet utgör styrande minoritet.

Omvärld

Samhällsekonomisk bakgrund

Fortsatt osäkerhet ger en dämpad internationell konjunktur

Konjunkturinstitutet bedömer i sin decemberrapport att tillväxten i global BNP under 2019 dämpas och blir strax över 3 procent. Handelskonflikten mellan framför allt USA och Kina samt "Brexit" skapar en osäkerhet som präglar den globala ekonomin. Det har hämmat den globala varuhandeln och industriproduktionen som båda utvecklats svagt de senaste kvartalen 2019. Osäkerheten väntas gradvis ebba ut framöver men den globala BNP-tillväxten förblir låg de närmaste åren. Utbrottet av Coronaviruset har under början av 2020 skapat ytterligare osäkerhet kring den fortsatta utvecklingen av den internationella konjunkturen.

Högkonjunkturen i USA bestod under 2019. Det tredje kvartalet ökade BNP i USA med 0,5 procent. Handelskonflikten med Kina påverkar dock näringslivet negativt och förtroendeindikatorer för bland annat tillverkningsindustrin har fallit tillbaka snabbt, vilket i sin tur lett till en svag utveckling av investeringarna. Osäkerheten kring handelspolitiken antas klinga av under loppet av 2020 och tillväxten i investeringarna återhämtar sig gradvis. Den inhemska amerikanska konsumtionen håller uppe konsumtionen men sett till helåret blir utvecklingen ändå fortsatt dämpad.

En pågående ombalansering av den kinesiska ekonomin i riktning mot mer konsumtionsledd tillväxt har påskyndats av handelskonflikten med USA och den svaga globala industrikonjunkturen. Den svaga utvecklingen i industrin bidrog till att BNP-tillväxten bromsade in oväntat mycket det tredje kvartalet 2019. De närmaste åren väntas den kinesiska BNP-tillväxten växla ner ytterligare.

Avmattning och ökad osäkerhet för svensk ekonomi

Den svenska ekonomin har under 2019 efter flera år med högkonjunktur gått in i en tydlig avmattningsfas. Avmattningen förstärks av att efterfrågan från omvärlden utvecklas svagare än tidigare, bland annat som en följd av osäkerheten kring brexit och handelskonflikten mellan USA och främst Kina. Investeringarna i det svenska näringslivet har ökat snabbt under högkonjunkturen och den pågående inbromsningen av investeringarna är en normal utveckling när behoven av nyinvesteringar minskar. Resursutnyttjandet i ekonomin som helhet är fortfarande högre än normalt 2019 men blir något lägre än normalt 2020 och 2021. Konjunkturinstitutet prognostiserar i sin decemberrapport

att svensk BNP ökar med 1,2 procent under 2019 och med 0,7 procent 2020.

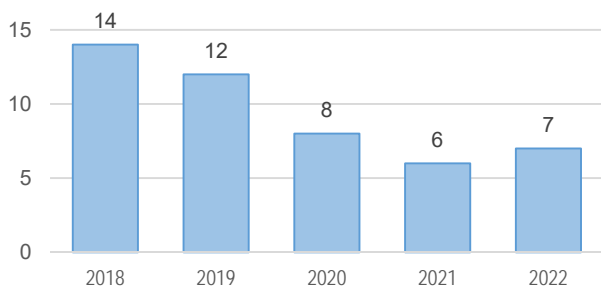

Sysselsättningen har enligt senaste statistik från SCB stigit under 2018 och 2019, men i en mer dämpad takt än åren före. Sysselsättningstillväxten bedöms bromsa in ytterligare något 2020 och förblir dämpad även året därpå. Konjunkturinstitutet bedömer att arbetslösheten ökar något under såväl 2020 som 2021.

Riksbanken beslutade i december 2018 att höja reporäntan till minus 0,25 procent, efter nästan tre år med oförändrad reporänta. Samtidigt reviderades räntebanan ned, vilket bedöms ha bidragit till att den svenska kronan försvagades mot både euron och den amerikanska dollarn under 2019. Riksbanken beslutade om att ytterligare höja reporäntan till en nollränta vid mötet i december 2019. Konjunkturinstitutet bedömer att reporäntan kommer att hållas oförändrad till 2022 och att inflationen (KPI) succesivt kommer att sjunka från 1,8 procent under 2019 till 1,4 procent under 2021

Sjunkande resultat i kommunsektorn

Kommunerna redovisar ett prognostiserat resultat på 7 miljarder kronor 2019. Resultatet motsvarar 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. I dessa siffror ingår ovanligt stora rea- och exploateringsvinster på 8,6 miljarder, netto. Justerat för dessa poster uppgår resultatet till 1,0 procent av skatter och generella statsbidrag, vilket är för lågt för sektorn som helhet för att uppnå god ekonomisk hushållning.

SKR - Kommunernas resultaträkning
miljarder kronor

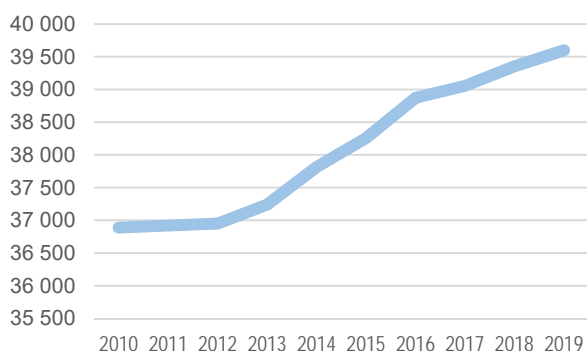
De senaste årens utveckling, i kombination med vikande skatteunderlag och starkt demografiskt tryck, gör att de närmaste åren ser relativt bistra ut. Enligt beräkningar av SKR (Sveriges kommuner och regioner) som baseras på SCB:s befolkningsprognos kommer de demografiskt betingade behoven 2019–2023 att öka med i genomsnitt 1,1 procent per år. Det kan jämföras med 0,5 procent per år för åren 2000–2012 och 1,4 procent 2013–2018. Den demografiska tillväxten fram till 2023 förväntas bli högst inom gymnasieskolan och äldreomsorgen.

Befolkning, bostäder och arbetsmarknad

Befolkningen ökar

Under många år låg Vänersborgs befolkning på en ganska konstant nivå. Antalet invånare pendlade runt 37 000 och förändringarna mellan åren var ganska små. Fr.o.m. 2013 inleddes en mer påtaglig befolkningsökning och antalet invånare har sedan dess ökat med drygt 2 000 personer. Befolkningsökningen sedan 2013 är i första hand beroende av nettinflyttning från utlandet och är kopplat till de senaste årens kraftigt ökade asylinvandring. Från regionen och övriga landet har Vänersborg haft ett negativt flyttnetto under flertalet år sedan 2013.

Den 1 november 2019 uppgick antalet invånare i Vänersborg till 39 599, en ökning med 244 invånare, jämfört med motsvarande period 2018.

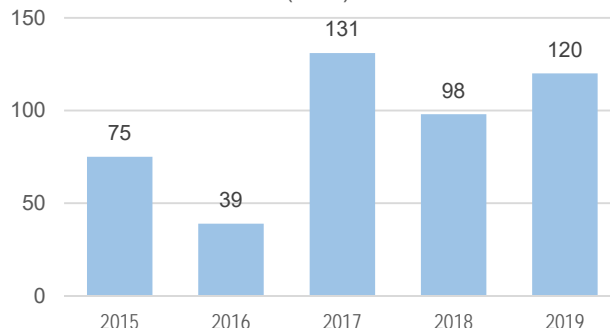
Befolkningsutveckling
Antal invånare per 1 nov. respektive år

Andelen av Vänersborgs befolkning som är i yrkesverksam ålder är lägre än riks- och länsgenomsnittet, en skillnad som ökat de senaste åren. Andelen utrikes födda är lägre i jämförelse med såväl riket som med Västra Götalands län, men skillnaden har minskat de senaste åren.

Vänersborgs kommun tar årligen fram en befolkningsprognos som planeringsunderlag för nämnder och förvaltningar. De övergripande trenderna i Vänersborgs kommun liksom för Sverige som helhet är att andelen barn, ungdomar och äldre förväntas öka under den kommande tioårsperioden.

Ökad befolkning ställer krav på bostadsbyggande

De senaste åren har det byggts förhållandevis mycket bostäder i Vänersborg. Nya bostadsrätter har tillkommit vid Nabbensberg, Korseberg och centrala Vänersborg. På Holmängs Hage har en första etapp byggts färdigt med en blandning av bostadstyper. Under perioden 2021-2023 planeras bl.a. fortsatt bostadsutbyggnad på Mariedal östra, Skaven/Öxnered, Lindås i Vargön. Nya hyresrätter planeras vid kvarteret Haren och vid kvarteret Pensén.

Färdigställda bostäder
(SCB)

Något ökad arbetslöshet

Andelen arbetslösa (18-64 år) uppgick i november till 9,5 procent, vilket är strax över en procentenhet

högre än motsvarande period 2018. Arbetslösheten bland utrikesfödda har samma period ökat något till 32,2 procent, vilket är knappt två procentenheter högre jämfört med motsvarande period förra året och ungdomsarbetslösheten var 13,8 procent, vilket är en ökning med över två procentenheter.

Vänersborg har fortfarande en högre arbetslöshet jämfört med riket (6,5 procent) och länet (7,2 procent). Andelen öppet arbetslösa är fortsatt jämförbar men den stora skillnaden är andelen långtidsarbetslösa som deltar i program.

Väsentliga personalförhållanden

Innehållet nedan följer vad som ska redovisas om personalen enligt lag om kommunal bokföring- och redovisning (LKBR). De väsentliga personalförhållandena påverkar de direkta personalkostnaderna.

En fylligare beskrivning av kommunens arbete med personalpolitiken återges däremot i en årlig personalekonomisk redovisning. Den redovisningen tjänar som utgångspunkt för hur kommunen tillvaratar och utvecklar personalen som en värdeskapande resurs.

Personaluppgifterna nedan har tagits ut från personalsystemet Heroma. För medellön, antal anställda och medelålder gäller mät dagen den 1 november. Uppgifter om timvikarier, personalrörlighet och sjukfrånvaro gäller kalenderår som mätperiod. Uppgifter från bolagen har levererats av bolagen själva.

Medellön

Medellönen för tillsvidareanställda totalt, omräknat till heltidslön, ökade med 1 049 kronor mellan åren. Det motsvarar en ökning med 3,48 procent. Ökningen var störst för gruppen män. Det medförde att gruppen kvinnors medellön i förhållande till gruppen män förändrades från 101,5 procent till 99,8 procent.

Medellön	2018	2019
Kvinnor	30 473	31 142
Män	30 021	31 198
Totalt	30 103	31 152

Personalstruktur

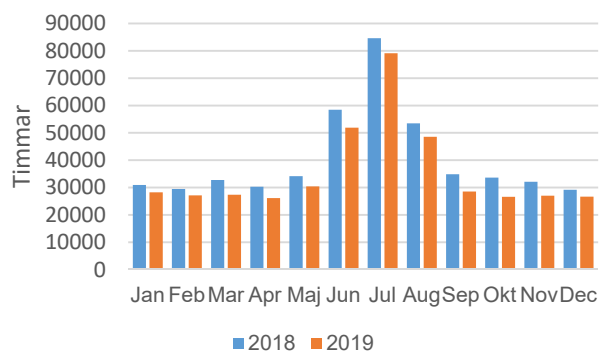
Antalet tillsvidareanställda var något fler 2019 jämfört med 2018. Ökningen var störst inom barn- och utbildningsförvaltningen, både inom förskola och skola. Däremot var antalet visstidsanställda färre 2019 jämfört med 2018. Den större delen av minskningen berodde på Arbetsförmedlingens stopp på anvisningar av så kallade extratjänster.

Sammantaget var antalet årsarbetare 79 färre 2019 jämfört med 2018.

Anställning	Kvinnor		Män		Totalt	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Tillsvidare	2 589	2 599	589	609	3 178	3 208
Visstid	317	240	184	147	501	387
Antal totalt	2 906	2 839	773	756	3 679	3 595
Omräknat till årsarbetare	2 789	2 728	745	728	3 535	3 456
Timvikariers arbetade tid omräknat till årsarbetare	171	147	73	69	244	216

I tabellen ovan framgår även att tid som utförts av timvikarier var lägre 2019 jämfört med 2018. Minskningen var generellt lägre under samtliga årets månader.

Arbetade timmar timanställda

Medelålder

Medelåldern tillsvidareanställda var 45 år, oförändrat mellan åren. Kvinnors medelålder var 45 år och männens var 44 år. Medelåldern för de tillsvidareanställda var 9 år högre jämfört med de visstidsanställda, i linje med föregående år. Den enda skillnaden mellan åren var att medelåldern för visstidsanställda män var 2 år yngre 2019.

Medelålder	Kvinnor		Män		Totalt	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Tillsvidare	45	45	44	44	45	45
Visstid	37	37	36	34	36	36
Totalt	44	44	42	42	44	44

Personalrörlighet

Andelen tillsvidareanställda som slutade sin anställning i kommunen (extern rörlighet) minskade under 2019 jämfört med 2018, från 12,1 procent till 9,7 procent. Den externa avgången var något högre i gruppen kvinnor.

Den interna rörligheten minskade något 2019, från 0,7 till 0,5 procent. Den interna rörligheten minskade i gruppen män mellan åren.

Rörlighet	Kvinnor		Män		Totalt	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Extern	11,7	9,9	13,9	8,8	12,1	9,7
Varav pension	2,4	2,2	1,9	1,8	2,3	2,2
Intern	0,7	0,6	2,2	0,3	0,7	0,5

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron totalt minskade 2019 jämfört med 2018, från 8,5 till 8,2 procent. Störst minskning var för sjukperioder över 181 dagar. Däremot ökade sjukfrånvaron för sjukperioder upp till 14 dagar. Men totalt sett blev det ändå en minskning.

Minskningen av sjukfrånvaron är generell för både kön och åldersgrupp. Undantaget är att sjukfrånvaron, tvärt emot alla andra uppdelningar, ökade för åldersgruppen 29 år och yngre.

Sjukfrånvarofrekvens	2018	2019
Kvinnor	9,2	9,0
Män	5,8	5,6
29 år och yngre	6,4	7,6
30-49 år	8,7	8,0
50 år och äldre	9,0	8,6
Totalt	8,5	8,2

Av all sjukfrånvarotid så stod sjukperioder på 60 dagar och längre för 52,5 procent. Det var en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2018. Minskningen var i likvärdig storleksordning för både kvinnor och män.

Andel långtidssjukfrånvaro*	2018	2019
Kvinnor	57,0	54,0
Män	47,7	44,2
Totalt	55,5	52,5

*60 sjukdagar och längre

Bolag

När det gäller kommunens hel- och delägda bolag var antalet anställda likvärdiga mellan åren förutom Kunskapsförbundet Väst. Vid Kunskapsförbundet Väst har neddragningar genomförts vilket medfört att inga visstidsanställda tillsatts och vakanser efter tillsvidareanställda har inte ersatts under året.

När det gäller Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund så minskade antalet deltidsbrandmän (RIB-brandmän). Minskningen 2019 berodde på pensionsavgångar men även att deltidsanställda haft problem med att kombinera beredskap med tjänstgöring hos sin ordinarie arbetsgivare, och där pendling till annan ort förekommer. Antalet RIB-brandmän som uppgavs för 2018 var dock högre än det egentligen var, eftersom några avslutade anställningar låg kvar i verksamhetssystemet då uppgifterna togs fram.

Anställning	Kvinnor		Män		Totalt	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Helägda bolag						
AB Vänersborgsbo-städer	14	15	45	47	59	62
Vattenpalatset Vänerparken AB	6	6	5	4	11	10
Hunnebergs Kungajakt- och viltmuseum AB	4	3	2	2	6	5
Fastighets AB	0	0	1	1	1	1
Delägda bolag						
Kunskapsförbundet Väst	481	421	237	217	718	638
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	0	0	1*	1*	1*	1*
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförb.	15	14	87	87	102	101
RIB deltidsbrandmän	6	6	142	131	148	137

*=Konsult

Övergripande målavstämning

Vision

Vänersborgs kommun - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Kommunfullmäktige fastställde kommunens vision i december 2013. Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Inriktningsmålen är fullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden: invånare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare. Kommunfullmäktige tolkar visionen och preciserar den till inriktningsmål. Under året görs delårsrapporter april och augusti och årsredovisning.

Den övergripande målavstämningen är en sammanfattning av hur de politiska inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen.

Områden	Inriktningsmål	2017	2018	2019
Invånare	Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet	◆	◆	■
	Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv	●	●	●
	Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses	◆	◆	◆
	Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar	■	◆	■
Samhällsutveckling	Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism	●	●	●
	Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen	●	●	◆
	Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen	◆	◆	●
	Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen	●	●	◆
Ekonomi	Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem	◆	◆	◆
	Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt	●	◆	◆
	Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar	◆	■	■
Verksamhetsutveckling	Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas	◆	◆	◆
	Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla	◆	●	●
Medarbetare	Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare	◆	◆	●

Målavstämning

Invånare

Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet

■ Uppnås inte

SCB:s Medborgarundersökning 2019 visade att Nöjd Medborgar-index var 51, samt index för trygghet 47. Kommunens resultat för trygghet var lägre jämfört med genomsnittresultatet. 90 procent av de svarande upplever att de är mycket eller ganska nöjda med det liv de lever.

En enkät gällande trygghet i skolan visade att 90 procent upplevde sig trygga i skolan gentemot 88 procent föregående år. Framförallt upplever elever otrygghet kopplat till rasterna. Andelen elever som upplever studiero i lärandemiljön har minskat något under 2019.

Den öppna arbetslösheten för december uppgick till 4 procent vilket är något högre än riket och Västra Götalands län. Sökanden i program med aktivitetsstöd är högre än riket och Västra Götalands län. Den största avvikelserna är i gruppen unga och utrikesfödda där drygt 41 procent är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, jämfört med knappt tio procent för totalt invånarantal. Även arbetslösheten bland gruppen utrikesfödda har ökat och uppgick till drygt 32 procent att jämföra med länets 18 procent och riket 20 procent. Detta kan sammankopplas med en konjunkturavmattning som i hög grad drabbar unga och utrikesfödda utan utbildning.

Inom den lokala kompetensplattformen har fler "jobbspår" initierats med särskild satsning på näringslivets kompetensförsörjningsbehov. Arbetet med "jobbspår" visade att ungefär 2/3 fullföljt ett jobbspår, där 62 procent gått vidare till arbete eller studier.

Antalet hushåll med försörjningsstöd ökade under året med knappt 4 procent, och den utbetalda summan ökade med knappt sju procent jämfört med bokslutet 2018. Totalt uppgick utbetalt försörjningsstöd till knappt 42 miljoner för 2019.

Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv

● Uppnås

Flera av kommunens kulturaktiviteter har lockat fler besökare jämfört med 2018, såsom Sommarscen, Familjelördagarna, Göteborgsoperans konsert, Musikisdagarna på Skräcklan samt Kulturveckan (som var extra lång som en del i 375-års firandet).

Antalet besökare till ungdomsverksamheten ökade med 48 procent jämfört med föregående år, vilket förklaras med att delar av verksamheten var stängd för flytt och renovering under våren 2018. Under året ökade också antal besökande/per kväll till 54 st, jämfört med 35 st 2018. Även andelen flickor ökade till 35 procent av besöksgruppen.

En minskning har skett i antalet besökare till huvudbiblioteket, konsthallen, Vänersborgs museum, samt

i antalet deltagare i musikskolans verksamheter.

Inom idrott och rekreation har vandringsstigarna kring Dalbobergen fått bättre skyltning, vindskydd samt grillplats. Kommunens cykelkarta finns numera tillgänglig hos Visit och kommunen deltar i projektet "Lake Vänern Grand Tour", en ny cykelled runt hela Vänern. Invigningen av cykelleden planeras till 2020.

Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses

◆ Uppnås delvis

Resultatet i SCB:s medborgarundersökning 2019 visade att invånarna var likvärdigt nöjda med kommunens service jämfört med 2017, och något lägre än genomsnittresultatet. Invånarnas omdöme om förskolan och skolan var lägre, medan kultur, vatten och avlopp samt gång- och cykelvägar var högre än genomsnittresultatet.

Andelen elever som upplever att de får det stöd de behöver i sin kunskapsutveckling har ökat med 4 procentenheter till 86 procent.

Huvudbiblioteket har justerat öppettiderna utifrån invånarnas önskemål, där öppettiderna anpassas till många övriga verksamheter i centrum och möjliggör fler aktiviteter i biblioteket.

Brukarbedömningarna inom socialförvaltningens verksamheter visar en hög andel nöjda brukare. För att få en direkt återkoppling av brukare inom individ- och familjeomsorgen har feedback-stativ införts.

Aktiviteter kring nya e-tjänster och processer pågår. Kommunen tillhandahåller ett antal interna och externa e-tjänster, som i dagsläget uppgår till cirka 86. Samhällsbyggnadsnämnden har utökat användandet av SMS-utskick för att ge invånarna tydligare och mer riktad information.

Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

■ Uppnås inte

I SCB:s medborgarundersökning 2019 minskade Nöjd-Inflytande-Index och låg lägre än genomsnittresultatet. Kommuninvånarna har gett lägre betyg för möjligheter till kontakt, påverkan och förtroende än genomsnittet. Invånarna angav att dialogen med invånare, företag och föreningar har försämrats.

I samband med implementering av ny lärplattform i skolan har vårdnadshavare bjudits in till dialog med verksamheterna.

Dialogmöten med föreningslivet genomförs regelbundet, och under 2019 har även fyra träffar med kulturföreningarna genomförts.

Kostenheten har genomfört öppet hus på Torpaskolan vid tre tillfällen i samband med föräldramöten.

Samhällsutveckling

Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism

● Uppnås

Kommunens resultat i Svenskt Näringslivs ranking

visade en kraftig tillbakagång, men sett till poäng hamnar omdömet på en godkänd nivå. Intresset för industritomter var fortsatt högt, där fyra fastigheter sålts under året. Störst efterfrågan finns för Trestad center, där en pågående planprocess kan möjliggöra för fler företagsfastigheter.

Kommunen samverkar med Forum Vänersborg och Fastighetsägarna för att utveckla stadskärnan, där ibland utsmyckning av gågatan.

Andelen behöriga elever i åk 9 ökade två procentenheter till 75,8 procent. En framgångsfaktor som har identifierats är intensivkurser i slutet av terminen utifrån elevernas behov.

Kultur- och fritidsförvaltningen lyckades via riktad kommunikation samt medvärdar att nå ut och locka fler besökare till Sommarscen och Kulturveckan.

Under året bildades Nationellt centrum för musiktalanger (NCM), med bas i Vänersborg, bestående av medlemmar såsom Göteborgs Symfoniker, Kungliga Filharmoniska orkestern och Norrlandsoperan.

Årssammanställning för antalet gästnätter i kommunen saknas men prognosen visar en ökning under 2019 (till och med oktober) jämfört med 2018.

[Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen](#)

◆ Uppnås delvis

Under året färdigställdes 102 bostäder i kommunen, vilket är en minskning från 159 bostäder 2018. Kommunens totala planberedskap för nya bostäder uppgår till ca 750. Det finns flera lagakraftvunna planer som möjliggör byggande av bostäder i attraktiva lägen, så som kvarter Niklasberg, Misteln, Haren, Holmängen, Korseberg.

I kommunens tomtkö står cirka 300 personer. Kommunen har inte tillräckligt många småhustomter till försäljning i relation till efterfrågan. Detaljplanen för Skaven/Öxnered är överklagad och möjliggör inga nya villatomter inom snar framtid. Under 2020 planeras 40 småhustomter för försäljning på området Östra Mariedal.

[Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen](#)

● Uppnås

Under året har Fisktorget byggts om och knutits ihop med promenadstråket längst med vattnet. Fredriksberg har försetts med en lekplats som gör området mer attraktivt för barnfamiljer. Fru Elisabeths promenad har gjorts mer tillgänglig i området. Vidare har Frändefors fått ett utegym samt en grillplats i närheten av Dalboskolan.

Under Kulturveckan, sommarscen och sommarlovsaktiviteterna erbjöds tillfälliga mötesplatser för invånarna att ta del av evenemang, upplevelser och aktiviteter.

[Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen](#)

◆ Uppnås delvis

Kommunen tappade 66 placeringar i Svenskt Näringslivs ranking för 2019. Poängresultatet i mätningen visade en minskning till 3,15 i jämförelse med 3,31 2018. Det bedöms fortfarande som ett godkänt resultat och en marginell skillnad från fjolåret.

I mätningen Insikt hamnar Vänersborgs kommun på ett NKI-värde av 71, vilket är samma resultat som fjolåret. NKI för livsmedel var fortsatt högt och NKI miljö och hälsoskydd ökade till 69. Mätning av bygglov visade på fler nöjda kunder, där NKI ökade från 51 till 60. Prognosen för mätning av bygglov för 2019 är 70,7 (baserat på kvartal 1-3), vilket är en markant ökning från 2018.

Det är fortsatt högt intresse för företagstomter. Kommunen detaljplanerar för byggrätter för fler företagsomter på Trestad Center och Stärkebo.

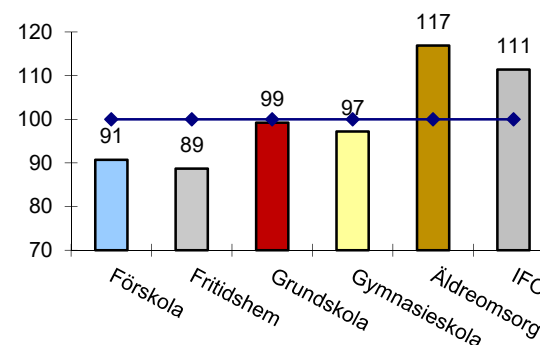
Ekonomi

[Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem](#)

◆ Uppnås delvis

Strukturkostnadsavvikelser beräknas utifrån kommunens förutsättningar, när verksamheten bedrivs vid en genomsnittlig ambitions-, effektivitets- och avgiftsnivå. Avvikelsen visar om kommunens faktiska nettokostnader var högre eller lägre än vad som kan förväntas utifrån strukturen. Avvikelser över 100 innebär att kommunen hade en kostnadsnivå som var högre än jämförbara kommuner, och under 100 visar en kostnad som var lägre.

Diagram: Strukturkostnadsavvikelse per verksamhet.

Diagrammet visar att förskola, fritidshem ligger under förväntad strukturkostnad. Grundskola och gymnasieskola ligger fortsatt nära sin kostnad. Avvikelsen för äldreomsorg har fortsatt att öka och uppgick 2018 till knappt 17 procent över vad strukturkostnaden är beräknad till. Brukarbedömningar för förskolan visade att över 90 procent upplevde att undervisningen var bra. Grundskolans resultat visade att andelen elever i åk 6 som klarade kunskapskraven i matematik motsvarade riksgenomsnitt, medan andelen behöriga till yrkesprogrammen i åk 9 samt meritvärdet för elever i åk 9 var lägre än riksgenomsnittet. Både andelen behöriga och medelmeritvärdet ökade

2019. Andelen elever i gymnasieskolan med examen eller studiebevis inom fyra år minskade något till 71,8 procent.

Brukarbedömningarna för äldreomsorgen visade en hög andel nöjda brukare, 90 procent. Inom individ- och familjeomsorgen var 91 procent av brukarna var nöjda med verksamheten.

Nettokostnaden (kr/inv) för biblioteket ligger mycket lägre än riket som helhet, och även i jämförelse med Trollhättan och Uddevalla.

Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett tryggt och effektivt sätt

◆ Uppnås delvis

Kommunens skulder förvaltas enligt fastställd finanspolicy, och fastighetsunderhållet har utförts i enlighet med budget. Trots att saneringstakten för VA har ökat motsvarar det inte behovet, vilket medfört stora läckage. Fastighet och service har tagit fram aktuella underhållsplaner för kommunens fastigheter.

De totala kostnaderna för skadegörelse på kommunens fastigheter minskade under 2019 och uppgick till 580 tkr, jämfört med 666 tkr 2018. Den vanligaste skadegörelsen sker på skolfastigheter, därefter idrottsanläggningar.

Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

■ Uppnås inte

Sju av kommunens nämnder redovisade underskott mot budget. Kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden redovisade överskott.

Verksamhetsutveckling

Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas

◆ Uppnås delvis

Ingen personalenkät genomfördes 2019 och måluppfyllelse kan därmed inte bedömas. Kultur- och fritidsförvaltningen har arbetat vidare med handlingsplaner utifrån resultatet i personalenkäten 2017, och förbättrade under 2019 personalens upplevelser om tillvaratagen kompetens med sex procentenheter i förvaltningens egna mätning.

Andelen behörig personal i förskola och grundskola är oförändrad, där andelen behöriga lärare uppgick till 83 procent. Under året fortsatte arbetet med två-

läraresystem som visade flera fördelar när erfarna lärare delat lärarskap med mindre erfaren kollega.

Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

● Uppnås

För att fler invånare ska känna sig inkluderade i kommunens kulturutbud har ett medvetet representationsarbete skett kring kön och etnisk bakgrund vid bokningar och marknadsföring av artister. En effekt har varit att publiken upplevs mer varierad. En utmaning är den fysiska tillgängligheten, då flera publika lokaler inte når upp till dagens tillgänglighetskrav.

Barn- och utbildningsförvaltningen har arbetat för att öka närvaron i åk 7-9. Under året minskade frånvaron med 8,5 procent.

Samhällsbyggnadsförvaltningens arbete med social inkludering har resulterat i flera praktikplatser för målgrupperna inom kommunens arbetsmarknadsenhet. Ett lokalt värdegrundsarbete har startat på Gatu-enheten.

Medarbetare

Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

● Uppnås

Personalenkäten för 2019 har inte genomförts, och inga värden för 2019 kan redovisas. Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört en egen personalenkät som visat på stora förbättringar från resultatet 2017, där andelen positiva ambassadörer ökat med 20 procentenheter.

Ett sammanvägt Attraktivt arbetsgivarindex redovisas årsvis, där index för 2018 var 90. Andelen medarbetare per chef fortsatte att sjunka och uppgick i kvartal tre till 20,8 (21,2 för 2018).

Samhällsbyggnadsförvaltningen minskade sin sjukfrånvaro från 7,5 procent (2018) till 5,7 procent, där Kostenheten sänkt sin sjukfrånvaro med 3,4 procentenheter från 2018.

Andelen externa avgångar uppgick till knappt 8 procent, i jämförelse med 11,5 procent 2018. Sjukfrånvaron (av tillgänglig arbetstid) uppgick till 8,2 procent i jämförelse med 8,5 procent (2018).

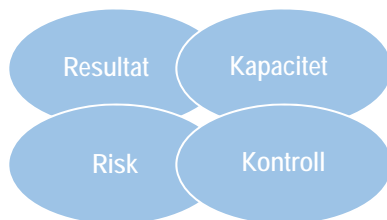
Finansiell analys

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta.

Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt? Vilken betalningsberedskap finns?

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer?

Avsikten med analysen är att identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Sammanställda räkenskaper

I Vänersborgs koncern ingår, förutom kommunen, Kunskapsförbundet Väst (KFV), AB Vänersborgsbo-städer (ABVB) och Fastighets AB Vänersborg (FABV). För ytterligare upplysning, se redovisningsprinciper.

Resultat och kapacitet

Koncernens resultat positivt

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgick till 49 mkr. Koncernens resultat för 2018 uppgick till 7 mkr. Kommunens resultat uppgick till 37 mkr, Kunskapsförbundet Väst till -5 mkr, AB Vänersborgsbo-städer till 12 mkr och Fastighets AB Vänersborg 1 mkr. Skillnader i bolagens resultat och koncernens beror på elimineringar som görs till följd av interna köp och försäljningar, ägarandel samt skillnader i redovisningsprinciper.

Kommunens resultat 37 mkr

Resultatet för kommunen var 37 mkr, vilket var 32 mkr högre än 2018. Resultatet var sammantaget 20 mkr bättre än budget. Nämnderna redovisade underskott med 22 mkr och finansförvaltningens nettokostnader ett överskott på 12 mkr. Skatter och generella statsbidrag var 18 mkr bättre än budget och finansnettot 12 mkr bättre än budget.

Kommunens resultatmål uppnås inte

Finansiellt mål för kommunen

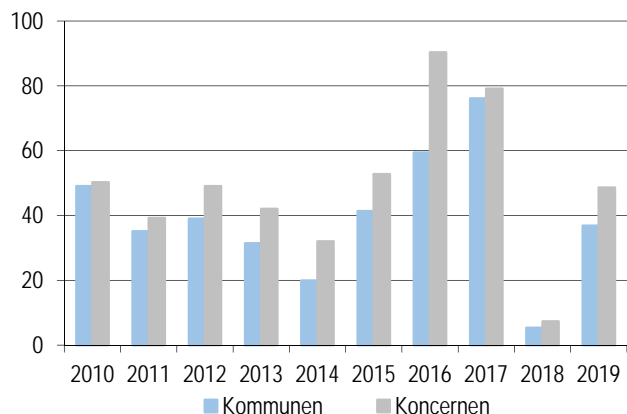
- Årets resultat bör uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag.

Enligt kommunens finansiella mål ska årets resultat uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska bära sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Kommunens resultat motsvarade 1,5 % av skatter och generella statsbidrag, vilket innebar att kommunens finansiella resultatmål inte uppnåddes för 2019.

Kommunens resultat	2017	2018	2019
Årets resultat, Mkr	76,1	5,3	36,8
Årets resultat / skatter och generella statsbidrag, %	3,3	0,0	1,5

Årets resultat 2010 – 2019

Positivt balanskravsresultat

Kommunallagens balanskrav innebär att intäkterna ska överstiga kostnaderna varje år. Vid en avstämning ska realisationsvinster räknas bort. Nedan görs en avräkning:

Balanskravsutredning, Mkr	2017	2018	2019
Årets resultat enligt resultaträkning	76,1	5,3	36,8
Avgår realisationsvinster	-0,4	-8,4	-6,5
Förändring av resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Justerat resultat	75,7	-3,1	30,3

Enligt balanskravsutredningen redovisar kommunen ett resultat på 30 mkr. Därmed är det uppkomna underskottet för 2018 återställt. *Vänersborgs kommun klarade därmed balanskravet för 2019.*

Utveckling av skatte- och statsbidrag samt nettokostnader

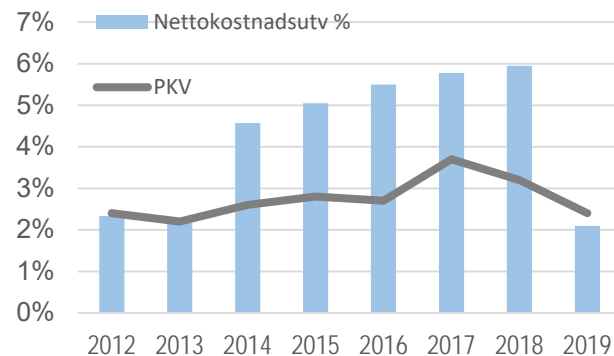
Mellan 2018 och 2019 beräknas nettokostnadsökningen till 2,3 % i koncernen och 2,1 % i kommunen.

En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Procent	2017	2018	2019
Skatte- och statsbidragsutveckling	5,4	3,6	3,5
Nettokostnadsutveckling	5,3	6,5	2,1

Totalt uppgick skatteintäkterna och de generella statsbidragen till 2 474 mkr 2019 en ökning med 83 mkr eller 3,5 % jämfört med 2018. Totalt uppgick kommunens nettokostnader till 2 436 mkr 2019, vilket var en ökning med 50 mkr eller 2,1 % jämfört med 2018. Skatte- och statsbidragsutvecklingen är därmed något högre än nettokostnadsökningen.

Nettokostnadsutveckling jämfört med PKV 2012-2019

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är ett index som viktat priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet. PKV för 2019 är en prognos. Jämförs kommunens kostnadsutveckling med PKV för 2019 är kommunens nettokostnadsutveckling lägre än PKV, en markant skillnad jämfört med den senaste femårsperioden. En del av förklaringen till årets låga nettokostnadsökning kan kopplas till införandet av komponentredovisning.

Utveckling av intäkter och kostnader

I koncernen har intäkterna minskat med sex procent. I kommunen har intäkterna minskat med åtta procent och förklaras av fortsatt minskade bidrag från migrationsverket och arbetsförmedlingen. Även minskade intäkter inom gatuenheten för fibergrävning bidrar till minskningen.

Av koncernens lönekostnader på 1 402 mkr avsåg 91 % lönekostnader i kommunen. Personalkostnaderna i kommunen uppgick till 1 678 mkr, vilket var en ökning med 51 mkr eller 3,1 % jämfört med 2018. Löneökningen uppgick till 3 % vilket i huvudsak förklarar förändringen.

Pensionskostnaderna i kommunen redovisades till 151 mkr, en ökning med 3 mkr. Ökningen förklaras av att avsättningen till FÅP (förmånsbestämd ålderspension) ökar. Detta beror framförallt på att fler av de nyanställda har rätt till FÅP och ny information om tidigare nyanställda.

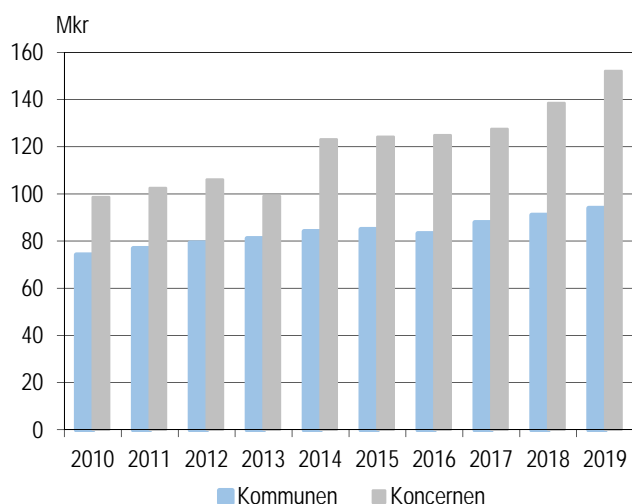
Köp av huvudverksamhet uppgick till 470 mkr för kommunen, en ökning med 2 mkr. Av ökningen återfinns 6 mkr inom kommunstyrelsen vilket i huvudsak

förklaras av köp av skolundervisning. Barn- och utbildningsnämnden däremot minskar sina inköp med 6 mkr.

Bidragen var oförändrade jämfört med föregående år. Dock ökade försörjningsstödet/ ekonomiskt bistånd med 4 mkr.

I koncernen uppgick avskrivningarna till 152 mkr för 2019, vilket är en ökning med 14 mkr jämfört med 2018. Ökningen förklaras bland annat av en nedskrivning hos ABVB. Avskrivningskostnaderna i kommunen uppgick till 94 mkr 2019, vilket var en ökning med 3 mkr jämfört med 2018. Av ökningen avser 1 mkr VA-anläggningar. Under en 10-årsperiod så har avskrivningskostnaderna, som en följd av höga investeringsnivåer, ökat från 74 mkr till 94 mkr per år och utgör över tiden en allt större del av kommunens kostnadsbild. Övergången till komponentavskrivning kommer på sikt bidra till ytterligare ökning av avskrivningarna.

Avskrivningar 2010-2019

Investeringar i bostäder och skollokalerna

Årets nettoinvesteringar för koncernen uppgick till 491 mkr varav kommunen stod för 245 mkr, ABVB för 244 mkr, Fastighets AB för 1 mkr och KfV för 1 mkr. Koncernens investeringar har minskat med 7 mkr jämfört med 2018.

Enligt fullmäktiges beslut uppgår kommunens investeringsbudget till totalt 508 mkr för 2019. Nettoinvesteringarna uppgick till 245 mkr, vilket är 3 mkr lägre än föregående år. Kommunens investeringar var 264 mkr lägre än budget. Av årets investeringar avsåg 144 mkr fastighetsinvesteringar, 64 mkr avsåg VA, gator och renhållningsverksamhet samt 17 mkr avsåg exploateringsverksamhet.

Nettoinvesteringar kommunen, MKr	2017	2018	2019
Fastigheter	110,7	154,0	144,0
Gator och vägar	11,5	9,5	17,2
VA- och renhållning	51,2	51,2	47,2
Inventarier m.m.	21,2	18,4	19,3
Exploatering	19,9	15,0	17,3
Summa	214,5	248,1	245,0

De största investeringarna i kommunen under 2019 var grundskolelokaler på Idrottsgatan 34 mkr och kommunhuset 29 mkr. Hittills har kommunen investerat 79 mkr i kommunhuset den totala budgeten uppgår till 90 mkr. I grundskolelokalerna på Idrottsgatan 7 uppgår den totala investeringen till 54 mkr och den totala budgeten till 102 mkr. Andra större projekt som genomfördes under 2019 var:

- Öxnered skola om- och tillbyggnad 25 mkr
- Kastanjevägens förskola, 13 mkr
- Belfragegatans förskola 11 mkr

Den totala avvikelserna mot budget för investeringar var 264 mkr. Det kan finnas flera orsaker till budgetavvikelser vad gäller investeringar. Legala processer som detaljplan och bygglov kan överklagas och kan ibland fördröja projekten under lång tid. Miljömässiga och tekniska hinder kan uppstå. Även verksamhetsmässiga önskemål om förändringar kan uppstå som leder att projekt försenas. En stor del av skillnaden mellan budget och utfall finns i pågående projekt som inte blir klara under året utan fortsätter in i år 2020.

Projekt som försenades eller inte påbörjades:

- Idrottshall 40x20, 32 mkr
- Multikök Torpa, 28 mkr

Andra delar som förklarar budgetavvikelsen:

- Övriga fastighetsinvesteringar, 49 mkr
- Övriga Va- och gatuinvesteringar 49 mkr

Investeringsvolym i kommunen	2017	2018	2019
Nettoinvesteringar, mkr	214,5	248,1	245,0
Investeringsvolym/nettokostn, %	9,6	10,4	10,1
Skattefinansieringsgrad %	76,4	38,7	53,0

Investeringsvolymen i förhållande till nettokostnaderna minskar något under 2019 och uppgår till 10,1 %. När investeringsvolymen sätts i förhållande till nettokostnaderna kan jämförelser göras med

andra kommuner. Som en jämförelse var den genomsnittliga investeringsnivån i Västra Götaland och Hallands kommuner 12 % av nettokostnaderna under 2018.

Skattefinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med det utrymme som skapats av avskrivningar och året resultat. Ett tal på 100 % och därutöver innebär att kommunen helt kan skattefinansiera sina investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärks. Skattefinansieringsgraden var 53 % och ökade jämfört med 2018. Ökningen förklaras av det förbättrade resultatet. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för Västra Götaland och Hallands kommuner låg i snitt på 64 % under 2018.

Finansiellt mål för kommunen

□ Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Målet anger om investeringarna kan finansieras med egna medel, utan att nya lån behöver tas upp. I kommunens mål exkluderas VA, renhållning och exploateringsverksamheterna.

Om målet överstiger 100 % har målet uppnåtts. Nyckeltalet uppgår till 59 % vilket innebär att målet inte uppnås.

Försämrad långsiktig finansiell styrka

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Nyckeltalet används för att beskriva kommunens finansiella styrka på lång sikt. En förändrad åldersstruktur kommer att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Koncernens soliditet sjönk med en procentenhet och uppgick till 32 %. Soliditeten för ABVB sjönk med en halv procentenhet och uppgick till 9,9 %. Soliditeten för FAAB ökade marginellt och uppgår till 38 %.

Om hänsyn tas till hela pensionskulden, inklusive den del som redovisas som ansvarsförbindelse, ökar detta nyckeltal med en procentenhet för kommunen.

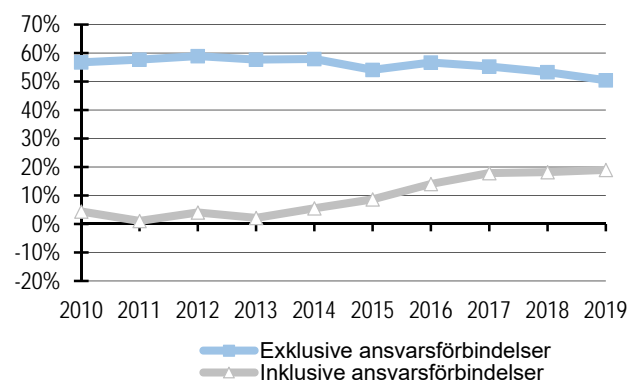
Finansiellt mål för kommunen

□ Soliditeten bör förbättras.

Kommunens soliditet försämrades från 53 % 2018 till 50 % 2019, vilket gjorde att *kommunens finansiella*

mål om förbättrad soliditet inte uppnåddes.

Soliditetsutveckling för kommunen 2010-2019

Soliditetsmättet inklusive ej skuldfört pensionsåtagande för kommunen ökade med en procentenhet och uppgick till 19 %. Motsvarande genomsnitt för Västra Götalands kommuner låg på 20 % i bokslutet för 2018.

Att soliditeten inklusive ej skuldfört pensionsåtagande förbättras något förklaras av att höga pensionsutbetalningar som minskar ansvarsförbindelsen och väger upp de negativa effekter på soliditeten, som följer av höga investeringar och ett svagt resultat.

Kommunalskatten oförändrad

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En redan hög kommunalskatt ger t.ex. ett mindre utrymme att öka skatteintäkterna genom att höja skatten.

Kommunalskatt			
Kr per intjänade 100 kr	Vänersborgs kommun	Västra Götaland	Riket
Primärkommunalskatt	22:21	21:30	20:70
Total skattesats	33:69	32:78	32:19

Kommunens utdebitering uppgick år 2019 till 22:21 kronor per skattekrona. Utdebiteringsnivån är oförändrad sedan 2005, fransett den skatteväxling med Regionen avseende kollektivtrafiken på 43 öre som gjordes 2012. Medelutdebiteringen för riket var 20:70 och för länet 21:30 kronor per skattekrona. Mätt i relation till rikets medelskattekraft utgör Vänersborgs beskattningsbara inkomst per invånare 91 % vilket är något högre än 2018.

Risk och kontroll

Kassalikviditeten ökade och målet nås

Koncernens kassalikviditet uppgår till 68 % och ökade med 17 procentenheter jämfört med föregående år. Kommunens kassalikviditet ökade från 55 % till 67 %.

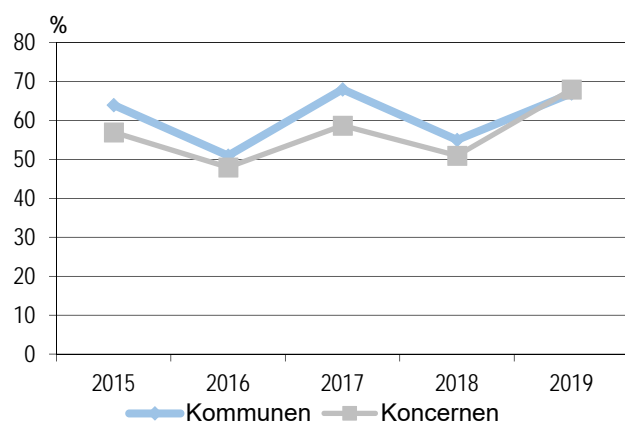
Finansiellt mål för kommunen

□ Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel, inklusive kortfristiga placeringar, tillsammans med kommunens checkkredit på 200 mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Måttet används för att spegla kommunens betalningsberedskap på kort sikt. I 2019 års bokslut uppgår kassalikviditeten till 67 %. Målet om en kassalikviditet på över 50 % uppnås därmed.

Under flera år har det rått minusränta eller negativ ränta vilket innebär att räntesatsen sätts under noll. För att undvika negativ ränta på de likvida medlen har 100 mkr placerats kortfristigt samtidigt som checkkrediten höjts till 200 mkr. Den kortsiktiga betalningsförmågan upprätthålls dock då den kortfristiga placeringen snabbt kan omvandlas till likvida medel och genom utnyttjandet av checkkrediten. Eftersom räntan höjts kommer den kortfristiga placeringen att avvecklas under 2020.

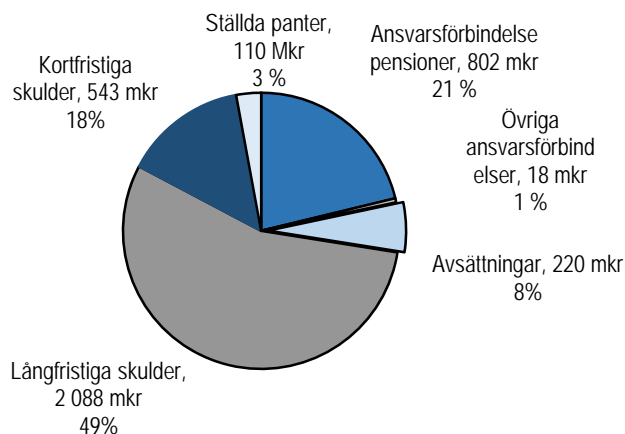
Kassalikviditet 2015-2019

Skulder och förpliktelser ökade

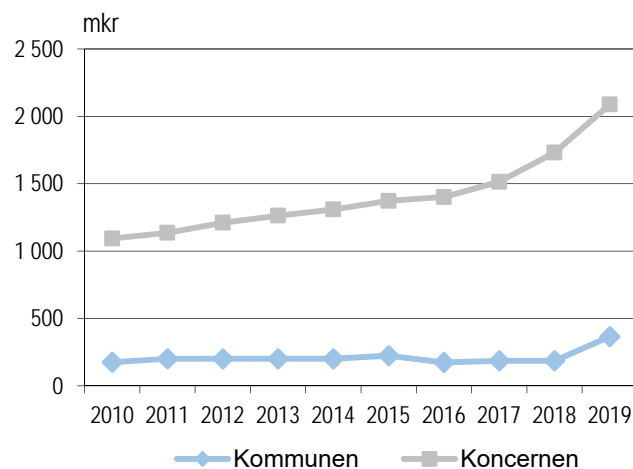
Summan av alla skulder, avsättningar, samt ansvarsförbindelser för pensioner och borgensåtaganden utgör organisationens totala förpliktelssnivå. Den totala förpliktelssnivån uppgick 2019-12-31 till 3 781 mkr och ökade med 257 mkr jämfört med föregående år. Ökningen förklaras av att de långfristiga skulderna ökar.

Koncernens skulder & förpliktelser 2019

Den långfristiga banklåneskulden i koncernen har ökat sedan 2010 och uppgick i bokslutet för 2019 till 2 088 mkr. I kommunen ökade banklåneskulden med 180 mkr och uppgår till 365 mkr. Den ökade belåningen i både koncernen och kommunen beror på de senare årens höga investeringsnivåer.

Låneskuld 2010-2019

Kommunens pensionsåtagande

Pensionsåtagande, Mkr	2017	2018	2019
Avsättning till pensioner (skuldförda)	129	148	171
Ansvarsförbindelse pensioner (ej skuldförda)	844	823	802
Total	973	971	973

Alla uppgifter inkl löneskatt

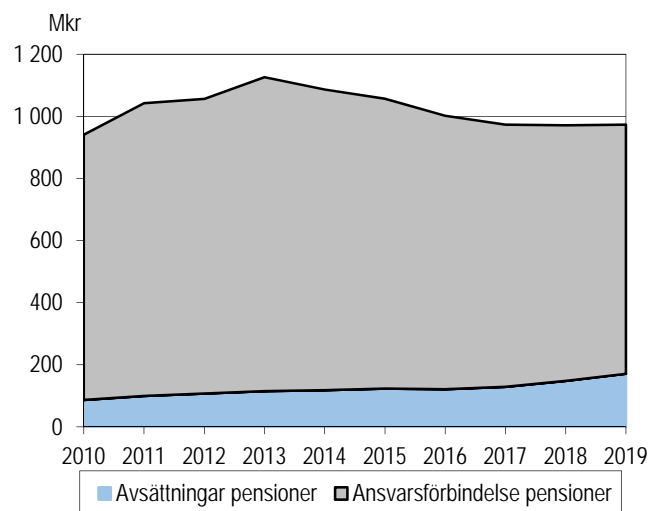
Kommunens sammanlagda pensionsåtaganden för anställda och förtroendevalda uppgick till 973 mkr 2019, vilket var en ökning med 2 mkr jämfört med 2018. Av åtagandena redovisades 171 mkr som avsättningar i balansräkningen, en ökning med 23 mkr.

Det finns inga finansiella placeringar avseende pensionsmedlen utan dessa har använts i den egna verksamheten, till investeringar m.m.

Resterande 802 mkr av kommunens pensionsåtagande avsåg pensioner intjänade före 1998. Detta var en minskning med 21 mkr jämfört med 2018.

Minskningen mellan åren förklaras framförallt av utbetalningar.

Utveckling av kommunens pensionsåtagande 2010-2019

Det totala pensionsåtagandet har ökat från 940 mkr år 2010 till 973 mkr år 2018. Av dessa är endast 171 mkr kostnadsfört och avsatt i balansräkningen. Resterande 802 mkr kommer att belasta resultatet när pensionen ska betalas ut.

Under åren 2007-2009 och 2012-2013 avsatte kommunen sammantaget 90 mkr för pensioner i balansräkningen, avseende pensionsåtaganden som uppkommit före 1998. Detta var ett avsteg från blandmodellen enligt LKBR, men i linje med kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning.

Från och med 2019 redovisar Vänersborgs kommun sitt pensionsåtagande helt enligt blandmodellen, vilket innebär att endast det pensionsåtagande som uppkommit fr.o.m. 1998 finns upptaget som avsättningar i balansräkningen. Resterande pensionsåtagande, de som var intjänade före 1998, redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen och belastar resultatet allt eftersom de betalas ut. Jämförelse år har räknats om så att tabeller och diagram blir rättvisande.

Uppföljning av räntor och amorteringar

Enligt Vänersborgs kommuns finanspolicy, ska kommunen förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodose. Med god avkastning avses inte bara avkastning på placerade medel, utan också kostnaden

för finansiering och upplåning. All finansiell verksamhet är förenad med risker av olika slag och här följer en uppföljning gentemot kommunens finanspolicy:

Kommunens låneskuld per 2019-12-31 uppgick till 365 mkr. Den genomsnittliga räntan var 1,17 % under 2019. Låneskuldens exponering mot utländsk valuta får inte överstiga 20 % av kommunens långfristiga skuld. Då kommunen inte hade några lån i utländsk valuta fanns ingen valutakursrisk. Den genomsnittliga vägda räntebindningstiden bör vara mellan två och fyra år och får inte understiga ett år eller överstiga fem år. Räntebindningstiden för kommunens lån var 1,80 år. Mer än 50 % av låneskuldens överstigande 100 mkr, får inte ligga för räntekonvertering under varje enskilt kalenderår. Som mest ligger 52 % för räntekonvertering under ett enskilt år. Detta kommer att korrigeras under 2020. Mer än 50 % av kommunens låneskuld överstigande 100 mkr får inte förfalla till betalning under ett enskilt kalenderår. Som mest förfaller 36 procent ett enskilt år.

Summa likvida medel, kortfristig placering och outnyttjad checkkredit ska utgöra minst 50 % av kortfristiga skulder. De likvida medlen, kortfristiga placeringen samt outnyttjad checkkredit utgjorde 67 % av kortfristiga skulder. Kommunens likviditet var placerad hos emittenter/låntagare som är godkända enligt finanspolicyen.

Kommunen har ett swapavtal om 70 mkr som avslutas 2020-12-30. Syftet med avtalet är att smidigt kunna hantera ränterisken och förändra riskstrukturen i låneportföljen.

Kommunens borgensåtagande ökar

Koncernens borgensåtaganden var 18,8 mkr, en minskning om 1,3 mkr jämfört med 2018. Inkluderas ställda panter på 110 mkr uppgick förpliktelsen till 128,8 mkr.

Kommunens sammanlagda borgensåtagande uppgick 2019-12-31 till 1 655 mkr, vilket var 178 mkr högre jämfört med 2018. Detta berodde i sin helhet på att ABVB ökade sin upplåning.

Kommunens ansvarsförbindelse, mkr	Riskgrupp	2017	2018	2019
Föreningar m.fl.	1,0	12,2	12,7	12,6
Egna hem	1,0	0,3	0,1	0,1
Nätab Biogas Brålanda	2,0	3,0	2,9	2,8
Fyrstads Flygplats AB	2,0	3,4	1,7	1,6
AB Vänersborgsbostäder	3,0	1 216,0	1 426,0	1 604,0
Fastighets AB Vänersborg	3,0	33,5	33,5	33,5
Summa		1 268,4	1 476,9	1 654,6

Borgensåtaganden till föreningar m.fl. och egna hem (riskgrupp 1) uppgick till 13 mkr. Dessa åtagande är

förknippade med viss risk, men utgör bara drygt 1 % av kommunens totala borgensåtagande.

Vid en riskgruppsindelning av kommunens borgensåtagande avser 1 638 mkr åtagande mot kommunens helägda bolag (riskgrupp 3). För dessa bedöms risken för att kommunen ska behöva infria sina borgensåtaganden som mycket liten. Kommunens totala borgensram för ABVB uppgår till 1 647 mkr, varav bolaget har utnyttjat 1 604 mkr. Vid årsskiftet hade ABVB 1 689 mkr i lån.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda har en total borgensram om 10 mkr. Kommunens andel som grundar sig på ägarförhållandet 73 %, är 7,3 mkr, varav 2,8 mkr var utnyttjad vid årsskiftet.

Mot Fyrstads Flygplats AB var borgensramen 3,4 mkr, varav 1,6 mkr var utnyttjad vid årsskiftet. Bolaget ägs till 34 % av kommunen och åtagandet motsvarar kommunens andel av borgensåtagandet på 10 mkr.

Arbetsgivaravgifter och pensioner

Årets arbetsgivaravgifter uppgick till 397 mkr och gav ett överskott mot budget på 6 mkr. Pensionskostnaderna uppgick till 152 mkr, vilket innebar ett underskott på 2 mkr jämfört mot budget. Räknar man även med de finansiella kostnaderna kopplade till pensioner uppgick pensionskostnaden till 157 mkr. Övriga poster på finansförvaltningen gav ett överskott om 8 mkr.

Förbättrade skatteprognoser under året

Skatteprognoserna har förbättrats för varje prognos under året totalt har de ökat med 9 mkr sedan årets början. Baserat på SKR:s prognos i december 2019 redovisades skatteintäkterna till 14 mkr över budget och de generella statsbidragen till 4 mkr över budget d.v.s. totalt 18 mkr bättre än budget.

Budgetöverskott för finansnettot

Finansnettot uppgår till en nettokostnad på 1 mkr, 12 mkr bättre än budget. Budgetöverskottet är kopplat till att investeringarna och därmed upplåningen varit lägre än planerat. Under året har nyupplåning skett med 180 mkr. Erhållen utdelning från Kommuninvest bidrar också till budgetöverskottet.

Stora avvikelser i nämndernas budgetföljsamhet

Att nämnderna följer fastställd budget och lämnar säkra prognoser under året är ett tecken på en god kontroll och är viktig för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

Prognoser i delårsrapporter och utfallen i boksluten 2018-2019

Nämnd, Mkr	Bokslut 2018	Prog. apr - 19	Prog aug - 19	Bokslut 2019
Barn- & utbildningsnämnd	-2,5	-12,6	-13,8	-15,5
Kommunstyrelse	15,9	24,8	32,0	37,6
Kultur- och fritidsnämnd	-2,2	-2,9	-3,9	-5,2
Samhällsbyggnadsnämnd	-9,6	-8,5	-9,7	-8,4
Socialnämnd	-25,2	-43,2	-52,1	-30,2
Övriga nämnder	3,2	-0,4	-0,1	-0,7
Summa	-20,4	-42,8	-47,6	-22,4

Nämnderna redovisade i bokslutet ett underskott på 22 mkr, en förbättring från augustiprognosen med 25 mkr. Detta förklaras framförallt av att socialnämnden tilldelades ett tillfälligt budgettillskott på 20 mkr efter augustiprognosen. Endast två av nio nämnder redovisade överskott mot budget.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar underskott med 15,5 mkr. Det är grundskolan som redovisar underskott med 15,5 mkr vilket bl.a. förklaras av ökade personalkostnader.

Kommunstyrelsen redovisar ett sammantaget överskott på 37,6 mkr gentemot budget. Av överskottet avser 23,8 mkr den politiska verksamheten, varav 21 mkr avser förfogandeanslaget. Kommunledningskontoren redovisar ett överskott på 9,4 mkr. Räddningstjänst- och försäkringar redovisar 0,7 mkr i överskott och Gymnasium/ Vuxenutbildning redovisar överskott på 3,7 mkr.

Kultur- och fritidsnämndens redovisar underskott på 5,2 mkr gentemot budget. Största delen av underskottet avser fritid.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar underskott med 8,4 mkr. Va verksamheten står för det största underskottet med 4,0 mkr. Gator/vägar park underskott uppgår till 3,8 mkr och service och kostenheten redovisar underskott med 1,5 mkr. En nedskrivning av kundfordran på 6 mkr har belastat nämndens resultat.

Socialnämnden redovisar ett sammantaget underskott om 30,2 mkr. Äldreomsorgen redovisar underskott med hela 9,5 mkr, det är framförallt hemtjänsten som redovisar underskott. Även omsorg om funktionshindrade redovisar underskott med 7,9 mkr. Det är framförallt kostnader för köpta platser LSS och SoL som överskrider budget. Individ och familjeomsorg redovisar underskott med 13,4 mkr. Socialnämnden tilldelades ett tillfälligt budgettillskott efter

nämndens augustiprognos på 20 mkr vilket tillförts Individ- och familjeomsorgen.

Vad gäller övriga nämnder redovisar alla underskott utom överförmyndarnämnden.

Intern kontroll av inventarieförteckningar och samarbetsavtal

Det övergripande syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. I Vänersborgs kommun finns ett reglemente antaget av fullmäktige och anvisningar till reglementet antagna av kommunstyrelsen som förtydligar ansvaret för den interna kontrollen. Varje nämnd antar årligen internkontrollplaner, som innehåller både kommungemensamma granskningsområden och nämndspecifika områden för nämndens verksamhet. Resultatet från granskningarna enligt internkontrollplanen sammanställs och rapporteras till nämnden. Utöver beslutade internkontrollplaner görs även årliga granskningar av t ex. registrerade beslutssattestanter och inventering av anläggningstillgångar. Nämndernas rapporter delges kommunstyrelsen efter att respektive nämnd behandlat rapporten. En kommungemensam arbetsgrupp samordnar arbetet.

För 2019 utsågs det två kommungemensamma granskningsområden. Den ena var granskning av inventarieförteckning vars syfte var att säkerställa att stöldmärkning och förteckning sker utifrån de nya anvisningarna för inventarieförteckningar. Den andra vara granskning av kommunens samarbetsavtal med externa aktörer med syfte att säkerställa att det finns undertecknade avtal samt att överenskomna insatser följs upp. Alla nämnder utser sedan nämndspecifika kontrollområden som kan variera i antal. I sin uppföljning av nämndernas internkontroll bedömer kommunstyrelsen att nämnderna har utfört internkontroll i enlighet med kommunfullmäktiges reglemente. Uppföljning av mål görs i delårsrapporter och i årsredovisningen.

Känslighetsanalys – Vad händer om?

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av händelser och beslut både inom och utom dess kontroll, exempelvis förändrade lagar, konjunkturläge och invånarnas ändrade krav och behov. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap för dessa faktorer och måste ha reserver och marginaler i sin ekonomi. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys, som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. Av nedanstående tabell framgår hur olika händelser var för sig skulle ha påverkat resultatet.

Känslighetsanalys - Resultateffekt, Mkr	2019
Förändrad utdebitering med 1 kr	82,0
Förändrade generella statsbidrag med 1 %	6,5
Löneökning med 1 %	16,2
Prisförändring med 1 % på omkostnaderna	10,7
Ändrad lånskuld med 100 Mkr	1,2
Inlösen av 1 % av borgensförbindelserna	16,5
Ändrade taxor med 1 %	1,6
- inom skattefinansierad verksamhet	0,8
- inom taxefinansierad verksamhet	0,8

Sammanfattning och målvastämning

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgick till 49 mkr. Kommunens beslutade Mål- och resursplan för 2019 innebar ett budgeterat resultat på 37 mkr. Under året reviderades det budgeterade resultatet ner till 17 mkr. Kommunens resultat uppgick till 37 mkr vilket är 20 mkr bättre än budget. I resultatet ingår realisationsvinster med 6 mkr. Året resultat innebär också att 2018 års negativa balanskravsresultat återställs. Detta innebär att balanskravsresultatet uppnås för 2019.

Nämndernas underskott uppgår till totalt 22 mkr. Socialnämndens underskott uppgår till 30 mkr trots att de erhölet ett budgettillskott om 20 mkr efter augustiprognosen.

Årets nettoinvesteringar för koncernen uppgick till 491 mkr, varav kommunen stod för 245 mkr, ABVB för 244 mkr, Fastighets AB för 1 mkr och KFV för 1 mkr. Trots en hög investeringsnivå i kommunen, var den 264 mkr lägre än budget.

Kommunen klarar endast ett av fyra finansiella mål.

Avstämning – Finansiella mål	2017	2018	2019
Årets resultat bör uppgå till 2 % av skatter och generella statsbidrag.	●	■	■
Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.	●	●	●
Soliditeten bör förbättras.	■	■	■
Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.	●	■	■

För att klara resultatmålet på 2 % krävs att resultatet uppgår till 49 mkr. Med nuvarande investeringsnivå på 245 mkr behöver resultatet överstiga 103 mkr för

att klara soliditetsmålet. När vi exkluderar exploatering, VA och renhållningsinvesteringar krävs att resultatet uppgår till 123 mkr för att nå målet att investeringarna ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Utifrån målanalysen görs den sammanlagda bedömningen att verksamheten, ur ett finansiellt perspektiv, inte bedrevs med god ekonomisk hushållning under 2019.

Framtid

En stark samhällsekonomi och en god utveckling av sysselsättningen har gjort att kommunens skatteunderlag haft en god tillväxt de senaste fem åren. Tillskott av statliga bidrag har förbättrat situationen ytterligare och möjliggjort att kostnadsutvecklingen kunnat ligga på höga nivåer. Under 2018 försämrades kommunens ekonomi påtagligt. En fortsatt hög kostnadsutveckling i delar av verksamheten i kombination med en något mer måttlig ökning av skatter och generella statsbidrag gjorde att kommunens resultat föll från rekordhöga +76 mkr 2017 till svaga +5 mkr för 2018.

Under 2019 har ett stort fokus legat på kostnadsbegränsande åtgärder och budgetanpassning. Under 2019 ökade kommunens nettokostnader med måttliga 2 procent, att jämföra med en ökning på 6 procent under föregående år. Detta i kombination med en fortsatt relativt god tillväxt av skatteintäkter gjorde det möjligt att nå ett resultat på +37 mkr, trots fortsatt stora underskott i flera nämnder.

Åren 2020-2021 står kommunsektorn inför en svagare konjunkturutveckling och en tydligt försämrad tillväxt av skatteintäkter. Den försämrade utvecklingen balanseras i viss mån av utlovade tillskott från staten och för Vänersborgs del av ett förbättrat utfall i det mellankommunala skatteutjämningsystemet. Kommunens budgeterade resultat under 2020 uppgår till 31 mkr, vilket endast motsvarar 1,2 procent av skatter och generella statsbidrag. För att nå kommunens finansiella mål om 2 procent hade resultatet behövt vara minst 20 mkr bättre. Ett fortsatt arbete i nämnderna med att anpassa verksamheten till beslutad budget är en nödvändig förutsättning för att upprätthålla balans i ekonomin de närmaste åren.

Ställt i relation till den beslutade investeringsbudgeten på 436 mkr för 2020, kan endast en mindre del av investeringarna finansieras med egna medel. Till detta kommer de investeringar som skjuts upp eller försernats under 2019. Den totala investeringsnivån bedöms även kommande år att ligga på mycket höga nivåer och förutsätter en omfattande nyupplåning, vilket leder till successivt ökade kostnader för avskrivningar och ränta. Även drift och underhållskostnader för fastigheter kommer att öka, vilket sammantaget leder till ett minskat ekonomiskt utrymme för övriga

verksamheter i framtiden och innebär en stor ekonomisk utmaning inför kommande års arbete med kommunens driftbudget.

Under 2019 ökade såväl arbetslösheten som kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd i Vänersborg. Under de kommande åren förväntas arbetsmarknaden försämrats ytterligare, samtidigt som ett stort antal flyktingar nu lämnat den statligt finansierade etableringen. Stora behov kopplade till utbildning på alla nivåer och social inkludering, ställer fortsatta krav på finansiering och anpassning av den kommunala organisationen. Betydande insatser behöver göras för att öka sysselsättningen i de utsatta grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.

I ett längre perspektiv innebär den demografiska utvecklingen, med en ökad andel äldre, att ett ekonomiskt utrymme måste frigöras från övrig verksamhet för att finansiera en utbyggnad av äldreomsorgen. En annan konsekvens av samma utveckling är att den andel av befolkningen som arbetar och betalar skatt kommer att sjunka stadigt under de kommande 20 åren. En ytterligare aspekt på den demografiska utvecklingen är kommunens kostnader för tjänstepensioner. I takt med att allt fler före detta anställda befinner sig i pensionsåldern ökar kommunens pensionskostnader. Under kommande 10-års period prognostiseras en kraftig och årlig ökning av kommunens pensionskostnader.

Den sammanvägda bilden av kommunens ekonomi inför kommande år har inte förändrats i grunden sen förra året, trots ett något bättre bokslutsresultat. Stora ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar väntar. På kort sikt behöver en nödvändig anpassning ske av nämndernas verksamhet till beslutad budgetram. Ett påtagligt större ekonomiskt utrymme behöver avsättas i budgeten inför kommande år för att hantera de ökade driftkostnader som följer av höga investeringsnivåer och en successivt ökad skuldsättning. Till detta kommer växande behov av insatser kopplade till social inkludering, konsekvenser av en åldrande befolkning och snabbt ökande pensionskostnader.

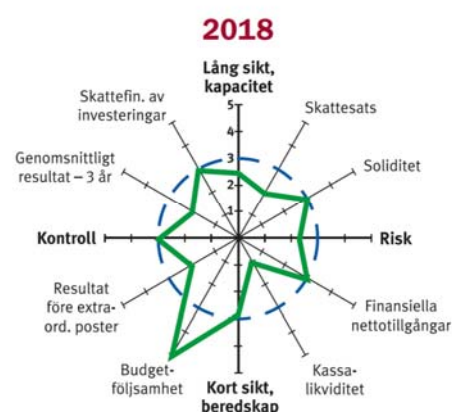
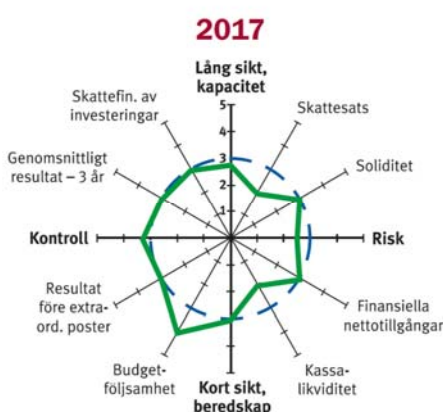
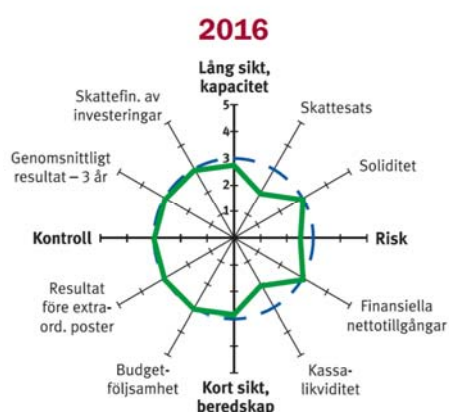
Finansiell profil

Har Vänersborgs kommun en god eller dålig ekonomi? För att besvara frågan måste kommunens ekonomi ställas i relation till något annat. Ett sätt att besvara frågan är att göra jämförelser med andra kommuner.

Kommunforskning i väst (KFI) har sedan 90-talet tagit fram finansiella jämförelser mellan kommunerna. Metodiken presenteras kortfattat i faktarutan nedan.

Vänersborgs kommuns finansiella profil jämförs i förhållande till riket. En 3:a motsvarar genomsnittsnivån i förhållande till riket. (KFI finansiell profil 2016-2018) Vänersborgs kommun har tidigare år i stort sett haft en genomsnittlig finansiell profil. Under 2018 har dock profilen försämrats vilket förklaras av det låga resultatet 2018. Kassalikviditeten har sjunkit men budgetföljsamheten ökat jämfört med 2017. Skattenivån är sämre då Vänersborgs kommun har högre skatt än genomsnittet.

Nyckeltal i den finansiella profilen	
Mått	Förklaring
Skattesats	En låg skattesats anses positiv eftersom kommunen då lättare kan höja skatten.
Soliditet	Självfinansieringsgrad. Eget kapital i procent av summa tillgångar.
Finansiella nettotillgångar	Finansiella tillgångar - finansiella skulder i relation till kommunens nettokostnader. Speglar medellång betalningsberedskap.
Kassalikviditet	Finansiella tillgångar i procent av kortfristiga skulder.
Budgetföljsamhet	Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader, kr per invånare.
Resultat före extraord. poster	Resultat i kr per invånare.
Genomsnittligt resultat -3 år	Genomsnittligt resultat i kr/invånare.
Skattefinansiering av investeringar	Andel av investeringar som är finansierade av avskrivningar och årets resultat.

Driftsredovisning

Tkr	Utfall in- tägt	Utfall kostnad	Netto	Årets budget	Budget- avvikelse
Byggnadsnämnden	11 367	28 817	17 450	16 847	-603
Kommunfullmäktige	0	2 386	2 386	2 606	221
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4 137	12 103	7 966	7 301	-665
Revisionen	0	1 181	1 181	1 255	74
Valnämnden	858	1 656	798	644	-154
Överförmyndarnämnden	180	5 016	4 836	5 284	448
Summa	16 542	51 158	34 616	33 937	-679
Barn- och utbildningsnämnden					
- Nämnd och administration	0	4 527	4 527	4 668	141
- Barnomsorg	38 893	287 794	248 902	248 829	-73
- Grundskola/särskola	101 344	649 840	548 496	532 963	-15 534
Summa	140 236	942 161	801 925	786 460	-15 465
Kommunstyrelsen					
- Styrelse	40	9 855	9 815	33 671	23 856
- Kommunledning	57 762	144 896	87 134	96 510	9 376
- Räddningstjänst/försäkringar	3 097	38 995	35 898	36 576	678
- Gymnasium	1 973	182 709	180 736	183 617	2 881
- Komvux	3 373	34 553	31 180	32 023	843
Summa	66 245	411 008	344 762	382 397	37 635
Kultur och Fritidsnämnden					
- Biblioteket och kultur	10 053	47 217	37 164	36 715	-449
- Arena och fritid	10 803	66 136	55 333	50 554	-4 779
- Musik och ungdom	6 607	27 252	20 645	20 660	15
Summa	27 464	140 605	113 141	107 929	-5 213
Samhällsbyggnadsnämnden					
Skattefinansierad verksamhet					
- Nämnd och administration	412	7 156	6 744	6 889	145
- Gator och vägar/Park/Teknik och trafik	71 056	131 456	60 400	56 610	-3 790
- Fastighetsenheter	158 834	168 192	9 359	10 075	716
- Kost-/Städ-/Serviceenhet	137 562	139 680	2 118	650	-1 468
Summa	367 864	446 484	78 620	74 224	-4 396
Taxebaserad verksamhet					
- Renhållningsverk	30 411	30 448	37	0	-37
- VA-verksamhet	59 299	63 311	4 012	0	-4 012
Summa	89 710	93 759	4 049	0	-4 049
Summa	457 573	540 243	82 669	74 224	-8 445
Socialnämnden					
- Nämnd och administration	4 307	41 657	37 350	37 426	76
- Äldreomsorg	85 871	603 181	517 310	507 771	-9 539
- Individ- och familjeomsorg	18 832	194 052	175 220	161 783	-13 437
- Omsorg om funktionshindrade	46 803	290 111	243 308	235 454	-7 854
- Arbete, sysselsättning & integration	58 320	115 704	57 384	57 934	550
Summa	214 133	1 244 704	1 030 572	1 000 368	-30 204
Summa nämndsverksamhet	922 193	3 329 879	2 407 685	2 385 314	-22 371
Finansförvaltningen(verksamhetskostnader)					
Arbetsgivaravgifter	29	-96 582	-96 611	-90 217	6 394
Pensioner	0	151 622	151 622	149 099	-2 523
Övriga verksamheter	-11 548	-13 045	-1 497	4 077	5 574
-varav reglering resultat VA & RH	37		-37		37
Intern finansiering (internränta)	25 003		-25 003	-22 318	2 685
Interna poster	-375 811	-375 811	0	0	0
Summa finansförvaltningen	-362 327	-333 816	28 511	40 641	12 130
Summa verksamhet	559 850	2 995 563	2 435 714	2 425 955	-10 241

Finansiella rapporter

Investeringar

Investering per nämnd, tkr	Utfall 2019	Budget 2019	Budgetdifferens	Utfall 2018
Valnämnden	0	0	0	117
Barn- och utbildningsnämnden	5 598	5 800	202	4 556
Byggnadsnämnden	432	500	68	630
Kommunstyrelsen	1 270	3 300	2 030	4 588
Kultur- och fritidsnämnden	511	1 100	589	1 040
Samhällsbyggnadsnämnden	231 093	489 655	258 562	232 826
Socialnämnden	6 146	8 300	2 154	4 366
Totalt	245 050	508 655	263 605	248 123

Investeringsprojekt	Projektets budget t.o.m. 2019	Ack utfall t.o.m. 2019	Budget-diff t.o.m. 2019	Budget 2019	Utfall 2019	Budget-diff 2019
Fastigheter - Samhällsbyggnadsnämnden						
Idrottsgatan 7	101 800	54 025	47 775	82 000	34 181	47 819
Kommunhus	90 300	78 806	11 494	41 000	29 506	11 494
Öxnered skola	56 600	31 502	25 098	50 000	24 921	25 079
Kastanjevägens förskola	13 700	13 104	596	13 700	13 104	596
Belfragegatans förskola	41 400	41 316	84	11 400	11 386	14
Mulltorps skola om- och tillbyggnad	29 100	27 045	2 055	7 700	5 652	2 048
Fotbollens hus	7 000	4 857	2 143	7 000	4 857	2 143
Propellergatans förskola	32 000	21 756	10 244	15 000	4 743	10 257
Idrottshall 40x20	34 500	1 890	32 610	34 000	1 397	32 603
Multikök Torpa	30 000	2 834	27 166	30 000	1 234	28 766
Övriga				62 000	13 083	48 917
Totalt	436 400	277 135	159 265	353 800	144 063	209 737

Investeringsprojekt	Projektets budget t.o.m. 2019	Ack utfall t.o.m. 2019	Budget-diff t.o.m. 2019	Budget 2019	Utfall 2019	Budget-diff 2019
Gator, VA och renhållning						
Kretsloppspark	25 500	31 138	-5 638	16 800	22 531	-5 731
Va Niklasberg	7 000	8 916	-1 916	7 000	8 916	-1 916
Beläggning fd underhåll	4 000	4 003	-3	4 000	4 003	-3
VA Fridhemsområdet	3 150	2 877	273	3 150	2 877	273
Norra Timmervik	4 000	2 823	1 177	4 000	2 823	1 177
Div trafikåtgärder	2 000	1 711	289	2 000	1 711	289
Övriga				70 350	21 541	48 809
Totalt	45 650	51 468	-5 818	107 300	64 401	42 899

Investeringsprojekt	Projektets budget t.o.m. 2019	Ack utfall t.o.m. 2019	Budget-diff t.o.m. 2019	Budget 2019	Utfall 2019	Budget-diff 2019
Exploatering						
Öxnered bostäder etapp 2	11 500	15 619	-4 119	9 100	13 219	-4 119
Holmängen bostäder	7 000	1 500	5 500	6 800	1 306	5 494
Holmängen tunnel	1 500	1 314	186	1 500	1 314	186
Övriga				2 955	1 454	1 501
Totalt	20 000	18 433	1 567	20 355	17 293	3 062

Inventarier/maskiner	Budget 2019	Utfall 2019	Budget-diff 2019
Barn- och utbildningsnämnd	5 800	5 598	202
Byggnadsnämnden	500	432	68
Kommunstyrelsen	3 300	1 270	2 030
Kultur- och fritidsnämnden	1 100	511	589
Samhällsbyggnadsnämnden	8 200	5 337	2 864
Socialnämnden	8 300	6 146	2 154
Totalt	27 200	19 293	7 907

Summa investeringar	Budget 2019	Utfall 2019	Budget-diff 2019
	508 655	245 050	263 605

Resultaträkning	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019	2018	2019	2018
Mkr					
Verksamhetens intäkter	2,5	560	608	779	828
Verksamhetens kostnader	3,5,9	-2 902	-2 903	-3 025	-3 033
Avskrivningar	4	-94	-91	-152	-138
Verksamhetens nettokostnader		-2 436	-2 386	-2 399	-2 344
Skatteintäkter	6	1 822	1 758	1 822	1 758
Gen. Statsbidrag och utjämning	7	652	633	652	633
Verksamhetens resultat		38	5	75	47
Finansiella intäkter	8	8	8	4	5
Finansiella kostnader	9	-9	-7	-31	-45
Resultat före extraordinära poster		37	5	49	7
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat	10	37	5	49	7

Kassaflödesanalys	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019	2018	2019	2018
Mkr					
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	10	37	5	49	7
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	105	102	169	154
FÖRÄNDRING RÖRELSEKAPITAL					
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		142	107	218	161
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	17	-11	25	30	45
Ökning (-) minskning (+) förråd		-1	-1	0	-1
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	27	-44	57	-92	7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		87	188	156	212
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar		-245	-248	-491	-498
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	6	8	6	8
Investering i finansiella anläggningstillgångar			0		
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	12				
Anläggnings- och investeringsbidrag		15	14	15	21
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-224	-226	-470	-469
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning (+) långfristiga skulder	22	180		358	216
Minskning (-) långfristiga skulder	22				
Ökning (-) långfristiga fordringar		0	0		
Minskning (+) långfristiga fordringar		0	0		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		180	0	358	216
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början		26	66	27	68
Likvida medel vid årets slut		71	26	71	27

Balansräkning	Not	Kommunen		Koncernen	
		2019	2018	2019	2018
Tillgångar		2 550	2 345	4 453	4 101
Anläggningstillgångar		2 197	2 046	4 103	3 765
Immateriella tillgångar		3	3	3	3
Materiella anläggningstillgångar	13	2 090	1 940	4 056	3 718
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13,14	2 019	1 873	3 969	3 635
Maskiner och inventarier	13,15	71	67	87	83
Finansiella anläggningstillgångar	16	103	103	44	44
Omsättningstillgångar		353	299	350	336
Förråd		21	21	21	21
Fordringar	17	162	152	158	188
Kortfristiga placeringar		100	100	100	100
Kassa och bank	18	71	26	71	27
Eget kapital, avsättningar och skulder		2 550	2 344	4 453	4 101
Eget kapital	19	1 286	1 249	1 425	1 376
Årets resultat		37	5	49	7
Resultatutjämningsreserv		50	50	50	50
Övrigt eget kapital		1 249	1 244	1 376	1 369
Avsättningar		185	162	220	192
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	171	148	177	155
Andra avsättningar	21	15	14	43	37
Skulder		1 079	933	2 808	2 533
Långfristiga skulder	22-26	525	335	2 265	1 898
Kortfristiga skulder	27	554	598	543	635
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter och därmed jämförliga säkerheter				110	122
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar	28	802	823	802	823
Övriga ansvarsförbindelser	29	1 655	1 477	18	18

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Övergripande principer

Den 1 januari 2019 trädde en ny lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) i kraft. Kommunens redovisning upprättas enligt kommunallagen och enlighet med den nya lagen samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). För alla förändringar har även jämförelsetalen för föregående år justerats. Förtydligande och kommentarer till förändringar kommenteras under respektive avsnitt.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett halvt basbelopp, d.v.s. över 23 250 kr. Värdet av anläggningstillgången är anskaffningsvärdet med gjorda avskrivningar över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas tertialvis.

Avskrivningstider:

Verksamhetsfastigheter	5-80 år
Fastigheter för affärsverksamhet	5-50 år
Bostäder och lokaler	5-50 år
Gator, vägar och parker	10-33 år
Fastigheter för annan verksamhet	5-80 år

Vad gäller anläggningar med komponenter som förbrukas under olika tidsperioder införs metoden successivt. Väsentliga komponenter har fastställts för de betydande byggnaderna, gator samt Va-anläggningar.

Kommunen tillämpar huvudmetoden, vilket innebär att inga lånekostnader ingår i anskaffningsvärdet. Aktivering av eget arbete sker från 2019 enligt kommunbas nya kontering vilket är en förändring. Föregående års jämförelsetal har justerats enligt samma princip. Ett fåtal inventarier har omklassificerats från materiell tillgång till immateriell tillgång.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Dessa redovisas i not.

Klassificering av finansiella tillgångar

Vänerns borgs kommuns finansiella anläggningstillgångar består av aktier i kommunala bolag, andelar i förbund och i bostadsrätter. I anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader. Kortfristiga placeringar som kan omsättas inom 0–3 dagar redovisas som kortfristiga fordringar men betraktas som likvida medel när nyckeltal för likviditet beräknas. Placeringsmedel är värderade till verkligt värde i enlighet med den nya lagstiftningen.

Koncernkonto

Koncernens tillgångar placerade i koncernkonto redovisas som likvida medel i kommunen. De kommunala bolagens andel redovisas som kortfristig skuld i kommunen och som kortfristig fordran i respektive bolag.

Leasing

De fåtal finansiella leasingavtal kommunen har redovisas som operationella då avtalens värde bedöms som obetydliga. Detta bedöms inte ha någon effekt på kommunens resultat och ställning. Vad gäller de hyresavtal kommunen har bedöms inga uppfylla kraven för att redovisas som finansiella leasingavtal.

Intäktsredovisning

Kommunen följer RKR:s rekommendation nr 18 vad gäller redovisning av investeringsbidrag. Det innebär bl.a. att investeringsbidrag och anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter. De förutbetalda intäkterna redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas nyttjandeperiod. 1/45 intäktsförs per år. Vad gäller investeringsbidrag från icke offentliga organisationer kommer redovisningen att förändras under 2020 då dessa ska intäktsföras när prestationen fullgjorts. Totalt uppgår dessa till 2 mkr.

Renhållningsverksamhetens resultat redovisas som förutbetald intäkt och dess egna kapital som kortfristig skuld till renhållningskollektivet. Va-verksamheten har ett negativt eget kapital vilket noteras för framtida avräkning. Särredovisning för balansräkningsenheterna finns på samhällsbyggnadsnämnden.

Pensioner

Pensionsskulden redovisas i överensstämmelse med LKBR enligt blandmodellen. Pensionsrätt intjänad t.o.m. 1997 redovisas således som en ansvarsförbindelse. Från 2007 till 2009 samt 2012 och 2013 gjordes dock extra pensionsavsättningar, totalt 90 Mkr inklusive löneskatt. Denna post på 90 mkr har korrigerats under 2019 och nu redovisas all pensionsrätt intjänad före 1997 som ansvarsförbindelse. Det finns inga finansiella placeringar avseende pensionsmed

len utan medlen har använts i den egna verksamheten, till investeringar m.m. Pensionskostnader och pensionskund för kommunen grundar sig på Skandikon pensionsadministration ABs (Skandikon), beräkningar och prognoser enligt RIPS19.

Pensionsåtaganden för anställda i bolagen som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens K3.

Visstidsförordnanden för politiker som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalning. Kommunen har antagit bestämmelser om omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda (OPF-KL) att gälla från 2014. Redovisning sker enligt rekommendation.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskuld och andra löneskulder till personalen redovisas som en kortfristig skuld. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnader.

Tomtmark för exploatering

Tomtmark för exploatering redovisas som omsättningstillgång på nyttillkommande exploateringsområden.

Sammanställda räkenskaper

Enligt RKR:s rekommendation, R16 Sammanställda räkenskaper behöver endast de bolag och kommunalförbund vars omsättning och omslutning är mer än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag ingå i koncernens räkenskaper. Så i koncernens räkenskaper ingår endast kommunen, Kunskapsförbundet Väst, AB Vänersborgsbostäder och Fastighets AB Vänersborg.

Konsoliderade enheter

Andel

- AB Vänersborgsbostäder (ABVB) 100 %
- Fastighets AB Vänersborg (FAAB) 100 %
- Kunskapsförbundet Väst (KFV) 38,7%

Enheter som inte konsolideras

Andel

- Hunnebergs Kungajakt- och vilt museum AB 100 %
- Vattenpalatset Vänerparken AB 100 %
- Nätaktiebolaget Biogas Brälanda 73,0 %
- Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) 35,6 %
- Fyrstads Flygplats AB 34,0 %

Skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen vad gäller investeringsbidrag och en uppskrivningsfond har justerats till kommunens gällande principer. Ett fåtal förändringar har genomförts under året, bl.a. att bolagens skatter redovisas i verksamhetens kostnader. Justering har också skett av KFV:s bidrag där tidigare andelen eliminerats men nu har hela bidraget eliminerats vilket är mer korrekt. I koncernredovisningen ska intäkter och kostnader för interna tjänster redovisas under samma år. Skillnader i pensionsredovisning ska inte justeras.

Noter

Resultaträkning

Not 2 Verksamhetens intäkter, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Försäljningsintäkter material	39	49	41	50
Taxor och avgifter	160	157	160	156
Hyror och arrenden	84	84	269	265
Bidrag från staten	223	248	223	223
Övriga bidrag	16	19	31	67
Försäljn.expl.fast & anl tillg	10	22	10	14
Övriga intäkter	28	29	44	54
Summa	560	608	779	829

Not 3 Verksamhetens kostnader, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Löner	1 274	1 238	1 402	1 369
Pensionskostnader	122	116	131	125
Sociala avgifter och löneskatt	427	417	470	462
Anlägg. & underhållsmaterial	5	9	6	9
Fastighetskostnader	100	147	217	270
Lokal och markhyror	133	137	78	78
Köp av huvudverksamhet	470	468	300	298
Övriga tjänster	184	171	213	206
Lämnade bidrag	106	105	107	106
Material	71	84	76	91
Övriga kostnader	9	11	19	18
Skattekostnad			5	1
Reaförluster & utrangeringar	1	1	1	1
Summa	2 902	2 903	3 025	3 033

Kostnaden för redovisningsrevision uppgår till 120 tkr 2019

Leasing kommunen, Mkr	Beräknad kostnad		
	2020	2021-2026	2026-
Bilar (231 avtal)	3	3	0
Kontorsinventarier	23	22	0
Hyror med avtalstid > 3 år	98	407	330
S:a operationell leasing	124	432	330

Not 4 Avskrivningar, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Avskrivningar enligt plan	94	91	149	138
Nedskrivningar	0	0	3	0
Summa	94	91	152	138

Not 5 Jämförelsestörande poster, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Reavinst	6	8	0	8
Osäker fordran	-6	0	-6	0
Summa	0	0	-6	0

Not 6 Skatteintäkter, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Preliminär skattebetalning	1 838	1 766	1 838	1 766
Slutavräkningsdiff. föreg. år	1	-6	1	-6
Prel. slutavräkning innev år	-17	-2	-17	-2
Summa	1 822	1 758	1 822	1 758

Not 7 kommunalekonomisk utjämnning, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Inkomstutjämnning	420	408	420	408
Kostnadsutjämnning	41	36	41	36
Bidrag LSS-utjämnning	55	56	55	56
Kommunal fastighetsavgift	76	74	76	74
Generella bidrag från staten	32	53	32	53
Regleringsavgift	28	6	28	6
Summa	652	633	652	633

Not 8 Finansiella intäkter, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Ränteintäkter	0	0	0	
Utdelning aktier och andelar	4	5	4	5
Borgensavgifter	4	3	0	
Summa	8	8	4	5

Not 9 Finansiella kostnader, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Räntekostnader	4	3	26	41
Ränta på pensionsskuld	5	4	5	4
Summa	9	7	31	45

Not 10 Årets resultat/ balanskravsutredning, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Årets resultat enl resultaträkning	37	5		
Avgår realisationsvinster	-6	-8		
Förändring av resultatutjämningsreserv	0	0		
Justerat resultat	30	-3		

Kassaflödesanalys

Not 11 Justering för ej likviditetspåverkande poster, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Justering för				
- av- och nedskrivningar	94	91	152	138
- gjorda avsättningar	28	23	30	26
- i anspråkstagna avsättningar	-5	-4	-7	-4
- realisationsvinster/ förluster	-6	-8	-6	-8
Övriga likviditetspåverkande poster	-6		0	2
Summa	105	102	169	154

Not 12 Försäljning av anläggningstillgångar, mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
- försäljning av fastigheter	6	8	6	8
- försäljning av inventarier	0	0		0
Summa försäljningar	6	8	6	8

Balansräkning

Not 13 Materiella anläggningstillgångar, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Markreserv	10	11	10	11
Verksamhetsfastigheter	1005	960	1560	1474
Fastigheter för affärsverksamhet	490	437	490	437
Publika fastigheter	203	202	203	202
Fastigheter för annan verksamhet	21	22	21	22
Bostäder och övriga fastigheter		0	1101	1039
Pågående investeringar	290	241	583	450
Summa	2 019	1 873	3 968	3 635

Inventarier, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Maskiner	5	4	5	4
Inventarier	51	51	62	63
Bilar och andra transportmedel	15	12	20	16
Förbättringar annans fastighet		0		
Summa	71	67	87	83

Not 14 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, Kommunen 2019

	Im- materi- ella	Mark- re- serv	Verksam- hets- fastigheter	Fastigh för affärs- verks	Publika fastig- heter	Fastigh för annan verk- samh	Summa	Pågående arbeten	Totalt
Anskaffningsvärden									
Ing anskaffningsvärde		20	1 666	675	456	48	2 865	241	3 106
Årets investeringar *)	0	0	34	43	10	0	87	138	225
Omklassificering/flyttning	7	0	60	24	5	0	96	-89	7
Årets försäljning		0	0	0	0	0	0	0	0
Utrangerade anläggningar		0	0	0	-2	0	-2	0	-2
Utg ack anskaffn-vär- den	8	20	1 759	741	470	48	3 046	290	3 336
Avskrivningar									
Ing avskrivningar		-10	-706	-238	-254	-25	-1 233	0	-1 233
Årets avskrivningar	0	0	-48	-14	-14	-2	-78	0	-78
Utrangerade/omklass	-4	0	0	0	0	0	-4	0	-4
Utg ack avskrivningar	-4	-10	-754	-251	-268	-27	-1 315	0	-1 315
Nedskrivningar									
Ing nedskrivningar		0	0	0	0	0	0	0	0
Årets förändring		0	0	0	0	0	0	0	0
Utg ack nedskrivningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ing planenligt restvärde	0	11	960	437	202	22	1 632	241	1 873
Utg planenligt restvärde	3	10	1 005	490	202	20	1 731	290	2 021

Not 15 Maskiner och inventarier, kommunen 2019

	Maskiner	Inventarier	Bilar och transportm	Förbättr annans fas- tigh	Totalt
Anskaffningsvärden					
Ing ack anskaffningsvärde	15	141	29	3	189
Årets investeringar	2	12	6	0	20
Försäljn och utrangering	-2	-11	-3	0	-15
Flyttning	0	-7	0	0	-7
Utg ack anskaffningsvärde	16	135	32	3	186
Avskrivningar					
Ing ack avskrivning enl plan	-11	-87	-17	-3	-119
Årets av-/nedskrivningar	-1	-12	-3	0	-16
Försäljn/utrang/omklass	2	15	3	0	19
Utg ack avskrivning enl plan	-11	-84	-17	-3	-115
Ing planenl restvärde	4	54	12	0	70
Utg planenl restvärde	5	51	15	0	71

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
AB Vänersborgsbostäder	58	58		0
Vänerhamn AB	1	1	1	1
Fastighets AB Vänersborg	1	1		0
Hunnebergs Kungajakt och				
Viltmuseum AB	0	0	0	0
Fyrstads Flygplats AB	2	2	2	2
Vattenpalatset Vänerparken AB	7	7	7	7
Bostadsrätter	3	3	3	3
Kommuninvest	24	24	24	24
Nätaktiebolag Biogas Brålanda	1	1	1	1
Dalslands Turist AB	0	0	0	0
Övriga andelar	0	0	0	0
Kommunassurans Syd AB	1	1	1	1
Långfristig placering - Kommuninvest	5	5	5	5
Summa	103	103	44	44

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital 23 565 tkr. Kommuninvest ekonomiska förening har därutöver beslutat om insatsemmissioner om sammanlagt 10 535 tkr för Vänersborgs kommun Vänersborgs kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomiska förening uppgick 2019-12-31 till 34 100 tkr

Not 17 Kortfristiga fordringar, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kundfordringar	37	39	37	59
Statsbidragsfordringar	51	42	51	42
Upplupna intäkt. & förutbetalda kostnad.	59	48	51	59
Upplupna skatteintäkter		0		0
Kortfristig placering	100	100	100	100
Övriga korta fordringar	16	23	20	28
Summa	262	252	259	288

Not 18 Likvida medel, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kassa	0		0	
Bank	8	8	8	9
- varav gåva Dorchimont	4	4	4	4
Plusgiro (likställt med bank)	62	18	62	18
Summa	71	26	71	27

Not 19 Eget kapital	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Ingående eget kapital	1159	1154	1286	1279
Direktbokning eget kapital	0	0	0	0
-extra avs pensions-skuld	90	90	90	90
- årets resultat	37	5	49	7
Summa	1 286	1 249	1 425	1 376

Under 2019 har den tidigare extra avsättning för intjänade pensioner före 1998 som redovisats som extra pensionsavsättning ombokats till eget kapital. Noten redovisar ingående eget kapital utan ombokning för respektive år.

Not 20 Avsättningar, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Pensionsavsättningar				
Ingående avsättning	148	129	155	133
Nyintjänad pension varav	16	15	16	-5
-förmånsbestämd	16		16	
-särskild avtalspension				
Årets utbetalningar	-5	-5	-5	18
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4	2	4	2
Övrig post	4	2	4	5
Förändring av löneskat-ten	4	4	4	2
Utgående avsättning	170	148	177	155
Utredningsgrad	99 %	99 %		
Pensionsavsättningarna har inte placerats utan använts i den egna verksamheten.				

Not 21 Övriga avsättningar, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Kommunalförbundet Närf	15	14	15	14
Uppskjuten skatt		0	28	23
Summa	15	14	43	37

Not 22 Långfristiga skulder, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Lån i bank och kreditinstitut	365	185	2088	1730
Summa	365	185	2 088	1 730

Genomsnittlig upplåningsränta var under året 1,17%
Genomsnittlig upplåningsränta för koncernen var under året 1,27%

Not 23 Förfallotider på långfristiga skulder	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Skulder som förfaller inom ett år	132	23	662	569
Skulder som förfaller senare än ett år men inom senast fem år efter balansdagen	233	163	1125	1161
Skulder som förfaller senare än fem år efter balansdagen	0	0	300	0
Summa	365	185	2 088	1 730

Not 24 Räntebindningstid, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Räntebindning till				
2020	190		295	
2021	0		250	
2022	55		437	
2023	90		490	
2024	31		616	
Summa	365		2 088	

Kommunens genomsnittliga räntebindningstid inkl räntederivat 1,8 år. Kommunens genomsnittliga räntebindningstid exkl räntederivat 1,6 år.

Not 25 Marknadsvärden räntederivat, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Säkrad låneskuld	70	70	1070	1070
Marknadsvärde räntederivat	-3	-5	-50	-55

Räntederivatet används för att binda räntan så att ränterisken anpassas till de ramar som finns angivna i finanspolicyn. Om man istället valt att hantera ränterisken genom att binda räntan på varje lån för sig, hade skillnaden i räntekostnad varit försumbar. Marknadsvärdet är en ögonblicksbild av den kostnad som skulle uppstå vid en stängning av utestående derivatkontrakt. Kostnaden är jämförbar med den ränteskillnadsersättning som måste betalas till banken då bundna lån förtidsinlöses.

Not 26 Övriga långfristiga skulder, mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Anläggningsavgifter	136	126	136	126
Investeringsbidrag	24	24	42	43
Summa	160	150	178	169

Not 27 Kortfristiga skulder, mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Skuld till bolagen i kommunens koncernkontosystem	145	129	57	54
Leverantörsskulder	84	109	100	156
Skuld till VA & RH-kollektivet	2	2	2	2
Löneskuld, timanställda	8	10	8	10
Semesterlöneskuld	97	99	109	112
Upplupna sociala avg & prelskatt	74	79	81	87
Upplupna kostnad & förutbetalda intäkt.	55	87	89	122
Upplupen pensionskostnad	55	53	62	61
Förutbetalda skatteintäkter	18	16	18	16
Gåva Dorchimont	4	4	4	4
Övriga kortfristiga skulder	12	9	13	11
Summa kortfristiga skulder	554	598	543	635

Not 28 Ansvarförbindelse pensioner, Mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Ingåen. ansvarförbindelse	823	844	823	844
Ränte- och basbeloppsuppräknings	20	13	20	13
Nyintjänad pension		14		14
Årets utbetalningar	-39	-39	-39	-39
Övrig post	2	-5	2	-5
Förändring av löneskatte	-4	-4	-4	-4
Utgående ansvarförbindelse	802	823	802	823

Not 29 Övriga ansvars-förbindelser, mkr	Kommunen		Koncernen	
	2019	2018	2019	2018
Föreningar m.fl.	4	4	4	4
Egna hem	0	0	0	0
Folkets hus	8	8	8	8
Fastighets AB Vänersborg	34	34	0	0
AB Vänersborgsbostäder	1 604	1 426	0	0
Nätaktiebolaget Biogas Brålanda	3	3	3	3
Fyrstads Flygplats AB	2	2	2	2
Privata medel	0	0	0	0
Fastigo	0	0	1	1
Summa	1 655	1 477	18	18

Vänersborgs kommun har i maj 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vänersborgs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s förpliktelser till 460 925 mkr och totala tillgångar till 460 364 mkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 258 mkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 2 255 mkr

Not 30 Interna mellanhavanden med koncernföretag, mkr							
Enhet	Försäljning		Fordingar, skulder		Finansiella poster		
	Köpare	Säljare	Borgenär	Gäldenär	Mottagare	Betalare	
Kommunen	288	17	22	113		4	
AB Vänersborgsbostäder (ägd andel 100%)	3	65	55	2			4
Fastighets AB Vänersborg (ägd andel 100%)	0	2	10				0
Kunskapsförbundet Väst (ägd andel 38%)	14	221	48	20		0	0

Jämförelsetal övergripande, kommunen

	Enhet	2019	2018	2017	2016	2015
Omvärld						
Invånare	Antal	39 591	39 411	39 151	38 955	38 381
Skattesats, kommunen	Kr	22:21	22:21	22:21	22:21	22:21
Skattesats, totalt	Kr	33:69	33:69	33:69	33:69	33:69
Nyckeltal per invånare						
Tillgångar/invånare	Kr	64 409	59 501	57 623	53 039	53 550
Eget kapital/invånare	Kr	32 482	31 711	31 787	30 059	28 959
Skulder & avsättningar/invånare exkl. ansvarsförbindelse	Kr	31 926	27 790	25 833	22 981	24 592
Skulder & avsättningar/invånare inkl. ansvarsförbindelse pensioner	Kr	52 184	48 673	47 391	45 586	48 914
Personal						
Antal anställda kommunen den 1 november	Antal	3 208	3 679	3 599	3 479	3 168
- varav kvinnor	Antal	2 599	2 906	2 856	2 731	2 543
- varav män	Antal	609	773	743	748	625
Sjukfrånvaron	%	8	9	8	8	8
- varav kvinnor	%	9	9	9	9	8
- varav män	%	6	6	5	5	4
Antal årsarbeten	Antal	3 456	3 535	3 444	3 339	3 044
Resultaträkningen						
Årets resultat	Mkr	37	5	76	59	41
Årets resultat, andel av skatter & generella statsbidrag	%	2	0	3	3	2
Intäktsutveckling	%	-8	-1	1	27	7
Kostnadsutveckling	%	0	5	4	10	5
Utveckling skatteintäkter & generella statsbidrag	%	3	4	5	6	6
Nettokostnader	Mkr	2 436	2 386	2 241	2 129	2 018
Verksamhetens nettokostnad, andel av skatt & statsbidrag	%	98	100	97	97	98
Balansräkningen						
Eget kapital	Mkr	1 287	1 250	1 245	1 171	1 111
Investeringsnetto	Mkr	245	248	215	175	211
Självfinansieringsgrad, (årets resultat+avskrivningar/nettoinvestering)	%	53		76	81	60
Soliditet, eget kapital/tillgångar	%	50	53	55	57	54
Soliditet, inkl. ansvarsförbindelse pensioner	%	19	18	18	14	9
Kassalikviditet, likvida medel & checkkredit andel av kortfristiga skulder	%	67	55	68	51	66
Skuldsättningsgrad, totala skulder/tillgångar	%	42	47	45	43	46
-varav långfristig låneskuld	%	14	8	8	8	11
Förändring av tillgångsvärdet	%	9	4	9	1	11

Miljöredovisning

Under året har en ny politisk grupp utsetts av kommunstyrelsen att leda miljöarbetet, "Samverkansgrupp för hållbar utveckling och miljö". Arbetet har därmed utökats till att även omfatta Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Kommunen blev i slutet av året antagen till Glokala Sverige som är ett kommunikations- och utbildningsprojekt med syfte att öka kunskap och engagemang kring Agenda 2030. Under året har även en förvaltningsövergripande tjänstemannagrupp startats för att implementera miljöprogrammet i samtliga verksamheter. Här redovisas ett axplock av de aktiviteter som genomförts i kommunen under året och som bidrar till att uppnå kommunens miljöprogram.

Miljöforum

Miljöforum genomfördes för andra gången och målsättningen är att det ska bli ett årligt arrangemang. Medarbetare i kommunen, politiker och externa aktörer bjöds in. Syftet är att lyfta goda exempel på kommunens miljöarbete som bidrar till att nå målen i miljöprogrammet, samt att bjuda in externa aktörer med lyckade projekt, som inspiration för att utveckla arbetet. Flera utställare fanns även på plats och visade upp intressanta projekt med fokus på miljö. Över 130 personer deltog.

Earth Hour

Earth Hour är världens största klimatmanifestation där ljusen släcks under en timme för att öka medvetenheten om klimatförändringarna. Kommunen har under flera år uppmärksammat detta. Under 2019 fortsatte samarbetet mellan olika förvaltningar och det genomfördes många aktiviteter kopplat till klimat och miljö. På biblioteket var det "Barnens Earth Hour". Under kvällen fortsatte aktiviteterna i Plantaget med lokala föreningar med fokus på hållbarhet. Kostenheten serverade klimatsmart mat och kvällen avslutades med en mäktig eldshow.

Aktiviteter inordnade under miljöprogrammets fyra fokusområden:

Grönskande stad och land

Ett arbete har påbörjats mellan Gatuenheten och Fastighet & Service att ta fram en skogspolicy som kommer att beskriva hur vi arbetar med kommunens skog. Detta arbete kommer att fortsätta under 2020. Värdefulla skogs- samt jordbruksområden har vägt in i pågående arbete med fördjupad översiktsplan under året.

Gatuenheten är med i planeringen av projektet "Lake Vänern Grand Tour", vilket är en ny cykelled som ska gå runt hela Vänern. Samtliga kommuner runt Vänern är med i projektet. Utefter flera cykelvägar

har trygghetsröjning skett. Vid kommunens stränder har slyröjning skett. Vid Lillån har vindskyddet och skyltar reparerats. Ett vindskydd har också byggts vid Dalbostigen. Där har även en enhetlig skyltning för motionsspåren satts upp i samarbete med ideella föreningar. Planeringsarbete har även påbörjats för att tillgänglighetsanpassa delar av Dalbostigen.

Arbetet med naturvårdsplanen pågår för fullt. Konsultdelen är snart avklarad och nu återstår arbete i en förvaltningsövergripande grupp som ska arbeta vidare med strategier, aktiviteter och förankring av planen inför antagande.

Vatten i världsklass

I framtiden förväntas inläckage i kommunens ledningsnät och avlopp öka på grund av ledningsnätets status och klimatpåverkan. Ett systematiskt arbete pågår kontinuerligt för att hitta vattenläckor och inläckage. Under 2019 har utbyggnaden av VA längs med vänerkusten fortsatt. Utbyggnaden för Nordkroken och Vänersnäs har påbörjats. Vidare pågår ett arbete med att ta fram en dagvattenplan.

Två våtmarksprojekt pågår i kommunen. Syftet är att rena och fördröja dagvatten och samtidigt skapa värde för biologisk mångfald och rekreation. Det ena projektet arbetar Skogaryds forskningsstation med, där våtmark återskapas i skogsmark och kommer att ingå i stationens forskning kring bland annat växthugsgaser och klimatförändringar. Det andra projektet är våtmark Brättnelund. Kommunen har beviljats LONA-bidrag till ett nytt våtmarksprojekt inom Nygårdsängens naturreservat för att gynna den biologiska mångfalden. Arbetet påbörjades i december. LEVA-projektet för förbättrad vattenkvalitet i Lillån i Dalsland startades under året och beviljades därefter ytterligare 6 mkr, vilket gör det möjligt att arbeta med insatser över ett större område.

Trygg miljö för stora och små

Ett flertal förskolor i kommunen arbetar utifrån Grön Flagg som en certifiering från Håll Sverige Rent. Nästan alla förskolor är certifierade. Förskolorna i kommunen har under året varit med och tagit fram material för att arbeta med de globala målen i förskolan. Övningarna syftar till att synliggöra de globala målen i förskolans verksamhet där flera övningar har bäring på målet om hållbar utveckling.

Kostenhetens andel ekologiska livsmedel utgjorde 30 % av inköpen under 2019. Kommunens mål är dock 25 %. Kostenheten har därvid utformat mallar för ekologiska inköp för att stötta köken i att hålla sig till kommunens målsättning. Kostenheten har utfört

matsvinsberäkningar på några utvalda skolor under 2019. Matsvinnet minskar för varje år.

Kretsloppsparken har byggts under 2019. Byggnaderna tillkommer under 2020. I den nya parken läggs mycket fokus på återbruk vilket är av stor vikt för att hushålla med resurser och minska andelen avfall. Kretslopp & Vatten arbetar mycket med bilder för att förklara hur man sorterar avfall och hur VA överlag fungerar. Miljöalmanackan som årligen distribueras till samtliga kommuninvånare innehåller information om avfallshantering.

Vänersborgs kommun har också satsat på att bidra till utvecklingen av en hållbar industri och är med och utvecklar Wargöns innovations- och industripark med inriktning på energi, miljö och innovation. I november genomfördes "Textil-kampen" i samarbete med Wargön Innovation. 4,5 ton textilier samlades in i kommunen och 75 % av detta gick till second hand-butiker för återbruk. Resten togs om hand av Wargön Innovation för återvinning i olika former.

Klimatsmart i alla led

Under året har en strategi för fossilfritt Vänersborg 2030 tagits fram. Strategin innehåller två delar; transporter och resor samt el och uppvärmning. Strategin planeras att antas under slutet av 2020. Kommunen arbetar med olika aktiviteter för att nå klimatmålet. Gatuenheten köper nu in HVO istället för diesel, vilket är ett steg i rätt riktning för att fasa ut fossila drivmedel men dock inte en långsiktig lösning. Vid inköp av nya fordon i kommunen ska el- och biogas i första hand köpas in. Andelen av kommunens fordon som drivs med el eller biogas har ökat till 51 %. Förra året var siffran 39 %.

Under 2019 har flera belysningspunkter bytts ut till LED samt utökats längs vissa sträckor samt vid några busshållplatser.

Socialförvaltningen har under året gjort en genomlysning av sin fordonspark i syfte att effektivisera användningen av bilarna. Målet är färre fordon med fler mil per fordon. Genom längre leasingavtal och nyttjande av bilarna mellan enheterna väntas fordonskostnaderna minska.

Ett arbete har startats för att öka återbruk av möbler i kommunens verksamheter. AME är en central aktör och arbetet ger många positiva effekter - ökad sysselsättning, minskade kostnader och hushållning med resurser.

Barn- och utbildningsförvaltningen har upprättat en plan för en mer kostnadseffektiv hantering av inventarier genom återanvändning av befintliga möbler i stället för nyinköp.

Välfärdsredovisning

Sverige nationella folkhälsopolitiska mål är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Det övergripande målet på kommunal nivå är att arbeta för en jämlik hälsa för alla.

Folkhälsoarbetet i Vänersborgs kommun styrs av Rådet för hälsa och social hållbarhet. Rådet består av fyra politiker från kommun och två politiker från Hälsö- och sjukvårdsnämnden norra. Folkhälsoarbetet är delfinansierat av kommunen och Hälsö- och sjukvårdsnämnden norra. Utifrån dialoger med kommunala nämnder, kommunala bolag, vårdaktörer och Kunskapsförbundet Väst beslutade rådet vilka områden som ska vara fokus under kommande året. Efter dialogerna samlades alla aktörer i ett folkhälsoforum för att hitta samverkansformer för folkhälsoarbetet

Fullföljda studier

I Vänersborg jämför vi oss med andra kommuner för att kunna utvärdera våra resultat och kvaliteten på våra tjänster. I statistikverktyget Kolada ges en samlad ingång till nyckeltal om resurser, volymer och

kvalitet i kommuners och regioners alla verksamheter. Nyckeltalen bygger ofta på nationell statistik från de statistikansvariga myndigheterna, men också på uppgifter från andra källor. Enligt Kolada finns Vänersborgs kommun bland de 25 procent sämsta kommunerna i Sverige vad gäller elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram.

Det finns mycket som påverkar utmaningen med att nå jämlikhet i hälsa och där igenom att så många elever som möjligt ska lämna grund- och gymnasieskolan med godkända betyg. Detta kräver då flera lösningar och flera aktörer som samverkar. Vänersborgs kommun satsade 2019 bland annat på kompetensutveckling för skolpersonal och modellklassrum för att se elevens behov samt fortsatt och fördjupat tvärssektoriellt samarbete när det gäller arbetet kring ökad skolnärvaro.

Social inkludering

Inspirationsdag barnkonventionen

I samarbete med Uddevalla kommun och Trollhättan stad anordnade Vänersborgs kommun en inspirationsdag om Barnkonventionen inför att konventionen skulle bli lag 2020. Nyckelpersoner från alla kommunala förvaltningar deltog. Dagen väckte flera nya

tankar hos deltagarna och de från Vänersborgs kommun har haft återträff där behov av olika insatser gällande Barnkonventionen togs upp. Exempelvis material och utbildningsinsatser.

Frivilligforum

Internationella frivilligdagen uppmärksammades genom att föreningar och kommunens tjänstepersoner och politiker fick möjlighet att mötas utifrån temat frivilligt arbete och dess betydelse för kommunen och samhället. Rösterna efteråt var positiva och kontakter knöts.

Drogförebyggande

Under 2019 var kompetenshöjande insatser för skolpersonal på högstadieskolorna och för elever på gymnasiet prioriterade områden inom det drogförebyggande arbetet. Insatsen på högstadieskolorna var dialogcafé för att arbeta in ett långsiktigt förebyggande arbete där samsyn finns i personalgruppen.

2019 genomfördes den tredje regionala drogvaneundersökningen i Västra Götalands län. Tidigare undersökningar har genomförts 2013 och 2016. Regionala och lokala trender är att andelen elever som druckit alkohol eller använt tobak minskar. Även andelen elever som uppger att de använt narkotika har minskat i Vänersborg både bland eleverna i årskurs 9 och i åk 2 på gymnasiet. Däremot ser vi att attityderna och inställningen till cannabis har ändrats över tid. 51 % av ungdomarna i länet, både åk 9 och åk 2 på gymnasiet, anser att det är ingen risk eller liten risk att människor skadar sig själva fysiskt eller på annat sätt om de provar cannabis 1-2 gånger

Rådet för hälsa och social hållbarhet

Nedan redovisas exempel på andra aktiviteter som rådet stöttade under 2019

Våld i nära relation

Kampanjen #detbörjarmedmig genomfördes i samarbete med Trollhättan Stad och Lilla Edets kommun som riktade sig till våldsutövare och personer i deras närhet, vart de kan få hjälp och stöd samt information om våld i nära relation utifrån olika perspektiv. Kampanjen innehöll bland annat lunchföreläsning, ljusmanifestation och spridande av kampanjmaterial. Projektmedel avsattes också för att stötta Tjejjourrens Evas verksamhet genom exempelvis informationsmaterial.

Sex och samlevnad

Ungdagar anordnades om sex och samlevnad för alla elever i årskurs 9. Dagarna innehöll föreläsningar där Hampus Nessvold var den som fick högst på utvärderingen. På kvällen första dagen anordnades Club9, ett drogfritt och kostnadsfritt disco för alla elever som deltog under Ungdagarna.

Kultur för äldre

Kulturbussen ordnade resor för seniorer som har någon form av insats från Vänersborgs kommun. Totalt deltog 162 personer på de elva evenemangen, personer som annars skulle ha svårt att ta sig dit på egen hand. De personer som deltog upplevde social samvaro, kulturupplevelser, trygghet utanför hemmet och glädje.

Kommunfullmäktige

Ordförande: Annalena Levin (C)
1:e vice ordförande: Dan Åberg (M)
2:e vice ordförande: Anneli Guilotte (S)

Årets verksamhet

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter, varav 19 kvinnor och 32 män. Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses vid allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, investeringar, stadsplanering samt andra viktiga och övergripande frågor för kommunen. Under kommunfullmäktige finns en valberedning, som förbereder kommunfullmäktiges val och en demokratiberedning som bl.a. har till uppgift att förbättra medborgardialogen.

Under året har Kommunfullmäktige sammanträtt nio gånger och haft 195 stycken ärenden. Bland besluten kan noteras antagande av ny kollektivtrafikplan för Trollhättan och Vänersborg och "Framtidens bibliotek". Vidare reviderades reglerna för mål- och resultatstyrning och nya dokumenthanteringsplaner för kommunens alla verksamheter antogs. Bland årets antagna detaljplaner kan nämnas Galeasen 1, som innebär starten på omvandlingen av Sanden från nuvarande industri m.m. till en ny levande stadsdel med bostäder och verksamheter enligt framtaget program för detaljplaner för Sanden söder om Dalbobron, godkänt av kommunfullmäktige i september 2017.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	1,3	1,3	1,2
Omkostnader	1,1	0,9	0,9
Nettokostnad	2,4	2,2	2,2
Nettobudget	2,6	2,5	2,2
Resultat	0,2	0,3	0,0

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott gentemot budget.

Valnämnden

Ordförande: Annika Larsson-Lindlöf (S)
1:e vice ordförande: Niklas Claesson (M)
2:e vice ordförande: Theresia Andersson (S)

Årets verksamhet

Valnämnden har tre ordinarie ledamöter och tre ersättare. Nämnden ansvarar för genomförandet av val i kommunen. Med val avses val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Vidare ansvar valnämnden för folkomröstningar och val till EU-parlamentet. Arbetet sker i nära samarbete med Länsstyrelsen och Valmyndigheten.

Val till Europaparlamentet genomfördes den 26 maj 2019. Årets val tarvade betydligt mer tid och resurser än tidigare val, bl.a. vad gäller personal, säkerhet och transporter. Viktiga erfarenheter hade dock dragits av de allmänna valen 2018, vilka organisationen kunde dra nytta av i EU-valet.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	0,8	0,7	0,0
Personal	1,2	1,8	0,2
Omkostnader	0,4	0,4	0,0
Nettokostnad	1,7	2,3	0,2
Nettobudget	0,6	0,6	0,4
Resultat	-0,2	-0,9	0,2

Valnämnden redovisade ett underskott gentemot budget

Revisionen

Ordförande: Thomas Boström (M)

Vice ordförande: Torsten Gunnarsson (S)

Årets verksamhet

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen, reglementet och med iakttagande av god revisionsledning, granska all verksamhet som bedrivs inom nämnderna. De ska med sin granskning pröva om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som nämnderna ansvarar för är tillräcklig
- kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och verksamhet överensstämmer med de mål och beslut som fastställts av kommunfullmäktige samt följer lagstiftning, avtal och föreskrifter.

Följande granskningsprojekt har genomförts eller pågick vid skrivning av denna text;

- Delårsrapporten per 2019-08-31
- Intern kontroll 2019
- Årsredovisning 2019
- Grundläggande granskning
- Inköp och upphandling
- Arbete för att minska sjuktagen
- KS ärendeberedning
- Uppföljning av strategisk kompetensförsörjning
- Uppföljning av rutiner för lokalsamordning

Färdigställda rapporter finns att läsa på kommunens hemsida - *Kommun&politik/kommunens organisation/revisionen/revisionsberättelse och rapporter.*

Kommunens revisorer träffade också fortlöpande tjänstemän och företrädare för kommunens nämnder i syfte att få information och samtala om verksamhetsutveckling, metoder för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling samt den interna kontrollen.

Revisionen fortsatte under år 2019 att arbeta utifrån den formulerade strategin:

- förbättra väsentlighets- och riskanalys
- den årliga granskningen av nämndernas ansvarsutövande, så kallad grundläggande granskning, skall utvecklas
- aktivt verka för bättre intern kontroll
- aktivt verka för utveckling och metoder för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom nämnderna
- stödja alla positiva processer i verksamhet och funktioner i dialog och samverkan med nämnderna.

Framtid

Revisionsstrategin enligt ovan ligger fast. Revisionen är nödvändig och det finns behovet av mer granskningar. Men revisionen behöver också synas mer och bättre. Därför är dialog och samverkan med dem som granskas viktig. Syftet är att revisionens arbete ska få tydligt genomslag.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personal	0,4	0,3	0,3
Omkostnader	0,8	0,9	0,7
Nettokostnad	1,2	1,2	1,0
Nettobudget	1,2	1,2	1,2
Resultat	0,0	0,0	0,2

Revisionen redovisar en budget i balans.

Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Mats Andersson (C)

Vice ordförande: Gunnar Henriksson (L)

2:e vice ordförande: Christin Slättmyr (S)

Förvaltningschef: Sofia Bråberg

Årets verksamhet

Verksamheten omfattar barnomsorg, grundskola samt grundsärskola. I kommunens regi finns 29 förskolor och 9 dagbarnvårdare. Det finns 18 kommunala grundskolor och vid alla F-6 skolor finns det fritidshem. Det finns två fristående aktörer inom grundskolan, 5 fristående förskolor och 1 aktör som bedriver enskild pedagogisk omsorg.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Andelen elever i årskurs 5 som upplever trygghet i lärandemiljön ska öka under 2019 med 3 procentenheter.

◆ Uppnås delvis

Under hösten har en enkät gällande trygghet genomförts på samtliga enheter. Elevenkäten visar att 90 % upplever sig trygga i skolan gentemot 88 % föregående år. Det förväntade resultatet har därför inte uppnåtts i sin helhet.

I det fritextområde som tillhör frågan går att utläsa att de elever som upplever sig otrygga ofta hänvisar känslan av otrygghet till osäkerhet och ångslan inför olika kamratsituationer. Det kan handla om rädsla för att vara ensam eller att känna sig utanför. Många elever tar upp rasten som ett orosmoment där man uppger att man är rädd för att bli utsatt för hot eller fysiskt våld av andra elever. Just rasterna är ett område som många av skolorna sedan tidigare har identifierat som en plats där många elever upplever sig som extra otrygga. Samtliga skolor har därför under året arbetat med olika trygghetsfrämjande aktiviteter på rasttid.

Just nu pågår arbete på skolorna med att analysera resultatet av elevenkäten på skolnivå tillsammans med medarbetare och elever. Det som framkommit i dialog med rektorerna kring det övergripande resultatet är att man kan se mönster gällande ledarskapets betydelse för elevernas trygghet och trivsel. Även lärarbyten på grund av sjukskrivningar eller personalrotation upplevs påverka elevgrupper och trygghet negativt. Rektorerna upplever också att de grupper där läraren/arbetslaget arbetar mycket och medvetet med gruppstärkande aktiviteter har en högre grad av trygghet än de grupper som inte gör det.

Andelen elever i årskurs 8 som upplever studiero i lärandemiljön ska öka under 2019 med 5 procentenheter

■ Uppnås inte

Andelen elever som upplever studiero i lärandemiljön har minskat något under 2019 liksom 2018. Samtliga skolor har fortsatt arbetet med en gemensam lektionsstruktur i syfte att öka studieron genom att eleverna känner igen sig och får en trygghet i förutsägbarheten på lektionerna. Man har också arbetat med insatser för att minska antalet kränkningar genom bland annat ökad vuxennärvaro på utsatta platser och upplever att man på så sätt kan se och hantera kränkningar när de sker på ett annat sätt. Alla skolorna har identifierat att ett fåtal elever står för de flesta kränkningarna och att de också påverkar tryggheten i stor utsträckning till skillnad från tidigare år när det handlade mer om grupper av elever som kränkte varandra. Rektorerna identifierar att arbetet med trygghet och trivsel under hösten har bidragit till att det inte längre är lika mycket konflikter och kränkningar mellan grupper, men att arbetet måste arbetas med kontinuerligt för att ge effekt. I de yngre åldrarna har flera rektorer lyft att övergångar mellan moment ger upphov till många kränkningar vilket ytterligare förvärras av trångboddheten.

Andelen elever i årskurs 8 som upplever att de får det stöd de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling ska öka under 2019 med 3 procentenheter.

● Uppnås

Andelen elever som upplever att de får det stöd de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling har ökat med 4 % från 82 % till 86 %. Samtliga skolor har under året arbetat intensivt med extra anpassningar och åtgärdsprogram. Detta för att säkerställa att insatser sätts in så fort som möjligt när behov identifieras.

Andelen vårdnadshavare som är nöjda med de informationskanaler som finns mellan hem och förskola och skola ska öka under 2019 med 3 procentenheter i förskolan, årskurs 2 och årskurs 8.

◆ Uppnås delvis

Det har inte under 2019 genomförts en förvaltningsövergripande vårdnadshavarenkät och det finns därför inte nya siffror att presentera.

Rektorerna i F-6 upplever att en hög andel av vårdnadshavarna anser sig få bra information och känner sig delaktiga. Arbetet med implementering av ny lärplattform fortsätter. Dialog förs gällande hur den nya plattformen ska bidra till att vårdnadshavare känner sig

mer delaktiga i sitt barns utbildning. Bland annat resonerar rektorsgruppen och den arbetsgrupp som utsetts med representanter för både förskola och skola kring vilken information som ska finnas tillgänglig för vårdnadshavare och på vilket sätt det bidrar till syftet att stärka delaktigheten och skapa inblick i skolans arbete och barnets skolvardag.

På flera 7-9 skolor har man genomfört vårdnadshavarenkäter i samband med utvecklingssamtalen på enheterna. Upplevelsen är att en hög andel av vårdnadshavarna anser sig få bra information och känner sig delaktiga.

Många förskolor har börjat med bildstöd och förändrade upplägg på "föräldramöten" för att få mer kvalitativ interaktion, som lett till en ökad kommunikation och samförstånd. Rektorer har beslutat om ökat stöd av tolk vid olika informationsbehov och samtal, som lett till ökade kostnader. Man ser också behov av skriftlig information på flera språk och det är ett pågående uppdrag inom förskolan för att tillse detta behov av tillgängliggörande, via våra olika kanaler med vårdnadshavarna.

Förskolan har under hösten omarbetat vårdnadshavarenkäten för att bättre stämma med förskolans nya läroplan. Man har även översatt enkäten till flera språk för att göra den mer tillgänglig. Arbetet har gett god effekt och man har under hösten fått in svar från cirka 1400 vårdnadshavare. Under våren kommer arbetet att fortsätta med analys av svaren i enkäten.

I övrigt pågår förberedelserna för implementering av en ny lärplattform i vilken vårdnadshavare har blivit inbjudna till dialog.

Samhällsutveckling

Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till gymnasiet ska öka under 2019 med 3 procentenheter

◆ Uppnås delvis

Andelen behöriga har ökat sedan förra läsåret, från 73,8% till 75,8%. En framgångsfaktor som har identifierats är intensivkurser i slutet av terminen utifrån elevernas behov. Utifrån detta har rektorerna utvecklat arbetet med individanpassad stöd under pågående läsår. Ytterligare framgångsfaktorer som ligger bakom ökningen är det systematiska arbete som pågår kring tillgängliga lärmiljöer, anpassningar och särskilt riktat stöd. Arbetet har även bidragit till högre närvaro hos eleverna.

Ekonomi

Medelmeritvärdet i årskurs 9 ska öka under 2019 med 3 poäng

● Uppnås

Medelmeritvärdet för eleverna som lämnade grundskolan 2019 var 13 poäng högre än elevgruppen året innan. Det intensiva arbetet med anpassningar har bidragit till att fler elever nått gymnasiebehörighet och det har även påverkat medelmeritvärdet.

Verksamhetsutveckling

Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen ökar under 2019 med 3 procentenheter

◆ Uppnås delvis

Antalet lärare i grundskolan med lärarlegitimation har ökat under året, men andelen lärare med lärarlegitimation har inte ökat med 3 procentenheter. Andelen legitimerade lärare ligger oförändrat på 83%.

I förskolan är andelen behöriga oförändrad, men upplevelsen bland rektorer är att man kan rekrytera de yrkeskategorier som man har möjlighet till utifrån given budget.

F-6 har under året fortsatt med arbetet mot två-lärarsystem. På vissa enheter där organisation och ekonomi tillåter det har insatsen genomförts. På en del skolor där det inte finns två lärare i varje klassrum har man arbetat med att organisera så att det finns andra personalresurser i klassrummet så långt det går. Det som framkommit i dialog om två-lärarsystem i rektorsgruppen är att man ser att det varit gynnsamt i de fall där erfaren lärare delat lärarskap med mindre erfaren kollega. Samarbetet bidrar till att vidga bådadas perspektiv. Rektorerna ser också vinster i att de mer erfarna lärarna kan bidra med beprövad erfarenhet medan nya lärare kan bidra med ny forskning och nya vinklar på undervisning utifrån vad som är aktuellt i lärarutbildningen idag.

Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 25 % frånvaro ska minska fram till 2020 med 1 procentenhet per år.

● Uppnås

Frånvaron under 2019 i relation till 2018 har minskat med 8,5%. I elevantal handlar det om 10 elever färre i snitt per månad.

Framgångsfaktorer har varit principen med att varje elev ska känna sig sedd och saknad varje dag och den nära samverkan med elev och vårdnadshavare. Arbetet med mobila skolteamet och närvarokoordinatorer är inne på andra läsåret och planen är att hålla i det arbetet framöver med målet att ytterligare sänka antalet elever som är frånvarande över 25%.

Medarbetare

Andelen medarbetare som upplever att de har en rimlig arbetsbelastning ska öka med 5 procentenheter fram till 2019 (Senaste notering 50 %)

◆ Uppnås delvis

Den kommunövergripande personalenkäten har inte genomförts under 2019, vilket innebär att inga nya värden finns att rapportera.

Rektorer i förskolan lyfter att det har varit framgångsrikt att organisera för mindre team för både personal och barn. Det har lett till färre kontaktytor, ökat utrymme att fördela ansvar och därmed upplevts bidra till en ökad känsla av arbetsbelastning.

Rektorerna i F-6 har under hösten tillsammans fört dialog gällande de förväntningar som finns på det delade ledarskapet. Det som kan ses utifrån det arbetet är att rektorerna själva upplever att det finns en gemensam förväntan, men att varje enhet måste arbeta fram sina egna utifrån sina behov och förutsättningar. Rektorerna har idag svårt att se vad utökningen innebär/kommer att innebära då man upplever att det gått för kort tid för att kunna se effekterna. Det som framkommit i dialog kring detta är att ett par rektorer upplever att de på grund av den utökade rektorsorganisation har haft möjlighet att arbeta mer vardagsnära.

En utmaning för skolorna är att elevernas behov ökar snabbare än tilldelningen av resurser, vilket är en utmaning för rektorerna i organisering av verksamheten som torde ha bäring på medarbetarnas upplevda arbetsbelastning. Ett sådant exempel är att många rektorer lyfter elever i behov av anpassningar där de i många fall måste göras inom befintlig organisation, vilket belastar befintlig personal på enheterna och ökar deras arbetsbelastning som redan upplevs som hög.

Nyckeltal/jämförelsetal

Antal barn/elever: snitt år	Bokslut 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Utv. 18/19
Förskola, ped. omsorg				
Totalt antal plac. 1-5 år	2 140	2 161	2 125	-15
-varav i enskilda alt., %	18	19	16	-2
Nyttjandegrad %, snitt/år	92	92	92	0
Fritids, ped. omsorg				
Totalt antal plac. 6-13 år	1 975	2 005	1 881	-94
-varav i enskilda alt., %	15	15	15	0
Nyttjandegrad %, snitt/år	57	56	55	-3
Grundskola F-9				
Totalt antal elever	4 913	4 993	4 926	13
-varav i enskilda alt., %	11	11	11	0
-varav Grundskola	49	52	48	-1

Antal inskrivna barn och elever för budget och bokslut avser snitt för året. Förändringar/utveckling anges i antal placeringar för barn och elever, utom varav i enskilda alternativ samt nyttjandegrad som anges i procentenheter. Nyttjandegraden baseras på invånarantal från KIR (Kommuninvånarregistret) samt inskrivna i förskola och fritidshem som är asylsökande.

Snitt antal inskrivna barn i förskola och pedagogisk omsorg är 2 125 för 2019. Maxantal inskrivna barn var 2 242 i juni 2019.

Snitt antal inskrivna barn i fritidshem och pedagogisk omsorg är 1 881 för 2019. Maxantal inskrivna barn var 2 020 i oktober 2019.

Snitt antal inskrivna elever i grund- och grundskola är 4 926 för 2019. Maxantal inskrivna elever var 4 948 i april 2019.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Statsbidrag	-102,9	-99,9	-73,8
Övriga intäkter	-37,3	-36,2	-36,4
Summa intäkter	-140,2	-136,1	-110,2
Personal	602,9	557,2	522,9
Omkostnader	336,6	354,7	318,8
Avskrivn. och internränta	2,6	2,3	2,7
Kostnader	942,2	914,2	844,4
Nettokostnad	801,9	778,1	734,3
Nettobudget	786,5	775,6	732,1
Resultat	-15,5	-2,6	-2,1

I övriga intäkter ingår bland annat barnomsorgsintäkter samt försäljning av verksamhet (interkommunala intäkter).

Barn- och utbildningsnämnden uppvisar den 31 december ett underskott om 15,5 mkr. Detta underskott motsvarar en budgetavvikelse om 2 %.

Aprilrapporten 2019 visade en prognos för 2019 om -12,6 mkr. Augustirapporten 2019 hade en justerad prognos om -13,8 mkr. Avvikelse mellan prognos från augustirapporten och bokslut 2019 beror främst på ökade löne- och IT-kostnader samt mindre möjlighet att nyttja statsbidrag än prognostiserat.

Under året som gått har Barn- och utbildningsnämndens budget utökats med 15,7 mkr jämfört med MRP 2019. Budgettillskottet består av löneavtalsökningar samt förändring av PO-pålägg.

Årets semesterlöneskuld ökade med 0,1 mkr, vilket är 0,9 mkr lägre än budgeterat. Detta förbättrar alltså nämndens resultat med 0,9 mkr.

Personalkostnaderna har ökat med 45,7 mkr från 2018 till 2019. Detta beror bland annat på högre löner och fler arbetade timmar.

Omkostnaderna har minskat med 18,1 mkr. Främsta förändringarna handlar om minskad budget för lokaler på grund av komponentredovisning, ej utbetalda bidrag till externa verksamheter (främst enskild pedagogisk omsorg) samt effekt av de åtgärder barn- och utbildningsnämnden beslutade om inför 2019 rörande stopp för kompetensutveckling samt minskade inköp av material och läromedel.

Anslagsbindningsnivå

Anslagsbindningsnivå, Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Nämnd/Adm	0	4,5	4,5	0,1
Förskola, pedagogisk omsorg 1-5 år	-38,9	287,8	248,9	-0,1
Grundskola F-9, fritidshem, pedagogisk omsorg 6-13 år Grundskola	-101,3	649,8	548,5	-15,5
Netto	-140,2	942,2	801,9	-15,5

Barnomsorg innefattar förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år. I grundskola redovisas fritidshem och pedagogisk omsorg 6-13 år.

Nämnd och nämnsadministration uppvisar ett överskott om 0,1 mkr. Överskottet avser nämndens ej utnyttjade buffert för oförutsedda kostnader med +0,4 mkr samt ökade kostnader för semesterlöner och sammanträdesarvoden med -0,3 mkr. För 2019 minskades nämndens buffert med 0,6 mkr, detta belopp tillfördes övriga verksamheter.

Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år uppvisar ett sammanlagt underskott om 0,1 mkr. Färre barn i både kommunal- och extern förskoleverksamhet men framförallt i enskild pedagogisk omsorg har resulterat i ett överskott om 5,4 mkr. Två nya förskolor, Propellerгатans och Belfrageгатans förskolor, har öppnat under 2019. Nyöppningarna har medfört ökade kostnader om 3,0 mkr. Förskolan har haft fler barn i behov av särskilt stöd än man budgeterat för. För 2019 har detta inneburit extrakostnader om 2,5 mkr för drygt 5 tjänster.

Förskolan har erhållit 18,6 mkr i bidrag. Bidragen avser Maxtaxa om 5,3 mkr, Kvalitetssäkrande åtgärder 1,1 mkr, Omsorg på obekvämtid 0,4 mkr, Lärarlönelyftet 0,6 mkr och Nyanländas lärande 0,6 mkr samt 0,4 mkr för Barnskötärbildningen. Statsbidrag för Mindre barngrupper i förskolan till 12 förskolor uppgår till 7,0 mkr för året. Övriga mindre bidrag uppgår till 3,2 mkr.

Förskoleklass, grundskola 1-9, fritidshem, pedagogisk omsorg 6-13 år samt grundskola uppvisar ett underskott om 15,5 mkr. Förskoleklass har ett överskott mot budget om 1,2 mkr, grundskolan 1-9 redovisar ett underskott om 18,8 mkr, fritidshem och pedagogisk omsorg 6-12 år har ett överskott om 1,6 mkr och grundskolan har ett överskott om 0,5 mkr.

Grundskolans underskott beror främst på att elevers psykosociala behov varit större än förväntat och budgeterat. Skollagen är tydlig med rektors ansvar att sätta in åtgärder för elever i behov av särskilt stöd. I verksamheten är fler elever i behov av individuell undervisning eller undervisning i liten grupp. Det har varit kostsamt att möta dessa behov och har även försvårats på grund av bristen på verksamhetsanpassade lokaler.

Vi har också många elever i verksamheterna som är i behov av språkligt stöd även efter perioden som Migrationsverket betalar ut bidrag för nyanlända. Flera av

dessa elever behöver både studiehandledning och modersmålsundervisning.

Grundskolan och tillhörande verksamheter har under året erhållit 84,3 mkr i statsbidrag, främst från Skolverket och Migrationsverket. Från Migrationsverket har barn- och utbildningsnämnden erhållit 18,1 mkr, denna intäkt är cirka 5 mkr lägre än motsvarande intäkt för 2018. Från Skolverket uppgår bidragen till 58,3 mkr, föregående år uppgick de till 53,1 mkr. Av Skolverkets bidrag kan nämnas bidraget för Jämlik skola om 17,7 mkr och Lågstadiesatsningen om 11,3 mkr. För satsningen på Nyanländas lärande har grundskolan erhållit 2,7 mkr. De flesta av statsbidragen har använts som bidrag till lönekostnader. Statsbidragen motsvarar cirka 170 tjänster inom grundskolans olika verksamheter som kommunen annars hade behövt klara sig utan, alternativt behövt utökad budget för att finansiera. Övriga statsbidrag kommer främst från Arbetsförmedlingen, Skatteverket (6%-moms) och högskolor (lärlings- och handledararvoden).

Personal

Personal	2019	2018	2017
Antal anställda	1 264	1 254	1 178

Antal anställda inom barn- och utbildningsförvaltningen 2019-11-01 är 1 264 personer. En ökning med 10 personer jämfört med 2018. Tillsvidareanställda har ökat med 37 personer. Den största delen avser legitimerade förskollärare som ökat. Visstidsanställda har minskat med 27 personer.

Investeringar

Investeringar, Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Förvaltning, barn-omsorg o grundskola	5,8	5,5	0,3
Netto	5,8	5,6	0,2

Årets investeringsbudget avser grundbudget om 5,2 mkr samt överförd budget från 2018 på 0,6 mkr. Barn- och utbildningsnämndens investeringsbudget användes 2019 främst för att utrusta nya lokaler. De största investeringarna avser inköp av inventarier till de nya lokalerna på Belfrageгатans förskola, Propellerгатans förskola samt Silvertärnan 7-9.

Byggnadsnämnden

Ordförande: Bo Dahlberg (S)

Vice ordförande: Gunnar Bäckman (KD)

Förvaltningschef: Mikael Reinhardt

Årets verksamhet

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd för byggnation, rivning, större markarbeten samt förhandsbesked om möjligheten att få bygglov. Nämnden ansvarar för dispensprövningar och tillsyn av strandskyddet och den kommunala lantmäteriverksamheten (KLM). Nämnden beslutar om nya namn på kvarter och gator samt har det övergripande ansvaret för fastighetsbildning. Nämnden ansvarar också för mätning och kartframställning, 3D-visualisering samt utveckling av geografiska informationssystem (GIS). Nämnden ansvarar för detaljplanering och områdesbestämmelser.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Ökande trend i "Nöjd regionindex - trygghet" jämfört med de föregående åren

◆ Uppnås delvis
Resultatet från SCB medborgarundersökning visade en marginell minskning från index 48 år 2017 till index 47 år 2019. Minskningen är inte statistiskt säkerställd.

Ökande trend i "Nöjd medborgarindex – bemötande, tillgänglighet" jämfört med de föregående åren

◆ Uppnås delvis
Kommunindexet Bemötande och tillgänglighet blev 53 för Vänersborgs kommun i årets undersökning, mot index 58 år 2017. Det är inte en säkerställd förändring.

Modernisering av minst två stycken detaljplaner

● Uppnås
Under 2019 har två ändrade detaljplaner (ÄDP) antagits; Timmervik Norra samt kv Biet. Restadvägen och Östra vägen, samt ytterligare några ÄDP:er har påbörjats.

De aktuella detaljplanerna ska synliggöras på ett flertal olika sätt

● Uppnås
Plan och bygglov har öppnat Instagramkonto där aktuella planer synliggörs.

Minst en aktivitet ska utföras för att marknadsföra byggnadsförvaltningens verksamheter

● Uppnås
Förvaltningen har deltagit på Bomässan.

Samhällsutveckling

God planberedskap som ger möjlighet till byggande av fler attraktiva boenden

◆ Uppnås delvis
Det finns flera lagakraftvunna planer som möjliggör byggande av bostäder i attraktiva lägen, så som kvarter Niklasberg, Misteln, Haren, Holmängen, Korseberg. Planberedskapen för kommunal mark är knappt 400 bostäder, samt på extern mark cirka 350 bostäder. Förvaltningen bedömer att vi har brist på mark för att planera småhus, där efterfrågan är hög.

Ökat antal interaktioner via Mitt Vänersborg

● Uppnås
Jämnt antal besökare över året, med ökat antal interaktioner när nya objekt visas för medborgarna.

Fler mötesplatser som är till för alla i kommunen beaktas och synliggörs i planbeskrivningen

● Uppnås
Mötesplatser beaktas och synliggörs i aktuella detaljplaner.

Bättre resultat i SKL:s mätning "Insikt - bygglov" jämfört med de föregående åren

● Uppnås
Prognosen för SKL:s mätning "Insikt - bygglov" år 2019 är 70,7 (baserat på kvartal 1-3), vilket är en markant ökning från 2018 års index 60,3

Bättre resultat i Svensk näringslivs rankning "Företagsklimat" jämfört med de föregående åren, avseende de frågor som berör Byggnadsnämnden

■ Uppnås inte
I Svensk näringslivs rankning "Företagsklimat" hamnade Vänersborgs kommun på plats 260 år 2019 jämfört med plats 194 år 2018. Ingen av frågorna i företagenskänketen har dock direkt koppling till byggnadsnämndens verksamhet.

Ekonomi

En effektivare ärendeprocess från ärendestart till beslut hos alla verksamheter i byggnadsförvaltningen

● Uppnås
Bygglov har infört ett nytt arbetssätt i syfte att effektivisera processer. Plan tillämpar ändringar av detaljplaner där det är möjligt och nyttjar delegeringsrätt för samråd/granskning för att korta ner handläggningstid

på plan. Kart- och geodata levererar enligt uppsatt målsättning. Lantmäteriet arbetar med effektiviseringar under året.

Ökande trend på kompletta bygglovsansökningar/bygglovsanmälningar från start

◆ Uppnås delvis

Under året har 32 procent av inkomna ärenden varit kompletta när de kom in. Detta är på samma nivå som förra årets 35 procent.

Verksamhetsutveckling

Konkret kompetensutvecklingsplan ska finnas för medarbetare i byggnadsförvaltningen

● Uppnås

Kompetensutvecklingsplan är gjord för alla anställda.

De aktuella detaljplanerna ska synliggöras på ett flertal olika sätt

● Uppnås

Plan och bygglov har öppnat Instagramkonto där aktuella planer synliggörs.

Medarbetare

Minskad personalomsättning jämfört med de tidigare åren och färre vakanser i verksamheterna

◆ Uppnås delvis

Förvaltningen hade lägre personalrörelse under 2019 än året innan och hade vid bokslut inga vakanta tjänster.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Utveckling 2018/2019
Bygglov			
Handläggnings-tid	6 veckor	6 veckor	Ingen förändring
Boende			
Färdigställda bostäder	120 stycken	159 stycken	-39 stycken

Färdigställda bostäder innebär att bygglov har sökts samt att byggnaden är uppförd och inflyttningsklar. Det gäller både enbostadshus och antal lägenheter i flerbostadshus.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Statsbidrag	0,4	0,3	0,2
Övriga intäkter	11,0	12,5	11,0
Summa intäkter	11,4	12,8	11,2
Personal	21,4	18,9	18,4
Omkostnader	6,7	6,8	6,4
Avskrivningar/ internränta	0,7	0,8	0,9
Kostnader	28,8	26,5	25,7
Nettokostnad	17,4	13,7	14,5
Nettobudget	16,8	16,5	15,3
Resultat	-0,6	2,8	0,8

I augusti prognostiserades att budget skulle överskridas med 0,2 mkr vid årets slut. Skillnaden mot resultatet beror främst på lägre antal inkomna ärenden gällande bygglov vilket resulterat i längre intäkter än väntat för bygglov men även Kart- och geodata.

Byggnadsnämnden som helhet visade för 2019 ett underskott mot budget på 0,6 mkr, det är en avvikelse på cirka 4 %. Denna avvikelse fördelas med ett överskott på 0,2 mkr på kostnadssidan och ett underskott med 0,8 mkr på intäktssidan.

Nämndverksamheten redovisade positiv avvikelse mot budget på 0,2 mkr.

Förvaltningskontoret visade ett positivt resultat på 0,3 mkr.

För KLM blev det ett överskott mot budget på 0,5 mkr, främst med anledning av lägre arbetskraftskostnader än väntat.

Kart- och geodata landade på ett underskott mot budget på 0,2 mkr främst på grund av lägre intäkter än väntat.

Plan redovisade ett överskott mot budget på 0,2 mkr, beroende på högre intäkter än budgeterat.

Bygglov landade på ett underskott mot budget på 1,6 mkr, vilket till största delen berodde på högre personalkostnader samt lägre intäkter än budgeterat.

Personal

	2019	2018	2017
Antal anställda*	40	34	32

* Nyckeltalet avser statusen den 2019-11-01. I siffrorna ingår tillsvidareanställda (även tjänstlediga) och visstidsanställda.

För att täcka hög arbetsbelastning och vakanser tillsattes ytterligare sex nya personer på bygglov under 2019, tre av dessa var utökningar resterande vikarier eller ersättare. En vikarie tillsattes på KLM och en tjänsteman slutade på plan men ersattes först 2020.

Då antalet bygglovsärenden minskade under 2019 minskade även arbetsbelastningen gällande bygglov gentemot år 2018. För att nå budgetbalans har vikariat inte förlängts samt flera föräldradigheter inte ersatts med vikarier.

Investeringar

Mkr	Investe-Ringsplan	Utfall	Budget-diff.
Inventarier	0,5	0,4	0,1

Av årets investeringsbudget på 0,5 mkr förbrukades 0,4 mkr. Investeringarna består av en GPS på 0,2 mkr och program för detaljplaner på 0,2 mkr.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Benny Augustsson (S)

Vice ordförande: Gunnar Lidell (M)

2:e vice ordförande: Bo Carlsson (C)

Tf. Kommundirektör: Katrin Siverby

Årets verksamhet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören som till sitt förfogande har ekonomikontoret, IT-kontoret, kommunkontoret och personalkontoret.

Kommunstyrelsen ska bland annat leda förvaltningen och utvecklingen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter. Kommunstyrelsen ska också leda och samordna kommunens ekonomi och verksamhet samt den översiktliga fysiska planeringen.

Ekonomikontoret har under året sett över både externa och interna manuella rutiner och vissa fall ersatt dessa med digitala lösningar. Arbetet med att styra över inköp till kommunens e-handelssystem, samt öka andelen elektroniska fakturor pågår kontinuerligt och har med stöd av ny lagstiftning intensifierats. År 2019 var andelen elektroniska leverantörsfakturor 87 %, jämfört med 71 % året innan.

IT-kontoret har under 2019 arbetat med informations säkerhet där man utöver eget arbete bl.a. stöttar samhällsbyggnadsförvaltningen i samband med genomlysning av livsmedelsverket och NIS-lagen. Vidare pågår ett ständigt utvecklingsarbete inom flera områden så som kommunens katalogtjänst, beställningsportal, vaedu.nu-miljön. Utöver detta pågår en översyn av styrdokumenterna på IT-området.

Personalkontoret har under 2019 vidareutvecklat HR-processerna med hjälp av utsedd referensgrupp bestående av chefer från de olika förvaltningarna. Särskilt fokus under året har lagts på processerna om sjukfrånvaron och rekrytering. En insats under året har varit att stärka kunskaperna kring hur friskfaktorer påverkar sjukfrånvaron. Vidare pågår ett ständigt utvecklingsarbete inom flera områden så som fortsatt digitalisering, utbildningsinsatser för olika målgrupper samt en förbättrad samverkan med externa aktörer så som Försäkringskassan.

Kommunkontoret har genom sitt drogforebyggande arbete gjort en insats på kommunens alla högstadieskolor för att höja kompetensen bland personal. I november utsågs Vänersborgs kommuns drogforebyggande samordnare till "Årets forebyggare 2019" av CAN, Systembolaget, IQ och Länsstyrelserna.

En särskild satsning på näringslivets kompetensförsörjningsbehov har pågått under hösten 2019 och den lokala kompetensplattformen har också under senare delen av 2019 haft dialog med grundskola om hur fler ungdomar kan lockas till yrkesprogrammen där kompetensbrist råder på arbetsmarknaden.

Vänersborgs medverkan i nätverket SERN – "Sweden Emilia Romagna Network" - har under året gett 100 gymnasieelever möjlighet till utlandspraktik. Vidare fortgår projekt Erasmus +projekt DEMETER som utvecklar grundskolepedagogik kopplat till gröna näringar.

Under 2019 har uppdraget kring social inkludering tydliggjorts och rättighetsfrågorna har blivit en central del med fokus på mänskliga rättigheter, icke-diskriminering men även de globala målen.

Kvalitetssäkringen av ärendeberedningsprocessen har pågått under 2019 och kommer att fortsätta under 2020.

Arbetet kring medborgarlöftet fortsätter med samma intentioner som föregående år för att nå de effekter och den långsiktighet som eftersträvas i form av en tryggare kommun med brottsforebyggande arbete. Fokusområdena, Sportcentrum och Brålanda, är de samma som tidigare år.

Införandet av e-arkiv pågår och projektet har övergått i nästa fas, vilket för Vänersborg innebär att successivt ansluta aktuella system till tjänsten.

Resultatavstämning

Nedan redovisas Kommunstyrelsens förväntade resultat som ska bidra till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Kommunen erbjuder minst 100 praktikplatser/år för personer inom AMA:s målgrupper

● Uppnås

Under 2019 har det funnits kapacitet inom kommunens förvaltningar att erbjuda minst 100 praktikplatser för arbetsmarknadsenhetens målgrupper. En utmaning för vägledningsteamet har varit att rusta praktiksökande till att vara redo för praktik när platser erbjudits. Att fortsätta tillhandahålla praktikplatser blir ett viktigt verktyg i arbetet med att få försörjningsstödstagare ut i egenförsörjning.

Integrationsarbetet leder snabbare till arbete och sysselsättning

◆ Uppnås delvis

Kommunens arbetslöshet bland utrikesfödda har ökat med knappt 2 procentenheter och uppgick till drygt 32 procent att jämföra med länets 18 procent och riket 20 procent. Detta kan sammankopplas med en konjunkturavmattning som i hög grad drabbar unga och utrikesfödda utan utbildning. Arbetet med projektet "jobbspår" har under senaste halvåret tappat fart, främst beroende på Arbetsförmedlingens frånvaro. Under året har ungefär 2/3 fullföljt ett jobbspår, där 62 procent gått vidare till arbete eller studier. Kommunens arbetsmarknadsenhet och individ- och familjeomsorg kommer, i samarbete med Kunskapsförbundet, fortsätta att implementera och jobba vidare med arbetsmodeller, moduler och "jobbspår" som byggts upp även om Arbetsförmedlingen drar tillbaka sina resurser.

Det ska vara tryggare att vistas ute

◆ Uppnås delvis

I SCB:s medborgarundersökning 2019 är den upplevda tryggheten (Index 47) hos våra invånare på samma nivå som mätningen 2017. Medborgarlöftet för 2019 har fokuserat på att skapa av en tryggare kommun med brottsförebyggande arbete. Fokusområdena Sportcentrum och Brålanda kommer att kvarstå.

Unga inom målgruppen 17-24 år som har arbete eller är i utbildning ska öka

◆ Uppnås delvis

Arbetet i Ung Resurs har långsiktigt medverkat till att sänka ungdomsarbetslösheten, även om ungdomsarbetslösheten i Vänersborg under 2019 ökade från 11,9 till drygt 13,3 procent 2018. Ökningen kan delvis förklaras med konjunkturedgång, där unga är en av de grupper som drabbats först. Inom den lokala kompetensplattformen har fler "jobbspår" initierats med särskild satsning på näringslivets

kompetensförsörjningsbehov. Den lokala kompetensplattformen har också under senare delen av 2019 haft dialog med grundskolan för att locka fler unga till yrkesprogrammen inom bristyrken.

Nämnderna upplever ett gott stöd i sitt folkhälsoarbete

● Uppnås

Utifrån genomförda dialoger och folkhälsoforum under året upplevs nämnderna vara nöjda med den samverkan som finns och det fortsatta folkhälsoarbetet.

Andelen invånare som lever i utanförskap ska minska

■ Uppnås inte

Den öppna arbetslösheten för december uppgick till 4 procent vilket är något högre än riket och Västra Götalands län. Sökanden i program med aktivitetsstöd är högre än riket och Västra Götalands län. Den största avvikelserna är i gruppen unga och utrikesfödda där drygt 41 procent är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, jämfört med knappt tio procent för totalt invånarantal.

Antalet hushåll med försörjningsstöd ökade under året med knappt 4 procent, och den utbetalda summan ökade med knappt sju procent jämfört med bokslutet 2018. Totalt uppgick utbetalt försörjningsstöd till knappt 42 miljoner för 2019.

Kommunens räkningsförbyggande strategi förväntas öka samverkan mellan hyresvärdarna och konsumentverksamheten samt ge råd och stöd till hyresgäster på ett tidigt stadium.

Antalet e-tjänster som myndighetsutövande nämnder tillhandahåller ska öka

● Uppnås

Aktiviteter kring nya e-tjänster och processer pågår. Kommunen tillhandahåller ett antal interna och externa e-tjänster, som i dagsläget uppgår till cirka 86.

Kommunens användning av digitala forum och verktyg ska förbättras

◆ Uppnås delvis

Förbättring av kommunens användning av digitala forum och verktyg (e-tjänster, e-signering m.m.) sker fortlöpande och som en del av det förbättringsarbete som ständigt pågår. Kommunen har digitaliserat inköpsprocessen, där hela kedjan från beställning till automatiskt fakturagodkännande sker digitalt. Abonnemangsfakturor såsom el- och telefakturor hanteras automatiskt.

Införandet av e-arkiv har övergått i nästa fas, där aktuella system successivt ska anslutas till tjänsten. Det fattas en helhetssyn för vilka digitaliseringsprojekt som pågår i kommunen, hur kommunövergripande processer ska hanteras, samt prioritering av projekt. En ökad samordning kring digitaliseringsfrågan behövs för att nå högre effektivitet.

Samhällsutveckling

Kommunens attraktionskraft inom näringslivet ska öka

◆ Uppnås delvis

Kommunens resultat i Svenskt Näringslivs ranking visade en kraftig tillbakagång, men sett till poäng hamnar omdömet på en godkänd nivå. Resultatet i SKR:s Insiktsmätning uppgick till index 71 för 2018, där trenden under 2019 var att flera myndighetsområden visar på en högre kundnöjdhet. Totalsammanställning för 2019 presenteras under våren 2020. Intresset för industritomter var fortsatt högt, där fyra fastigheter sålts under året. Störst efterfrågan finns för Trestad center, där en pågående planprocess kan möjliggöra för fler företagsfastigheter. Kommunen samverkar med Forum Vänersborg och Fastighetsägarna för att utveckla stadskärnan.

Kommunens planarbete möjliggör för minst 300 nybyggda bostäder/år till år 2022

● Uppnås

Kommunens totala planberedskap för nya bostäder uppgår till ca 750.

Intresset hos fastighetsägare för att anlägga solpaneler ska öka

◆ Uppnås delvis

Statistik för 2019 presenteras i april 2020. Antal solcellsanläggningar ökade kraftigt under 2018, från 48 stycken år 2017 till 92 stycken år 2018. Kommunen arrangerade en föreläsning på temat som hade högt besöksantal.

Företagens nöjdhet om företagsklimatet i kommunen ska öka

■ Uppnås inte

Kommunen tappade placeringar i Svenskt Näringslivs ranking för 2019. Poängresultatet i mätningen visade en minskning till 3,15 i jämförelse med 3,31 2018. Det bedöms fortfarande som ett godkänt resultat och en marginell skillnad från fjolåret. I mätningen Insikt hamnar Vänersborgs kommun på ett NKI-värde av 71, vilket är samma resultat som fjolåret. Främsta ökningen har skett inom bygglov, där även preliminära siffror för 2019 visar fortsatt hög kundnöjdhet. Näringslivsavdelningen har under året prioriterat företagsbesök, bedrivit områdesträffar i olika kommunal delar samt återupptagit arbete med "Företagslots". Förhoppningen är att detta ger ökad kundnöjdhet under 2020.

Ekonomi

Genomförandetiden för ärenden från uppdrag till inlämning ska förkortas

◆ Uppnås delvis

Ingen mätning av genomförandetid har gjorts. I revisorernas granskning bedömdes att kommunstyrelsen huvudsakligen har säkerställt en tillräcklig och ändamålsenlig ärendeberedningsprocess. En översyn av kommunens styrande dokument pågår och syftar till att nå

en ökad tydlighet i organisationen med bättre flöde i ärendehantering.

Skador på kommunens egendom ska minska

◆ Uppnås delvis

Under 2019 uppgick kostnaderna för skadegörelse på kommunens fastigheter till 580 tkr, i jämförelse med 666 tkr för 2018. Den vanligaste skadegörelsen sker på skolfastigheter, därefter idrottsanläggningar. Skadegörelse på kommunens bilar har ökat, vilket på sikt kan leda till ökade premiekostnader.

Samtliga kommunstyrelsekontor ska åstadkomma ett positivt ekonomiskt resultat

● Uppnås

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar ett positivt ekonomiskt resultat för samtliga kontor.

Verksamhetsutveckling

Andelen medarbetare som anser att deras kompetens och idéer tillvaratas ska öka

◆ Uppnås delvis

Ingen personalenkät genomfördes 2019 och resultatuppfyllelse kan därmed inte bedömas. Personalkontoret ser över ett nytt samverkansavtal i samverkan med de fackliga representanterna. Processen för medarbetarsamtal har stämts av med fackliga representanter i samband med löneöversyn 2019.

En visionsbaserad värdegrund är känd och tillämpas i alla verksamheter

■ Uppnås inte

Ett värdegrundsarbete kommer att påbörjas under 2020.

Medarbetare

Attraktivt arbetsgivarindex ska öka

● Uppnås

Ett sammanvägt Attraktivt arbetsgivarindex för 2019 redovisas under våren.

I jämförelse med samma period 2018 har samtliga faktorer som ligger till grund för indexet förbättrats.

Andelen medarbetare som upplever en närvarande chef ska öka

● Uppnås

Antal medarbetare per chef ingår som en faktor i det samlade attraktivt arbetsgivarindex. Resultatet för oktober visade att antalet anställda per chef var 20,8 jämfört med 21,5 motsvarande period 2018.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Bidrag	11,1	9,8	8,3
Övriga intäkter	55,1	50,7	50,8
Summa intäkter	66,2	60,5	59,1
Personal	66,3	62,9	63,6
Omkostnader	342,7	335,4	311,0
Avskrivningar/Internränta	2,0	2,3	2,5
Summa kostnader	411,0	400,6	377,1
Nettokostnad	344,8	340,1	318,0
Nettobudget	382,4	356,0	341,9
Resultat	37,6	15,9	23,9

Kommunstyrelsens sammanlagda resultat redovisade ett överskott på 37,6 mkr, vilket är en avvikelse mot budget på ca 10 %. Nettokostnaderna ökade med 1,4 % från 2018, vilket beror på ökade personalkostnader samt ökade kostnader för förbundsbidrag till Kunskapsförbundet. Projektintäkter har ökat något mot föregående år och beror på att fler internationella projekt påbörjats under året. Personalkostnaderna är högre jämfört mot föregående år och beror på löneutvecklingen samt att tjänster för överförmyndaravdelningens handläggare överförts till kommunkontoret i den nya organisationen. Omkostnader är högre mot föregående år och beror på att kostnader för förbundsbidrag till Kunskapsförbundet Väst har ökat med löneutveckling och inflation. I delårsrapporten per augusti prognostiserades ett överskott på 32,0 mkr. Skillnaden på resultatet mot prognosen beror i första hand på att kommunledningskontoren visade ett bättre resultat mot prognos. Utfallet för Kommunstyrelsens förfogandeanslag blev också lägre än vad som prognostiserades.

Anslagsbindningsnivå, Mkr

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Styrelse	0	9,8	9,8	23,8
Kommunledning	57,7	144,8	87,1	9,4
Räddningstjänst/försäkring	3,1	39,0	35,9	0,7
Gymnasium/Vuxenutbildning	5,4	217,4	212,0	3,7
Netto	66,2	411,0	344,8	37,6

Kommunstyrelsen, politisk verksamhet

Kommunstyrelsen redovisade sammanlagt ett överskott på 23,8 mkr. Kommunstyrelsens förfogandeanslag visade ett överskott på 21,0 mkr.

Kostnader för hyror har varit lägre än budget, 1,2 mkr, då sessionssalen inte längre är i bruk. Arbetsmarknadsåtgärder till föreningar visade ett överskott på 0,6 mkr. Övriga omkostnader har varit lägre än budget.

Kommunledning

Kommunstyrelsens förvaltning redovisade ett sammanlagt överskott på 9,4 mkr.

Ekonomikontoret resultat visade en positiv budgetavvikelse med 1,0 mkr. Överskottet avsåg intäkter för e-

handelsrabatter samt lägre omkostnader och personalkostnader än budget.

IT-kontoret resultat visade en positiv budgetavvikelse på 5,7 mkr. Överskottet beror på att kostnader för bl.a. växel, hyror och avskrivningar har varit lägre än budgeterat. Ett överskott på personalkostnader för att verksamheten inte har haft alla tjänster tillsatta bidrar till en lägre kostnad. Projekt som budgeterats har inte startat under året och medför ett överskott.

Kommunkontoret som består av avdelningen för hållbarutveckling, näringslivsavdelningen, juridiska avdelningen samt överförmyndaravdelningen redovisade en positiv budgetavvikelse på 0,6 mkr. Kontoret hade vakanta tjänster under våren vilket förde med sig lägre personalkostnader än budget. Hyreskostnader för tillfälliga lokaler på Trenova blev högre än budget.

Personalkontorets resultat, inkl. löneadministration, visade en positiv budgetavvikelse med 2,2 mkr. Överskottet beror till största delen på lägre utfall för bemanning och lokalkostnader. Verksamheten för kommundirektören visade ett underskott på 0,4 mkr och beror på ett avgångsvederlag. Flygplatsen, borgensåtagande m.m. visar sammanlagt ett överskott på 0,3 mkr.

Gymnasiet/Komvux

Gymnasieverksamhetens och Vuxenutbildningens resultat visade en positiv budgetavvikelse på 2,9 mkr respektive 0,8 mkr.

Räddningstjänst och försäkringar

Räddningstjänsten ingår i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Kommunens kostnader för räddningstjänst består av förbundsbidrag och pensionskostnader. Verksamheten redovisade ett överskott på 0,6 mkr, beroende på lägre pensionskostnader än budgeterat. Kostnader för försäkring var 0,1 mkr lägre än budgeterat.

Personal

	2019	2018	2017
Antal anställda	110	115	113

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budget-diff
Kommunledning	3,3	1,3	2,0
Netto	3,3	1,3	2,0

Av årets investeringsbudget förbrukades 1,3 mkr. Av anslaget för kommunledningskontoren på 0,6 mkr förbrukades 0,1 mkr. IT-kontorets investering uppgick till 0,8 mkr av anslaget på 1,0 mkr. Investeringskostnader för införande av E-arkivet blev 0,3 mkr jämfört med anslaget på 0,7 mkr, på grund av försening av projektinförande. Av investeringar för hemsidan förbrukades 0,1 mkr av anslaget på 0,5 mkr.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Hans Norén (S)

Vice ordförande: Kristina Edvinsson (M)

Förvaltningschef: Håkan Alfredsson

Årets verksamhet

Verksamheten omfattar arena- och fritidsverksamhet, bibliotek, evenemang och evenemangsutveckling, fornvård, föreningsbidrag, konsthall, kultur-, musik-, och ungdomsverksamhet. Nämnden har också huvudmannskap för Vänersborgs museum.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

[Antalet flickor som deltar inom idrott och öppen fritidsverksamhet ska öka med 2 % jämfört med 2018.](#)

● Uppnås

Andelen flickor som deltar i den öppna fritidsverksamheten har totalt sett ökat, från 33 % till 36 %, jämfört med föregående år. Det finns variationer mellan enheterna och Hjälpande händer har i princip en jämn fördelning medan Centrumgården och Torpagården har lägre resultat, 19 % respektive 18 %. Centrumgården har dock minskat med tre procentenheter jämfört med föregående år medan Torpagården ligger kvar på samma nivå.

Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar per invånare för tjejer 7-20 år ligger kvar på 24 tillfällen, samma nivå som 2017. Det är något högre än riket som även har en viss nedåtgående trend. Antal deltagartillfällen för pojkar ligger på 32 tillfällen.

[Antal deltagare i Musikskolans verksamhet ska öka med 3 % jämfört med 2018.](#)

■ Uppnås inte

Antal deltagare har minskat med 9 % jämfört med föregående år, men ligger på samma nivå som 2017.

[Antal invånare som är nöjda med verksamheten ska öka jämfört med 2018.](#)

● Uppnås

SCB:s medborgarundersökning som genomfördes under året visar att invånarna är nöjda både med kulturverksamheterna och idrotts- och motionsanläggningarna. Kulturen har något högre betyg än anläggningarna och har också ökat något jämfört med tidigare år medan anläggningarna minskat något. Båda verksamheterna har högre betyg än Vänersborgs kommun som helhet och kulturen ligger på högre nivå jämfört med riket, medan anläggningarna ligger på något lägre nivå jämfört med riket. I förvaltningens egen invånarenkät svarar 72 % att de är ganska eller mycket nöjda med verksamheterna som helhet, svarsfrekvensen är dock låg på denna undersökning.

[Antal invånare som är nöjda med utbudet ska öka jämfört med 2018.](#)

● Uppnås

SCB:s medborgarundersökning som genomfördes under året visar att invånarna är nöjda med möjligheter till fritidsaktiviteter och det kommersiella utbudet. Resultatet ligger på ungefär samma nivå som tidigare undersökning. Det ligger också över Vänersborgs kommun som helhet samt i jämförelse med riket.

I förvaltningens egen invånarenkät svarar 63 % att de är ganska eller mycket nöjda med utbudet som erbjuds, svarsfrekvensen är dock låg på denna undersökning.

[Fler invånare ska kunna involveras i nämndens berednings- och beslutsprocesser.](#)

● Uppnås

Vid beslut om utdelning av idrottsledarstipendiet, kulturstipendiet och kulturpris har invånarna haft möjlighet att nominera potentiella kandidater. Tio, tre och två nomineringar inkom till respektive kategori. Ett medborgarförslag har hanterats under året och under ordförandeträffar och föreningsmöten informerar verksamheten om aktuella ärenden och den politiska processen kring dessa.

Samhällsutveckling

[Nämndens verksamheter, utbud och evenemang ska i ökad grad synliggöras.](#)

● Uppnås

Verksamheten synliggörs löpande på kommunens hemsida, sociala medier, nyhetsbrev och annonser, och uppmärksammas även i både press och radio. Monitorer har installerats på Sportcentrum så att besökare lättare ska kunna se bokningar med mera. Genom externa medel från det nationella projektet *Stärkta bibliotek* har biblioteket arbetat mer med uppsökande verksamhet med hjälp av bland annat elcyklar och tagit fram mer marknadsföringsmaterial jämfört med tidigare, vilket uppskattats av invånarna. Sommarscen och Kulturveckan gjorde en särskild satsning på att skapa evenemang på facebook för de olika arrangemangen vilket varit lyckosamt. Genom att lägga till medvärdar i evenemangen har man också fått större spridning och därigenom nått fler.

[Avtal för centralt placerade och ändamålsenliga bibliotekslokaler ska tecknas senast 2019.](#)

● Uppnås

Kommunfullmäktige beslutade 2019-10-23 § 127 om förhyrande av lokal i fastigheten Malörten med en kontraktstid på 20 år. Beslutet innebär ut- och ombyggnad av nuvarande lokaler som blir tillgänglighetsanpassade och ändamålsenliga för verksamheten.

Ekonomi

Ökad följsamhet mellan intäkter och kostnader.

■ Uppnås inte
Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett underskott för 2019.

Verksamhetsutveckling

Fler anställda ska ta del av nämndens arbete.

■ Uppnås inte
Andelen anställda som tar del av nämndens beslut har minskat från 76 % till 70 % jämfört med föregående år. Det är dock en ökning jämfört med 2015 då resultat låg på 63 %.

Antalet anställda som upplever att deras kompetens och idéer tillvaratas och används på ett bra sätt ska öka.

● Uppnås
I personalenkäten visar förvaltningens totala resultat att andelen som upplever att deras kompetens och idéer tillvaratas har ökat från 71 till 73 på en hundrogradig skala. Det är också högre än resultatet 2017 som då visade ett index på 66, och i nivå med kommunens totala resultat på 73.

Verksamheten ska vara tillgänglig och bedrivas i enlighet med diskrimineringslagens bestämmelser, så att alla invånare ges möjlighet att delta.

◆ Uppnås delvis
Medvetenheten kring dessa frågor är hög och utbudet är så långt det är möjligt medvetet brett och varierat för att tilltala så många invånare som möjligt. Verksamheten har även haft en medvetenhet kring representation (exempelvis kön och etnisk bakgrund) vid bokningar av artister och marknadsföring då erfarenheten är att vi når fler och publiken blir mer varierad. De publika aktiviteterna förläggs också i största möjliga mån till tillgänglighetsanpassade lokaler. Vänersborgs teater saknar möjlighet för funktionshindrade att på ett bra sätt ta sig till scenen och detsamma gäller Huvudnäsaulan som även har begränsad tillgänglighet bakom scenen och till logerna. Bibliotekets hiss motsvarar inte dagens krav på tillgänglighet men det kommer åtgärdas i samband med om- och utbyggnaden som påbörjas 2020.

Medarbetare

Antalet anställda som upplever att de har ork och energi kvar efter arbetsdagen ska öka.

● Uppnås
I personalenkäten visar förvaltningens totala resultat att andelen som upplever att de har ork och energi kvar efter arbetsdagen har ökat från 48 till 55 på en hundrogradig skala. Det är också högre än resultatet 2017 som då visade ett index på 43, och där kommunen som helhet hade ett resultat på 54.

Nyckeltal/jämförelsetal

Nyckeltal/jämförelsetal	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Utveckl. 18/19
Bibliotek & kultur			
Antal utlånade media totalt	223 299	175 064	28 %
Antal timmar öppet per vecka	88	88	0 %
Huvudbibliotek antal besökare	188 036	174 587	8 %
Konsthallen antal besökare	9 594	9 296	3 %
Vänersborgs museum antal besökare	16 431	15 385	7 %
Fritidsverksamhet			
Antal bidragsberättigade föreningar	53	27	96 %
Antal medlemmar 7-25 år	3 357	3 849	-13 %
Antal deltagartillfällen	18 055	17 910	1 %
Totalt antal deltagare i aktivitet	188 259	178 328	6 %
Musikskola			
Antal elever*	1 424	1 561	-9 %
varav flickor i %	70	67	3 %
varav pojkar i %	30	33	-3 %
Intäkter (tjänster), tkr	5 284	4 883	8 %
Antal besökare evenemang	22 110	20 513	8 %
Öppen ungdomsverksamhet**			
Öppet antal kvällar / år	831	641	30 %
Antal besökare	43 753	22 753	92 %
varav flickor i %	36	33	3 %
varav pojkar i %	64	67	-3 %

* Avser den frivilliga verksamheten.

** Avser det sammanslagna utfallet för alla tre enheter.

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Statsbidrag	-8,1	-9,9	-8,5
Övriga intäkter	-19,3	-18,5	-17,4
Summa intäkter	-27,5	-28,4	-25,9
Personal	58,6	45,7	41,4
Omkostnader	80,5	94,7	92,4
Avskrivningar och internränta	1,5	1,2	1,2
Summa kostnader	140,6	141,6	135,0
Nettokostnad	113,1	113,2	109,1
Nettobudget	107,9	111,0	108,3
Resultat	-5,2	-2,2	-0,8

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett underskott på 5,2 mkr, vilket motsvarar 4,8 % av nämndens nettobudget. Jämfört med senaste prognos är det en försämring med 0,9 mkr, vilket beror på oförutsedda kostnader under december. Jämfört med 2018 är det en försämring med 3 mkr. Underskottet beror främst på höga kostnader för drift och underhåll av idrotts- och fritidsanläggningar samt lägre intäkter än budgeterat. Förändring av personalkostnader respektive omkostnader mellan 2018 och 2019 beror på att tidigare köpt tjänst för vaktmästeri och lokalvård från och med 2019 istället avser anställd personal inom kultur- och fritidsnämnden.

Anslagsbindningsnivå, Mkr

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Nämnd, bibliotek och kultur	10,1	47,2	37,2	-0,4
Fritid	10,8	66,1	55,3	-4,8
Musik	6,6	27,3	20,6	0,0
Netto	27,5	140,6	113,1	-5,2

Följande verksamheter finns under kultur- och fritidsnämndens anslagsbindningsnivå:

- Nämnd, bibliotek och kultur omfattar även administration, evenemang, allmäncultur, Timjan, konsthall och Danspoolen.
- Fritid omfattar arena fritid med bland annat sportfiske Hallsjön och fornvård. Idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar inkl. hjälpande händer.
- Musik avser musikskola och musikakademin.

Nämnd, bibliotek och kultur

Totalt redovisas ett underskott på 0,4 mkr varav nämnd redovisar ett underskott på 0,2 mkr på grund av ökade kostnader för arvoden och ersättningar. Övrig verksamhet redovisar sammanlagt ett utfall enligt budget med undantag av danspoolen där intäkterna inte täcker verksamhetens kostnader och resulterar i ett underskott på 0,2 tkr. Verksamheten är helt intäktsfinansierad och har under året haft en något sjunkande efterfrågan. Under året har bidrag för lovaktiviteter på 1,0 mkr tillfallit nämndens verksamheter, vilket gett goda möjligheter inom kultur, bibliotek, dans, musik

och fritidsgårdsverksamhet att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter för barn och ungdomar. Jämfört med 2018 var det en halvering av erhållet bidrag.

Fritid

Fritid redovisar ett totalt underskott på 4,8 mkr. Arena fritid redovisar ett underskott på 0,2 mkr vilket beror på att kostnader för personal överstiger budget. Verksamheterna Fiske Hallsjön och Fornvård redovisar överskott. Åtgärder har skett för att inför 2020 ha en verksamhet i balans med budget.

Fritidsgårdarna redovisar ett positivt resultat strax över budget. Verksamheten har under året erhållit tilläggsanslag om 1,8 mkr, vilket möjliggjort fortsatta viktiga satsningar i det förebyggande arbetet. För idrotts- och fritidsanläggningar redovisas ett underskott på 4,7 mkr. Underskottet avser främst kostnader för drift och underhåll av kommunens anläggningar samt längre intäkter än budgeterat. Utebliven sponsorintäkt för Arena Vänersborg, kostnad för ackordsuppgörelse, bandy VM samt nedskrivning av gamla fordringar innebär stora kostnader under året. Fortsatt drift av Hallevidet belastar också verksamhetens resultat negativt. Del av underskottet beror på engångshändelser under året, som varit svåra att förutse och kompensera för. Dock kvarstår problematiken kring de höga kostnader som drift och underhåll av anläggningarna innebär. Inför budget 2020 har omfördelningar skett i nämndens budget och arbete pågår med fortsatta åtgärder för att komma i balans.

Musik

Musik redovisar ett resultat i nivå med budget. Musikakademin redovisar ett litet överskott tack vare att föreningen Nationellt centrum för musiktalanger (NCM) efterhand tar över allt större del av verksamheten. Musikskolan redovisar ett resultat i nivå med budget.

Personal

	2019	2018	2017
Antal anställda*	113	98	89

*Nyckeltalen avser en ögonblicksbild 1 november respektive år. I siffrorna ingår tillsvidareanställda (även tjänstlediga) och visstidsanställda. Ökningen mellan 2018 och 2019 beror på övertagande av personal inom lokalvård och vaktmästeri från samhällsbyggnadsförvaltningen (14 personer).

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Nämnd, Bibliotek & Kultur samt Musik	0,6	0,0	0,6
Fritid	0,5	0,5	0,0
Netto	1,1	0,5	0,6

Årets investeringar avser möbler till Hjälpande händer. Investeringar inom Fritid avser stängsel Hallevi, gräsklippare Frendevi och Hallevi samt monitorer till Arena Vänersborg. Genomförda investeringar täcks inom budgetram och för 2019 redovisas ett överskott.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ordförande: Ann-Mari Jonasson (S)

Vice ordförande: Piotr Gabrys (M)

Förvaltningschef: Mikael Reinhardt

Verksamhetsbeskrivning

Nämnden styr sin verksamhet genom tillsynsplaner samlade i en verksamhetsplan. Verksamhetsplanen är utformad efter kommunens gemensamma inriktningsmål med beaktande av kommunens fastställda miljömål. I verksamhetens grunduppdrag sker lagstadgad tillsyn främst utifrån miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och tobakslagen. Nedanstående redovisning avser verksamhetsåret 2019.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Antalet invånare som exponeras för skadligt UV-ljus och radon minskar

● Uppnås

Aktiviteter kring tillsyn av förskolor och flerbostadshus för minskning av exponeringen av skadligt UV-ljus och radon har utförts enligt verksamhetsplan.

Ökad tillgänglighet till natur för invånare och besökare

● Uppnås

I projekt kring Dalbobergen har skyltning av vandringsstigar utökats, det har byggts upp vindskydd samt grillplats. Projektet kommer även fortgå 2020.

Fler privatpersoner är nöjda med den service de får av förvaltningen

◆ Uppnås delvis

Från 2019 har mätning av kundnöjdheten påbörjats hos privatpersoner inom vissa tillsynsområden. Det förväntade resultatet att fler privatpersoner är nöjda är därför inte mätbart förrän 2020.

Samhällsutveckling

Nöjdheten av service bland företagare ska uppgå till minst 75 procent

◆ Uppnås delvis

Prognosen för Nöjd Kund Index är att det förväntade resultatet inte kommer uppnås. Resultatet för de 3 första kvartalen var 72 för livsmedelskontrollen och 71 för miljötillsynen.

Ekonomi

Genomloppstiden för ärenden förkortas genom effektiva interna samverkansprocesser

◆ Uppnås delvis

Det har inte genomförts några faktiska mätningar av

genomloppstid på några ärenden varvid resultatet är svårdefinierat.

Inom förvaltningen pågår det arbete för bättre samverkan mellan verksamheterna. Bland annat har gemensamma platsbesök påbörjats vid prövning av förhandsbesked för att uppnå effektivare remissförfaranden.

Taxor för externfinansierad verksamhet är i balans och åtgärder vidtas för att nå ökad kostnadseffektivitet

■ Uppnås inte

Översyn av timtaxenivå är gjord och det konstaterades att taxan inte var i balans för 2019. Timtaxan är justerad inför 2020.

Verksamhetsutveckling

Personalens kompetens ska öka utifrån behov

● Uppnås

Kompetensutveckling har kunnat genomföras i tillfredsställande omfattning inom verksamheten.

Medarbetare

Förvaltningens personalomsättning är låg och nya tjänster är eftertraktade

■ Uppnås inte

Personalomsättningen har under 2019 varit förhållandevis hög.

Ekonomisk analys

Resultaträkning

Resultaträkning, mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	4,1	3,1	2,5
Personal	10,2	8,5	7,6
Omkostnader	1,9	1,5	1,5
Kostnader	12,1	10,0	9,1
Nettokostnad	8,0	6,9	6,6
Nettobudget	7,3	7,1	6,7
Resultat	- 0,7	0,2	0,1

I delårsrapporten per augusti prognostiserades att budget skulle hållas. Skillnaden mot resultatet beror främst på avskrivning av fodringar, kostnad för flytt samt ökade personalkostnader (till störst del av avgångsvederlag, förlängt vikariat samt ökad semester-skuld).

Miljö och hälsoskyddsnämnden uppvisar i 2019 års bokslut ett underskott om knappt 0,7 mkr, vilket är en avvikelse mot budget på ca 9 %.

Personalkostnaderna har varit högre än budgeterat, vilket lett till ett underskott mot budget på ca 0,7 mkr. Underskottet beror främst på kostnader för avgångsvederlag samt ett förlängt vikariat för att upprätthålla bemanningen av förhandsdebiterad tillsyn gällande livsmedelskontroll.

Vad gäller intäkterna är dessa nästan 0,6 mkr över budget. Ersättning från personal för del av avgångsvederlag, höga intäkter avseende tillståndsprovning av tobaksförsäljning samt bidrag från länsstyrelsen till LONA-projekten och kalkning förklarar till störst del ökningen av intäkter.

Omkostnaderna har under 2019 legat högre än budgeterat, ca 0,6 mkr. Merparten av denna avvikelse från budget beror på kostnader i samband med flytt, inköp av telefoner och dataskärmar, kostnader kopplade till LONA-projekten samt avskrivning av fodringar.

Budgeten för 2019 innefattade även kostnaderna för den nya förvaltningschefen, vilket tidigare inte belastat budgeten då kommundirektören varit förvaltningschef. Denna ökande kostnad reglerades inte i ramen.

Personal

	2019	2018	2017
Antal anställda*	18	16	15

*Nyckeltalet avser statusen den 2019-11-01. I siffrorna ingår tillsvidareanställda (även tjänstlediga) och visstidsanställda.

I början av 2019 tillsvidareanställdes en tidigare vikarie inom hälsoskydd. Även en ny verksamhetschef anställdes. Personalomsättningen var låg under tertial ett och två men under sista tertialen begärde tre personer uppsägning.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Anders Wiklund (MP)

Vice ordförande: Tor Wendel (M)

2:e vice ordförande: Åsa Johansson (S)

Förvaltningschef: Andreas Knutsson

Årets verksamhet

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för stora delar av kommunens tekniska verksamhet såsom drift och anläggning inom park och gata, projektering samt trafikärenden. Vidare handhas fastighetsförvaltning, intern service såsom lokalvård, vaktmästeri, telefoni, tryckeri och bilpool samt måltidsproduktion till skola och äldreomsorg. Nämnden ansvarar därtill för balansräkningsenheterna VA- och renhållningsverket.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Av den totala andelen livsmedelsköp utger andelen ekologiska livsmedel 25 % (Reviderat mål 2019-02-28. Tidigare målsättning: "33 % eller mer")

● Uppnås

Kostenhetens andel ekologiska livsmedel utgör 30 % av inköpen. En minskning med 1 % sedan 2018. Kostenheten har utformat mallar för ekologiska inköp för att stötta köken i att hålla sig till kommunens målsättning om 25 %. Löpande uppföljningar har gjorts vid ex. arbetsplatsmöten. Vid senaste livsmedelsupphandlingen som görs i samverkan med sju andra kommuner har man strävat efter att öka andelen ekologiska produkter. Därför är det ibland ekonomiskt mer fördelaktigt att välja en ekologisk upphandlad produkt än en motsvarande konventionell. I första hand försöker köken att hålla budgetnivån för livsmedel.

Bättre resultat i mätningen "Nöjd Region-index – Trygghet" jämfört med de föregående åren

■ Uppnås inte

Kommunens resultat 2019: 47. Medelvärdet för kvinnor är 44 och män 50. Detta är en marginell försämring mot föregående mätning som gjordes 2017 då värdet var 48. Det är främst kvinnornas medelvärde som påverkar detta. Genomsnittsvärdet för alla kommuner: 57. Samhällsbyggnadsnämnden har möjlighet att påverka 1 av de 3 faktorer som poängsätts i mätningen. Denna faktor avser huruvida medborgarna anser sig tryggt och säkert kunna vistas utomhus på kvällar och nätter i sin kommun. Under 2019 har flera belysningspunkter bytts ut till LED samt utökats längst med vissa sträckor, så som längst Brättevägen, Maskrovsvägen och Fru Elisabets promenad. Detsamma gäller för några av våra busshållplatser så som vid Torpa C samt Kungs- och Drottninggatan vid Plantaget. Trygghetsröjningar har skett kring cykelvägar på Onsjö, i Björkåsparken, i Punchdalen, på Strandvägen i Blåsut,

ett skogsparti mellan Aspelundsvägen, Mossgatan i Frändefors och vid skogsområdet bakom nya vattentornet. Vid Ollenicklas väg har röjning gjorts för bättre sikt ur trafiksäkerhetssynpunkt samt ur ett trygghetsperspektiv.

Bättre placering i rankingen "Håll Sverige Rent" jämfört med de föregående åren

■ Uppnås inte

År 2019 hamnar kommunen på placering 2019: 64, vilket är ett tapp med 2 placeringar från 2018. Främst orsak är att den enkät Håll Sverige Rent skickar ut inte blivit besvarad.

Ökad tillgänglighet till våra naturmiljöer

● Uppnås

Kommunen har 3,27 meter cykelväg per invånare vilket är högre än rikssnittet som ligger på 2,39 m/inv. Utöver cykelvägar på Onsjö har trygghetsröjning skett. Någon som också gjorts kring Granåsparken, Punchdalen, Mossgatan i Frändefors och Nygårdsäng. Vid kommunens stränder har Skog och natur röjt sly. Vid Lillån har vindskyddet och skyltar reparerats. Ett vindskydd har också byggts vid Dalbostigen.

Förbättrad information om rekreationsstråken

● Uppnås

Kommunens cykelkarta finns numera tillgänglig hos Visit. Hamnstråket vid Fisktorget har förbättrats. Gatuenheten är med i planeringen av projektet "Lake Vänern Grand Tour", vilken är en ny cykelled som ska gå runt hela Vänern. Samtliga kommuner runt Vänerns kant är med i projektet.

Utökad samarbete med andra förvaltningar och nämnder vid medverkan i evenemang i kommunen

● Uppnås

Flera av förvaltningens verksamheter har varit involverade i evenemang i kommunen, så som vårruset, Bomässan, kommunens 375-årsfirande och Aqua blå. Samarbete med andra förvaltningar är en förutsättning för att kunna genomföra dessa. Kostenheten serverade specialkost vid UNG-dagarna arrangerades under 2019.

Utökad möjlighet för invånarna till personliga möten med Samhällsbyggnadsförvaltningen

● Uppnås

Regeringens initiativ "Digitalt först", anger att digitala tjänster, när det är möjligt och relevant, ska vara

förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med privatpersoner och företag. Gatuenheten uppmuntrar kommuninvånare att använda vårt digitala felanmälan-system där personlig återkoppling kan göras. Kostenheten har hållt öppet hus på Torpaskolan vid tre tillfällen i samband med föräldramöten. Tekniska har bjudit in till dialog angående va-utbyggnaden i Norra Timmervik och Gardesanna/Vänersnäs.

Minskat fossilt koldioxidutsläpp från kommunens fordonspark, jämfört med tidigare år, i linje med regeringens initiativ "Fossilfritt Sverige". Syftet är att kommunen skall ha en helt "fossilfri" fordonspark år 2030

● Uppnås

51,1 % av kommunens fordon (lätta lastbilar och personbilar) drivs av fordonsgas eller el (samt elhybrid). En ökning från tidigare tertiäl då 44,5 % drevs av detsamma. Gatuenheten har egen tankstation där med kan tanka med det fossilfria bränslet HVO som är ett drivmedel som framställs från avfall och olika restprodukter. 10 L HVO genererar 3 kg koldioxidutsläpp i jämförelse med 10 L diesel som genererar 28 kg koldioxidutsläpp (källa: Miljöfordon Sverige, MFS). Alla dieselfordon och maskiner i förvaltningen tankas med HVO. Ca 35 fordon från Vänersborgsbostäder tankar också HVO hos Gatuenheten. Möjlighet för hemtjänsten att göra detsamma finns också. Vid inköp av fordon och maskiner anges i kravspecifikationen att fossilfritt bränsle skall gå att använda. Vid upphandling är det endast möjligt att välja el- eller gasfordon. Om någon av kommunens förvaltningar önskar diesel- eller bensindrivna fordon måste man motivera anledningen till önskemålet.

Deltagande i kommunala evenemang för att upprätthålla en öppen dialog med invånarna

● Uppnås

Flera av förvaltningens verksamheter har varit involverade i engagemang i kommunen, så som bandy-vm, Earth hour vårruset, Bomässan och Aqua blå. Mest medverkan sker "bakom kulisserna" då förvaltningen ser till att mycket praktiskt som sker kring ett evenemang är genomförbart.

Föreningar, företag och invånare bjuds aktivt in för dialog med Samhällsbyggnadsförvaltningen

● Uppnås

Gatuenheten samverkar med Forum Vänersborg och företagarföreningen i Brålanda. Kostenheten har hållt öppet hus på Torpaskolan vid tre tillfällen i samband med föräldramöten. Tekniska har bjudit in till dialog angående va-utbyggnaden i Norra Timmervik och Gardesanna/Vänersnäs.

Samhällsutveckling

Förbättrade pendlingsmöjligheter underlättas av Samhällsbyggnadsförvaltningen

● Uppnås

Som en del i att förbättra pendlingsmöjligheterna har Gatuenheten under tillgänglighetsanpassat busshållplatsen på Karlbergsvägen vid Nya vägen. 91 av kommunens 162 busshållplatser är nu tillgänglighetsanpassade. En ny passage har gjorts vid rondell vid Resecentrum för säkrare övergång. Fru Elisabeths promenad har breddats med ny beläggning samt belysning för säkrare, tryggare, framkomligare och utökad användning. Vidare har Gatuenheten möte med företaget Nobina månatligen för att diskutera aktuella trafikfrågor man kan samverka kring. Årligen görs en rundtur med Nobina buss för att uppmärksamma bussförarnas kommentarer om trafiksäkerhet och andra förbättringar längs deras linjer. Fortsätt arbete med att förbättra cykelgaragen. Infravärme finns nu i garaget på Resecentrum. Antal bokningsbara platser ökade också under 2019. Nu fullbokat. En flygbladskampanj genomfördes på bilparkeringen vid Öxnereds järnvägsstation för att lyfta intressetom cykelgaragen. Förvaltningen ingår i en grupp för det planerade tågstoppet i Brålanda, tillsammans med Trafikverket.

Förbättrad stadskärna i centrum samt i de större tätorterna

● Uppnås

Under året har digitala vägs skyltar satts upp vid Dalbobron, Laxbron (infarten från Vargön) samt vid Gropbron. Skyltarna förmedlar information om vad som händer på våra gator och vägar i centrum. Gatuenheten har installerat en fontän i gågatekrysset som kommer kompletteras med vattenväxter och stenar nästa år. Fisktorget har försetts med två WC och en handikapps-WC som är tänkta att vara öppna året om, dock låsta nattetid. Ett gångstråk vid Residensbron har skapats och en trappa som förbinder Fisktorget med Hamngatans gångstråk har byggts. Tillgängligheten till centrum har ökat i och med utökad antal parkeringsplatser för bil, bl.a. på Hamngatan. I de större tätorterna Frändefors och Brålanda har vinterbelysningen utökats.

Ökning av offentliga mötesplatser som samlar olika aktiviteter på ett ställe

● Uppnås

Ombyggnaden av Fisktorget har färdigställts. Torget har försetts med en trappa vilket binder samman promenadstråket längst med vattnet. Även nya offentliga toaletter har byggts. Fredriksberg har försetts med en lekplats med förhoppning om att göra området mer attraktivt för barnfamiljer. Fru Elisabeths promenad har gjorts mer tillgänglig i området. Vidare har Frändefors fått ett utegym samt en grillplats i närheten av Dalboskolan. Parksoffor har under året utökats i antal runt om i centrum. Projektering av Holmängens lekplats har påbörjats.

Utökad markinnehav för att möjliggöra och underlätta för etableringar i kommunen

● Uppnås

Under 2019 har arbete fortsatt med de planbesked man sökt under 2018 vid Grunnebo södra, Trestad center västra och Stärkebo.

Bättre placering i Svenskt Näringsliv ranking "Företagsklimat" avseende frågan "Tjänstemännens attityder till företagande" jämfört med de föregående åren

■ Uppnås inte

Kommun fick år 2019 placering 266 i frågan om "Tjänstemännens attityder till företagande". Det är ett tapp på 76 placeringar. Trenden är genomgående för kommuns resultat i hela rankingen "Företagsklimat". Kommunen förbättrar sig vad gäller hur företagen uppfattar infrastrukturen i kommunen (vägnät, tåg- och flyg). Där har Vänersborg förbättrat sig med 26 placeringar från föregående år och ligger på placering 81. Vid en dialoglunch med Svenskt Näringsliv, företag, tjänstemän och politiker i Vänersborg identifierade de närvarande Kommunalrådsbyte, en näst intill obemannad näringslivsavdelning och uppmärksamheten kring upphandlingen av renoveringen av kommunhuset som orsaker.

Ekonomi

Fortlöpande utveckling av arbetssätt och arbetsformer för att uppnå effektivitet

● Uppnås

Under 2019 slog förvaltningen samman två verksamheter, fastighetsenheten och serviceenheten. De två verksamheterna går nu organisatoriskt under benämningen Fastighet och service. Syftet med sammanslagningen är främst att säkerställa och effektivisera driften av kommunens fastigheter. Vidare har alla lokalvårdsavtal setts över under året. Fastighet och service har tagit fram underhållsplaner, arbete kvarstår med att komplettera dessa samt utveckla driftplaner och projektprocesser. En e-blankett för avvikelser vid livsmedelsleveranser har tagits fram och underlättar för både kök och administration. Ytterligare en e-blankett håller på att utformas för beställning av specialkost. En förvaltningscentral samverkansgrupp har startats upp för skapa en samsyn kring det administrativa arbetet som görs i verksamheterna och från centralt håll.

Verka för att lokalplaneringsprocessen följs

● Uppnås

Under året anställdes en lokalutredare på förvaltningen i syfte att hjälpa förvaltningarna med lokalfrågor och behov av lokaler. En lokalplaneringsprocess är presenterad för politiken. Man har startat upp en lokalplaneringsgrupp med deltagare från alla förvaltningar. Från 2020 kommer lokalutredaren att vara placerad på Kommunstyrelseförvaltningen.

Fastigheter, gator och ledningsnät, samt andra inom förvaltningen berörda tillgångar, förvaltas på ett långsiktigt ekonomiskt optimalt sätt

◆ Uppnås delvis

Arbete med att ta fram en Skogspolicy har påbörjats. För ett säkrare underhåll av våra gator har Gatuenheten under året införskaffat ett system som hjälper till att hålla statistik över asfalterade gator. Vidare pågår det en intern utredning kring besiktningsformen av lekplatser, utegym och multiarenor. Förvaltningen arbetar också med att ta fram en dagvattenplan. Fastighet och service har tagit fram underhållsplaner för våra fastigheter som kontinuerligt uppdateras. Saneringstakten för VA har ökat men är inte tillräcklig. Stora läckage har förekommit. Tekniska arbetar systematiskt med hjälp av mätare och loggar i spillvattenbrunnar för att hitta inläckage, samt med att hitta vattenläckor.

Verksamhetsutveckling

Samverkan över förvaltningsgränser så att medarbetarna får en större förståelse för förvaltningens roll i kommunen

● Uppnås

Förvaltningen har samverkat med flera verksamheter under året, bland annat kring arbetet om den nya avfallsplanen samt det pågående arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan och dagvattenplan. Samverkan sker i planberedningsgruppen och granskningsgruppen för detaljplaner. 2019 höll Kostenheten i en utbildning om specialkost tillsammans med Neuropsykiatriska funktionsstörningar och Selektiva åtstörningar i samverkan med Elevhälsan. Arbetet med att ta fram en kommungemensam samhällsbyggnadsprocess har påbörjats under 2019 där fokus legat på att identifiera nuvarande processer och samverkansform. Förvaltningschef har under året haft fler informella frukostmöten med andra förvaltningar som fallit väl ut.

Förhållandet mellan medarbetarna inom förvaltningen präglas av gott bemötande

● Uppnås

Arbetet med Gatuenhetens värdegrund är återupptaget. Alla medarbetare på Gatuenheten har deltagit i framtagandet. Utöver det pågår det löpande arbete på alla förvaltningens arbetsplatsträffar där diskussion förs om vikten av ett bra förhållningssätt mot varandra, om attityd och kulturfrågor.

Förvaltningen bidrar till social inkludering

● Uppnås

Tekniska har haft två praktikanter under 2019. Kostenheten har haft 29 praktikanter som kommit från Arbetsmarknadsenhet, Astar och Kunskapsförbundet Väst. Administrationen har haft en praktikant från kommunens Arbetsmarknadsenhet tidigare under året. Personen fick sedan ett betalt vikariat på Fastighet och service som en följd av detta. Lokalvården har varit delaktig i en utbildning som ges genom samarbete av Ar-

betsförmedlingen, Arbetsmarknadsenheten och Kunskapsförbundet Väst där den praktiska delen av utbildningen - lokalvård - ges genom praktik. Hos Gatuenhetens enheter gatuunderhåll samt Skog & Natur samsätts personer som har stått utanför arbetsmarknaden och nu får möjlighet att inkluderas i arbetslivet. När förvaltningen gör upphandlingar undersöks möjligheten att ge fördel åt de som aktivt arbetar med social inkludering.

Medarbetare

Förvaltningen är en god ambassadör

● Uppnås

Tidigare i år var kostenheten värd för en utbildningsdag i Skolmatsakademins regi i ämnet Värdskap och bemötande. Filmen om Vänersborg visades vid inledningen av dagen. Dagen hölls i Vänersalen och den vegetariska lunchen tillagades av Kostenheten samt serverades i skolrestaurangen på Vänerparken. Gatuenheten är aktiv med informationsunderlag till hemsidan, tidningar samt sociala medier, exempelvis Facebook. Syftet är att upplysa och ge information till invånarna i stort och smått.

Förbättrad arbetsmiljö för att minska sjuktalen bland medarbetare

● Uppnås

Förvaltningens sjukfrånvaro ligger på 5,7 %, vilket är en minskning från 2018 då sjukfrånvaron låg på 7,5 %. Både korttidsfrånvaron och långtidsfrånvaron har sänkts även om den senare har sänkts mer markant. Kostenheten, som är förvaltningens enhet med högst sjukfrånvaro har sänkt sin sjukfrånvaro från 11,1 % 2018 till 7,8 % 2019. Sänkningen av långtidssjukskrivning har sitt ursprung i ett aktivt rehabiliteringssamarbete mellan chef, personalspecialist och företagshälsovården. Vidare förväntas våra nya och renoverade kök bidra till en bättre fysisk arbetsmiljö, även om det är för tidigt att uttala som om i nuläget. Förvaltningens chefer, skyddsombud och hälsoinspiratörer har under året deltagit under en kommungemensam inspirationsdag om arbetsmiljö och friskfaktorer.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Utveckl. 18/19
Fastigheter förvalta lokaler			
Skolor och förskolor, yta kvm	101 022	105 891	+4,8%
Omsorgsfastigheter, yta kvm	14 226	14 226	-
Kontorsfastigheter, yta kvm	31 911	31 911	-
Fritidsfastigheter, yta kvm	49 810	49 810	-
Fastighetsunderhåll kr/kvm	198	149	-24,7%
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 440	1 457	+1,0%
Städya kvm per dag	99 000	95 000	-4,0%
Vatten			
Debiterad kvantitet renvatten, 1000-tal kbm	2 348	2 320	-1,2%
Avfall			
Hushållsavfall, antal ton	7 199	7 072	-1,8%

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Statsbidrag	5,1	6,1	4,7
Övriga intäkter	362,8	339,1	340,3
Summa intäkter	367,9	345,2	345,0
Personal	137,5	141,3	134,3
Omkostnader	223,9	197,6	211,3
Avskrivningar/ränta	85,1	86,8	84,8
Kostnader	446,5	425,7	430,4
Nettokostnad	78,6	80,5	85,4
Nettobudget	74,2	76,8	86,4
Resultat	-4,4	-3,7	1,0

Skattefinansierad del.

Anslagsbindningsnivå, Mkr

Mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budget-diff
Nämnd/Adm	0,4	7,2	6,8	+0,1
Gatuenhet/ Tekniska	71,1	131,4	60,3	-3,7
Fastighetsenhet	158,8	168,2	9,4	0,7
Service/kostenhet	137,6	139,7	2,1	-1,5
VA-verksamhet	59,3	63,3	4,0	-4,0
Renhållning	30,4	30,4	0,0	0,0
Netto	457,6	540,2	82,6	-8,4

Den skattefinansierade delen inom samhällsbyggnad redovisar ett överskridande på 4,4 mkr. Underskottet är hänförligt till gatuenheten. Övriga delar inom den skattefinansierade verksamheten uppvisar sammantaget ett utfall som är helt i paritet med budget.

Av balansräkningens enheterna redovisar renhållningsverket ett "nollresultat", kostnader och intäkter är i samma nivå. Va-verket redovisar däremot ett underskott, 4,0 mkr.

Nämnd/Administration

Anslagbindningsnivån innefattar nämnd/administration samt förvaltningsövergripande kostnader. Ett smärre överskott kunde noteras, 0,1 mkr.

Gatuenheten/Tekniska

Tekniska svarar för projektering och utförande av anläggningsarbeten främst inom gatuenhetens och va-verkets verksamhetsområden. Tekniska redovisar ett utfall som är 0,6 mkr under budgeterat värde. Gatuenhetens överskridande är 4,3 mkr, underskottet är hänförligt till den fiberdragning som gjorts inom kommunen. En oenighet har uppstått mellan kommunen och leverantören avseende ersättning till kommunen för återställningen efter fibergrävningarna. En av kommunen utställd faktura har måst redovisas som osäker fordran och tillsvidare belasta driftkostnaderna.

Fastighetsenheten

En organisatorisk förändring har skett under året då serviceenheten numera tillhör fastighetschefens ansvarsområde. Även vissa andra förändringar har skett inom enheten. Det kan noteras att försäljning av

mark/tomter slutade på 8,7 mkr. Det är 13,1 mkr lägre än året innan, detta var dock förutsett i budgetarbetet. I övrigt kan noteras ett smärre överskott i förhållande till budgeterat värde för enheten i dess helhet.

Service-och kostenheter

Från den 1 januari 2019 överflyttades ca 17-18 personer inom lokalvård och vaktmästeri till Kultur/Fritid. Resterande del av serviceenheten flyttades till fastighetschefens ansvarsområde och denna är således numera även verksamhetschef för serviceenheten. Serviceenheten redovisar ett överskott mot budget på 0,9 mkr, huvuddelen av detta 0,7 mkr, beror på en minskad semesterlöneskuld till personal, resterande är lokalvård utöver fastställda avtal.

Kostenheters underskott blev 2,4 mkr. Oenighet råder mellan samhällsbyggnadsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen avseende ersättningen för måltiderna och underskottet var förutsett, dock blev det lägre än i augustiprognosen då socialförvaltningen köpte mer än beräknat.

Personal

	2017	2018	2019
Antal anställda	318	315	304

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budget-diff
Nämnd/adm	0	0	
Gatuenhet/teknisk	21,5	19,0	2,5
Fastighetsenhet	356,4	145,9	210,5
Service/kostenheter	1,4	0,7	0,7
VA-verksamhet	70,1	24,5	45,6
Renhållning	19,4	23,7	-4,3
Exploatering	20,8	17,3	3,5
Netto	489,6	231,1	258,5

Utfall investeringar 2019-12-31

Inom gatuenheten har beläggningsarbeten gjorts för motsvarande 4,0 mkr (tidigare driftunderhåll). Bryggor vid Sanden har färdigställts, 2,1 mkr, trygghetsbelysningar 1,3 mkr, parkytor, lekplats vid roddklubben, 1,4 mkr, fisktorget 1,5 mkr, diverse trafiksäkerhetshöjande åtgärder, 1,7 mkr. Transportmedel/maskiner har inköpts till ett belopp av 2,2 mkr.

Inom fastighetsenheten har byggnation av ett antal större projekt utförts under året, främst åt barn- och utbildningsnämnden. Belfragegatans förskola har färdigställts, årets kostnad 11,4 mkr. Propellergatans förskola har färdigställts, 4,7 mkr. Kastanjevägens förskola, 13,1 mkr. Två stora skolbyggnationer som pågått under året och kommer att pågå framgent är, Öxnereds skola, 24,9 mkr samt Idrottsgatan 7, 34,2 mkr. Kommunhusets renovering har fortskridit under året, 29,7 mkr. Lekplatser skolor och förskolor, 2,9 mkr. Fotbollens hus, 4,9 mkr. Upprustning, Fyrkanten, Vargön, 1,8 mkr.

Inom va-verksamheten har det främst handlat om saneringsarbeten under året. Ombyggnation i verken 1,7 mkr. Va till kretsloppsparken, 1,4 mkr. Nödvattentank har införskaffats till ett belopp av 0,4 mkr.

Renhållningsverkets investeringar avser framförallt kretsloppsparken, 22,5 mkr. Resterande del avser fordon/maskiner. Exploatering har främst skett inom Öxnered.

Den diskrepans som uppstår mellan budget och utfall är i många fall svår att förutse eller var den uppkommer. Legala processer som detaljplan och bygglov kan överklagas och kan ibland fördröja projekten under mycket lång tid. Miljömässiga hinder kan uppstå. Även verksamhetsmässiga önskemål om förändringar kan uppstå. En stor del av skillnaden mellan budget och utfall finns i pågående projekt som inte blev klara under året utan fortsätter in i år 2020.

Av de medel som inte utnyttjats inom fastighetsenheten svarar projekten Idrottsgatan7, kommunhuset, Öxnered skola, Idrottshall kv Frigg samt multikök Torpa för 145,8 mkr. Samtliga fortsätter under år 2020. Förhållandevis få "nya" projekt finnes under år 2020.

Avseende va-verksamheten har projektet blåplan Kasaretorpet/Sandgården/Vänersnäs dragit ut på tiden pga markförhandlingar. Rörviks vattenverk har kapacitetsbrist och kraven på framtida rening ökar. Två försök till upphandling har gjorts, upphandlingarna har inte kunnat slutföras då ingen kunnat leva upp till framtida krav på rening. Dessa projekt är anledning till den ej helt utnyttjade investeringsbudgeten.

Balansräkningsenhet Renhållningsverket

Renhållningsverket ansvarar för insamling av hushållsavfall samt fungerar som entreprenör när det gäller insamling av återvinningsbart material, dock ej det som läggs i återvinningstationerna

För insamling av återvinningsbart material enligt producentansvaret finns 26 återvinningsstationer utplacerade inom kommunen. Miljöstationer finns i Brålanda, Vänersborg och Vargön. Återvinningscentralen vid Nygatan är högt frekventerad.

Renhållningsverket skall följa de nationella och övergripande mål, som beslutats av riksdagen, samt de regionala och lokala mål, som är upptagna i länsstyrelsens skrift "Miljöstrategi inför 2000-talet" och i kommunens avfallsplan.

I kommunens avfallsplan framgår bland annat att avfallsmängden till deponi kontinuerligt skall minska, att avfallens innehåll av miljöförstörande ämnen skall minska samt hur ett slutligt omhändertagande av allt avfall skall göras.

En "plockanalys" av hushållsavfallet gjordes i början av året, enligt denna så finns det mycket små

mängder farligt avfall vilket är glädjande. Dock förekommer allt för mycket förpackning i restavfallet vilket bör göras något åt i framtiden.

Matavfallet är till 92 % rättsorterat enl denna analys.

Kretsloppsparken markarbeten har slutförts under året. I december började husen byggas dessa ska vara färdiga i juni/juli 2020.

Arbetet med avfallsplanen har varit ute på remiss till samtliga nämnder och allmänheten. Insamlade mängder hushållsavfall har för tredje året i rad minskat till 7072 ton.

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	30,4	28,1	29,0
Verksamhetens kostnader	28,2	26,7	27,4
Avskrivningar	2,1	2,1	2,0
Kostnader	30,3	28,8	29,4
Ränta	0,1	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	-0,7	-0,4
Nettobudget	0,0	0,0	0,0
Budgetavvikelse	0,0	-0,7	-0,4

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Anläggningstillgångar	41,6	11,5	10,2
Omsättningstillgångar	0,7	1,1	1,5
Summa tillgångar	42,3	12,6	11,7
Skuld RH-kollektiv	1,9	1,9	2,1
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	40,4	10,7	9,6
Summa skulder och eget kapital	42,3	12,6	11,7

Balansräkningsenhet VA-verksamhet

Målet är att tillhandahålla vatten med jämn och hög kvalitet enligt Livsmedelsverkets normer samt att uppfylla krav från miljövårdande myndigheter. Målen uppnås vid ordinarie drift. Kretslopp och vattens laboratorium har fått fortsatt ackreditering som kontrollorgan.

Intäkterna från vatten och avloppsförsäljning ökade under 2019. Detta till följd av att antalet personer i kommunens tätort ökat samt att fler abonnenter anslutits i och med den kommunala VA-utbyggnaden. Under året fakturerades nyanslutningsavgifter till 77 st fastigheter varav 3 st är samfälligheter.

Under 2019 ökade räntekostnaderna med 1,0 Mkr och avskrivningskostnaderna ökade med 1,3 Mkr i förhållande till 2018.

Under året har VA-verksamheten haft en underbudgetering pga. ökade avskrivnings- och räntekostnader.

Kostnader för el och kemikalier för både avloppsverk och vattenverk har varit högre än beräknat till följd av utvidgningen av den allmänna anläggningen. Maskinell utrustning i verken har medfört högre kostnader än normalt. Pilotanläggningen som körts på Rörviks vattenverk har under året belastat driftbudgeten med 1,6 miljoner. Driftkostnader på ledningsnätet orsakade av akuta vattenläckor har i början av 2019 varit större än normalt.

Projekt Rörviks vattenverk, i slutet av 2018 beslutades att en provanläggning skulle installeras för att testa alternativt reningsmetod och säkerställa barriärverkan. Denna har varit i drift under 2019. Inga kostnader för denna pilotanläggning har belastat projektet.

Projekt ombyggnad vatten- och avloppsverk, taket på Marieros vattentorn är bytt till en kostnad av 0,8 mkr. Brälånda vattentorn har beklättats med ny plåt till en kostnad av 0,4 mkr.

Projekt Vänerkusten, Tekniska enheten har utfört anläggande av det nya verksamhetsområdet för 20 fastigheter i anslutning till Norra Timmervik. Kostnader för detta område uppgår till 2,8 Mkr.

Projekt Skaven, VA-utbyggnaden i Skaven avseende vatten och spillvatten driftsattes sommaren 2019. 23 av 45 st fastigheter har under året anslutits till kommunalt VA på Skaven.

Årets resultat visade ett underskott på 4.0 Mkr. Räntan för 2019 blev 1,5%

Ekonomisk analys

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	59,3	55,5	53,0
Verksamhetens kostnader	43,8	43,3	40,0
Avskrivningar	13,5	12,3	10,7
Kostnader	57,3	55,6	50,7
Ränta	6,0	5,0	4,2
Årets resultat	-4,0	-5,1	-1,9
Nettobudget	0,0	0,0	0,0
Budgetavvikelse	-4,0	-5,1	-1,9

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Anläggningstillgångar	514,0	508,5	374,9
Omsättningstillgångar	10,3	7,6	39,2
Summa tillgångar	524,3	516,1	414,1
Skuld till VA-kollektivet	-4,0	-0,3	4,9
Långfristiga skulder	524,3	378,9	348,6
Kortfristiga skulder	4,0	137,5	60,6
Summa skulder och eget kapital	524,3	516,1	414,1

Socialnämnden

Ordförande: Dan Nyberg (S)

Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)

2:e vice ordförande: Ann-Britth Fröjd (C)

Förvaltningschef: Karin Hallberg

Årets verksamhet

Socialförvaltningen är indelad i sju verksamhetsinriktningar nämnd och administration, vård och omsorg särskilt boende (VoO SÄBO), vård och omsorg hemtjänst (VoO hemtjänst), vård stöd och utredning (VSU), individ och familjeomsorg (IFO), omsorg om funktionshindrade (OoF) samt arbete sysselsättning och integration (ASI) och leds av en förvaltningschef samt sju verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, t.ex. socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmaktiges inriktningsmål uppnås.

Invanare

Kvaliteten på nämndens verksamhet ska vara minst riksnitt i nationella jämförelser

 Uppnås

Kontinuerligt arbete pågår inom förvaltningen för att säkerställa kvalitén gällande rättssäkerhet, utförande av insatser, dokumentation, samverkan och metodutveckling. Internkontroller avseende myndighetshandläggning och handläggning i verkställigheten genomförs med regelbundenhet för att säkerställa kvalitén i verksamheten. Lex Sarah- och lex Maria- utredningar genomförs då misstanke om missförhållanden eller vårdskada har uppmärksammat. Synpunkts- och klagomålsrutinen efterlevs inom förvaltningen. Förvaltningen genomför flertalet brukarundersökningar samt medverkar i öppna jämförelser för att följa upplevelsen av förvaltningen jämfört med andra. Förvaltningen har generellt goda resultat över riksnitt i de brukarundersökningar som genomförts under året. Det som särskilt utmärker sig positivt i förvaltningen är indikatorer på ett bra bemötande och trygghet. I de delar vi ser att vi ligger lägre än riksnitt pågår aktiviteter för att förbättra resultatet. Förvaltningen har måluppfyllelse för året. Förvaltningsledningen har lämnat ett uppdrag till medarbetare att se över hur vi som förvaltning hanterar all statistikredovisning då vi uppmärksammat vissa svårigheter med nuvarande statistik för att göra fullt ut korrekta jämförelser.

Andel som når egen försörjning ökar

 Uppnås inte

Kostnad för försörjningsstöd har ökat jmf 2018. Under året har det intensifierade samarbetet mellan IFO och ASI med arbetsmarknadsenheten fortsatt, vilket innebär att personer som söker försörjningsstöd vid nybesök omgående remitteras till konsulent i vägledningsteam för kartläggning och bedömning av lämplig aktivitet/insats med syfte att hitta snabbaste vägen till självförsörjning. Sedan detta "snabbspår" startade upp i november 2018 har 134 personer remitterats. Under 2019 var 562 personer inskrivna på AME varav 78 personer gick till arbete och 73 personer till studier.

2019-09-01 startades ett projekt via Samordningsförbundet kring målgruppen SGI-0 (sjukskrivna utan ersättning). Syftet är att skapa kontaktvägar mellan socialtjänsten och Försäkringskassan för att förbättra samverkan kring målgruppen. Projektet pågår till 2020-08-31.

2019-09-01 startades ett treårigt projekt upp via samordningsförbundet. "All-In" syftar till att utveckla en struktur- och myndighetsövergripande arbetsmetod för integration och bidra till större delaktighet på arbetsmarknaden och i samhället för utrikes födda. I Vänersborg beslutades att kvinnor med försörjningsstöd skulle prioriteras. Cirka 90 kvinnor deltar i projektet.

12 personer från vår kommun har varit inskrivna i Krami under året, sju av dessa har gått ut i arbete. Ytterligare åtta personer har fått eller får stöd via Krami utan att bli inskrivna p.ga drogproblematik eller psykisk ohälsa. Under 2019 har totalt 20 personer från Vänersborg varit på informationsmöten.

Den pågående omstruktureringen av Arbetsförmedlingen med neddragningar och omorganisation har kraftigt påverkat samarbetet i negativ riktning. Det har inneburit en övervältrings-effekt i form av ökade volymer av arbetslösa som söker stöd hos kommunen samt ökade kostnader för försörjningsstöd. Detta ställer ökade krav på oss och andra aktörer att hitta konstruktiva lösningar. På det stora hela har antalet externa platser och placeringar ökat.

Samhällsutveckling

Boendebehov för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid, 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende

 Uppnås inte

Förvaltningen som helhet når inte målet, OoF har vakanta platser och når målet, men inte inom äldreomsorgen.

Ett intensivt arbete har under året pågått för att kunna tillgodose platser inom äldreomsorgens särskilda boenden inom 30 dagar. Aktiviteten har varit smidig in- och utflyttning på särskilt boende. Generellt arbetar enhetscheferna aktivt med att få till en snabb hantering av in- och utflyttning. De jobbar med att snabbt erbjuda platserna som blir lediga. Orsaker till fördröjningar att kunna erbjuda plats kan uppstå då fastighetsbolagen behöver renovera/åtgärda lägenheten innan ny hyresgäst kan flytta in. Verksamheten kommer att arbeta vidare med en ännu tydligare rutin för in- och utflyttning för att hålla processen levande. Ett tryck på platser har rått under året, vilket lett till att genomsnittliga tiden på antal dagar från beslut till erbjudande om plats för somatikplats är 53 dagar och 52 dagar för demensplats.

Inom OoF pågår hemtagning av personer boende i extern plats.

Ekonomi

God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal

■ Uppnås inte

Förvaltningen gör ett underskott för året med 30,2 mkr. Förvaltningen fick ett tillfälligt budgetanslag för året på 20,0 mkr samt har utifrån olika åtgärder/insatser utöver det tillfälliga anslaget minskat kostnaderna vilket gör att underskottet blev mindre än prognoserna visade under hösten.

God ekonomisk hushållning genomsyrar allt arbete inom förvaltningen och vi har under året arbetat inom alla led med att genomföra budgetanpassande åtgärder, aktiviteter för att arbeta på hemmaplan så långt det är möjligt samt samarbete över enhets- och verksamhetsgränser för att nyttja resurserna effektivt. Varje chef har deltagit i regelbundna uppföljningar med ekonom varje månad. Vi har implementerat en budgetprognosmetod i syfte att stärka chefer i deras månadsvisa prognos och analysarbete tillsammans med ekonom. Ett stort fokus inom förvaltningen är att sänka sjukfrånvaro och öka hälsan på arbetsplatsen.

Förvaltningen har arbetat för att fullt ut implementera hel/del - heltid som norm och ta hand om den övertalighet som uppstår inom ram. Samtliga verksamhetsinriktningar arbetar för att öka effektiviteten inom verksamheterna, exempel är hemtjänsten som satt som mått att vara 65 procent ute hos vårdtagarna. Orsaken till förvaltningens underskott är ökade volymer i form av ärenden och nivåer på behov som inte ryms inom budgetram, men har lagstöd för att insatsen ska ske. Förvaltningen arbetar systematiskt med och har genomfört flertalet åtgärder för att minska underskottet.

Förvaltningen fortsätter genomföra åtgärder för att anpassa verksamheten efter ram 2020, men gör också insatser för att kostnadsreducera och "hitta" medel.

Medarbetare

Sänka sjukfrånvaron till max 8,0 procent per år och avdelning

■ Uppnås inte

Sjukfrånvaron totalt för socialförvaltningen januari-november uppgår till 10,0 % varav kort är 3,0 %. Bemanningenheterna är borttagna, vilket gör att sjukfrånvaron troligtvis är högre än vad den egentligen ska vara. Det pågår ett mycket aktivt arbete inom förvaltningen för att minska sjukskrivningstalen för medarbetare och verksamhets skull och arbetet sker i ett nära samarbete mellan chefer och personalspecialister. Samarbetet har ökat under året och alla har fokus på frågan. Tre av sju verksamhetsinriktningar har måluppfyllelse, men fler har minskat frånvaron utifrån intensivt arbete. Som helhet når förvaltningen inte målet.

Sjukfrånvaro per avdelning %	Snitt	Kort	Lång
VSU exkl. bemanningenheter	6,20	2,39	3,81
VoO – hemtjänst	12,67	3,92	8,75
VoO – äldreboende	14,14	3,67	10,47
OoF	8,86	2,61	6,25
IFO	8,26	2,18	6,08
ASI	5,55	2,35	3,20

Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv

● Uppnås

Arbete har pågått inom förvaltningens samtliga delar för att medarbetarna ska uppleva ett hållbart arbetsliv. Det pågår ett kontinuerligt arbete med den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön i personalgrupperna genom olika metoder, såsom mätsticka, enkäter och samtal. Förvaltningen har arbetat med att möjliggöra ett nära ledarskap genom att minska antalet medarbetare/chef. Det finns fortsatt enheter där chef har många för många medarbetare, men generellt har förändring skett.

Förvaltningen arbetar aktivt med införande av heltid som norm och i det hållbara scheman.

Personalspecialisterna inom förvaltningen har arbetat aktivt med att ge ett riktat stöd till cheferna gällande rehab och sjukfrånvaro samt deltar vid APT som medledare till chef för att processa frågorna. Förvaltningen som helhet når målet, baserat på resultat i senaste personalenkäten samt enskilda enkäter som genomförts.

Nyckeltal/jämförelsetal

	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Utveckl. 18/19
Äldreomsorg			
Äldreboende platser	373	371	+1 %
Korttidsplats (3,5 pl disp Thn)	36	36	+0 %
Hemtjänst timmar (utförda tim)	225 239	228 627	-1 %
Antal besök dagverksamhet	10 412	9 369	+11 %
Medicinskt färdigbehandlade	1 860	1 568	+19 %
Antal vård dagar med betalningsansvar	109	487	-78 %
Hem för vård och boende (HVB)			
Antal vård dagar, barn 0-21 år	5 963	6 938	-14 %
Antal vård dagar, vuxna	537	685	-22 %
Antal vård dagar, familjehem	27 040	24 153	+12 %
Omsorg om funktionshindrade			
Antal boendebeslut enl. LSS	162	159	+2 %
Antal boendebeslut enl. SoL	36	41	-12 %
Antal boendestödsbeslut SoL	102	95	+7 %
Antal tillgängliga bostäder egen regi (LSS och SoL)	196	192	+2 %
Köpta externa platser	16	17	-6 %
Personer med pers.ass. SFB	47	49	-4 %
Personer med pers assistans, LSS	19	20	-5 %
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	160	145	+10 %
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	777	747	+8 %
Försörjningsstöd, mkr netto	42	36	+17 %
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar (kommunplacerade)	40	199	-80 %
Antal mottagna EKB (enl Ersättningsförordningen)	17	41	-59 %
Arbetsmarknad			
Antal anvisade personer	1 102	1 385	-20 %

Ekonomisk analys

Resultaträkning, mkr	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Statsbidrag	110,6	140,2	179,1
Övriga Intäkter	103,5	100,0	99,8
Summa intäkter	214,1	240,2	278,9
Personal	857,1	862,5	840,4
Omkostnader	382,6	388,3	368,6
Avskrivningar/interränta	5,0	4,9	4,2
Summa kostnader	1 244,7	1 255,7	1 213,2
Nettokostnad	1 030,6	1 015,5	934,3
Nettobudget	1 000,4	990,3	920,0
Resultat	-30,2	-25,2	-14,3

Årets resultat visade underskott med 30,2 mkr. Detta motsvarar 3,0 procent av nettobudgeten. Intäkterna minskade med 10,9 procent vilket berodde på minskade ersättningar från migrationsverket, arbetsförmedlingen samt socialstyrelsen.

Personalkostnaderna minskade med 0,6 procent, förklaring finns inom AME och extratjänster där motsvarande intäkter från arbetsförmedlingen också sjönk.

Omkostnaderna minskade med 1,5 procent, detta förklaras av lägre hyror p.g.a. avvecklingen av servicehusen samt lägre kostnader för inhyrd personal. Nettokostnadsökningen var 1,5 procent.

Anslagsbindning, mkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Nämnd/Adm	4,3	41,6	37,3	0,1
Äldreomsorg	85,8	603,1	517,3	-9,5
Individ och familjeomsorg	18,8	194,0	175,2	-13,4
Omsorg om funktionshindrade	46,9	290,3	243,4	-7,9
Arbete, sysselsättning och integration	58,3	115,7	57,4	0,5
Netto	214,1	1 244,7	1 030,6	-30,2

Nämnd och administration

Anslagsbindningsnivån redovisade överskott på 0,1 mkr.

Överskott redovisas för förfogandemedel 1,1 mkr, personalkostnader 1,6 mkr, rehab 0,8 mkr samt socialnämnden 0,2 mkr. Underskott redovisas för IT 3,6 mkr samt färdtjänst 0,3 mkr.

Äldreomsorg

Anslagsbindningsnivå äldreomsorg redovisade totalt ett underskott på 9,5 mkr.

Vård och omsorg

Avdelningen redovisade ett underskott på 3,8 mkr.

Resultatet för Gemensamt vård och omsorg var överskott på 1,2 mkr.

Hemtjänsten redovisade ett underskott på 4,8 mkr. Det ökade underskottet jämfört med föregående år är huvudsakligen ett resultat av ökat antal vårdtagare och ett ökat antal utförda timmar totalt, när extern utförarens timmar inkluderas. Hemtjänstens enheter har intensifierat arbetet med att höja effektiviteten vilket gett bättre resultat än föregående år på flera enheter men det finns fortfarande orsaker till underskottet som också är baserade på ej uppfyllda effektivitetsmål.

Särskilda boenden redovisade ett underskott på 0,2 mkr. Gemensamt särskilt boende visade ett överskott på 2,1 mkr vilket till största del berodde på mer hyresintäkter än budgeterat.

Boendena visade ett underskott på 2,3 mkr. Avsatt budget för helårseffekt på Niklasbergsvägen 1 motsvarande 7,1 mkr elimineras till största del av kostnader för tungt vårdärende samt överflyttning och uppstart av nytt boende.

Vård, stöd och utredning

Avdelningen redovisade underskott på 5,7 mkr.

Största avvikelser återfinns inom hemsjukvården som redovisade underskott på 2,7 mkr. Överskridandet har huvudsakligen uppstått på personalkostnaderna, 1,3 mkr inklusive köp från bemanningsföretag, samt för delegerad tid, 0,6 mkr. Sistnämnda är ett resultat av både ökad internt utförd HSL samt ett antal ärenden

med stora vårdbehov vilka handhas av externa företag. Nattpatrullerna överskred budget med 1,7 mkr. Resultaten för båda dessa verksamheter är en följd av ökade behov av insatser bl.a. beroende på fokus på tidigt hemtagning från sjukhusen. Detta har resulterat i en minskning av antal betaldagar med 78 % jämfört med föregående år.

Korttidsverksamheten redovisade underskott på 0,8 mkr. Budget för antal platser på Nyhaga reducerades från 18 till 12 inför 2019. Ett stort behov av korttidsplatser medförde att neddragningen inte kunde genomföras under första delen av året.

Biståndsenheten överskred budget med 0,7 mkr beroende på hög arbetsbelastning och därmed höga personalkostnader. Ökad semesterlöneskuld inom bemanningenheten medverkade till ett resultat på minus 0,3 mkr.

Larmmottagningen redovisade ett överskott på 0,5 mkr beroende på förändring av semesterlöneskuld samt intäkter från ABVB för utförda larmbesök inom trygghetsboenden. Öppen dagverksamhet visade överskott, 0,1 mkr.

Individ och familjeomsorg

Avdelningen redovisade underskott på 13,4 mkr.

Barn och familjestöd redovisade underskott på 39,9 mkr där största delen av underskottet berodde på placeringar av barn och ungdomar både inom HVB och familjehem. Placeringar inom HVB redovisade underskott på 15,2 mkr och familjehem underskott på 20,7 mkr. Antalet vård dygn inom HVB har under året minskat med 975 stycken medan det inom familjehem ökat med 2 887 stycken. Särskilt förordnad vårdnadshavare redovisade underskott på 3,1 mkr.

Vuxenvården redovisade ett överskott på 4,6 mkr vilket härrör sig till färre externa placeringar samt mindre kostnader för personal pga. vakans och annan frånvaro.

Försörjningsstöd gjorde överskott på 0,1 mkr. Utbetalat försörjningsstöd redovisade underskott med 7,5 mkr, detta underskott reglerades med tidigare års uppbokade schablonersättningar från Migrationsverket. Antalet hushåll under 25 år har under året ökat med 19 %, vilket motsvarar ca 22 hushåll. Hushållen med långvarigt försörjningsstöd (mer än 10 mån) ökade med 5 % vilket motsvarar ca 13 hushåll.

IFO gemensamt redovisade överskott på 21,1 mkr, detta på grund av tillfälligt budgettillskott på 20,0 mkr

Omsorg om funktionshindrade

Avdelningen redovisade underskott med 7,9 mkr.

Underskott redovisades för köpta platser med 14,6 mkr, fördelat på barn/unga 7,8 mkr, boende LSS 3,5 mkr samt boende SoL 3,3 mkr. Orsaker till platsköp var att boendelösningar för vissa målgrupper saknades i Vänersborg. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med

att erbjuda lämpliga boendelösningar inom kommunen för att minska detta underskott.

Personlig assistans enligt LSS redovisade underskott med 0,5 mkr, underskottet ligger på privata utförare av personlig assistans då ett ärende tillkom under 2019.

Boende LSS redovisade överskott på 2,6 mkr som förklaras av att budgetmedel inom resursfördelningen inte fördelats ut till enheter där vakanta platser funnits och att enheterna kunnat minska ner bemanning samt att verksamheterna ställt om till effektivare användning av personalen. Boende SoL redovisade överskott på 2,3 mkr vilket förklaras minskat vikariebehov och att verksamheterna nyttjar personalen effektivare.

Överskott på 3,4 mkr redovisades för korttidsvisstelse/tillsyn. Förklaring till detta är sålda platser till andra kommuner samt avveckling av korttidstillsynen under året.

Arbete, sysselsättning och integration

Avdelningen redovisade överskott på 0,5 mkr.

Arbetsmarknadsenheten redovisade överskott på 1,8 mkr. Budgeten för olika ungdomsanställningar har inte nyttjats fullt ut vilket gav ett överskott på 1,2 mkr. Minskad semesterlöneskuld bidrog med 0,5 mkr.

Daglig verksamhet redovisade ett underskott på 1,1 mkr, vilket huvudsakligen berodde på att omsorgsresorna överskred budget med 0,6 mkr samt hyrorna med 0,3.

Flyktingverksamheten redovisade ett underskott på 0,1 mkr.

Personal

	2019	2018	2017
Antal anställda	1 711	1 800	1 797

Antal månadsavlönade den 1 november var 1 711 personer varav 1 437 kvinnor och 274 män.

85,0 % av de tillsvidareanställda kvinnorna har en heltidstjänst. 89,8 % av de tillsvidareanställda männen har en heltidstjänst.

Investeringar

Mkr	Investeringsplan	Utfall	Budgetdiff
Nämnd/adm	0,5	0,0	+0,5
Äldreomsorg	6,5	4,8	+1,7
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,2	+0,3
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,6	-0,1
Arbete, sysselsättning och integration	0,3	0,6	-0,3
Netto	8,3	6,2	+2,1

Budgetöverskridande inom omsorg om funktionshindrade beror på det nyöppnade boendet på Idrottsgatan samt det nya korttidsboendet på Lindbacken för barn och unga. Budgetöverskridande inom ASI är kopplat till nya lokaler på Trenovaområdet

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Madelaine Karlsson (S)

Vice ordförande: Marie-Louise Bäckman (KD)

Verksamhetsbeskrivning

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. I Vänersborgs kommun finns en överförmyndarnämnd, vilken är en kommunal tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Resultatavstämning

Nedan redovisas nämndens förväntade resultat som ska bidra till att fullmäktiges inriktningsmål uppnås.

Invånare

Rättssäkerheten och effektiviteten i tillsynsverksamheten skall öka

◆ Uppnås delvis

Överförmyndarnämndens verksamhetssystem kan effektiviseras genom att mallar för handläggare arbetas fram i systemet. Att nyttja verksamhetssystemet på detta sätt skulle innebära att effektiviteten ökar samt att fel-källorna minskar. Arbetet med att effektivisera verksamhetssystemet är pågående men har på grund av resursbrist inte kunnat uppnås fullt ut.

Information till och kommunikation med gode män/förvaltare skall förbättras.

◆ Uppnås delvis

För att hemsidan skall uppdateras och bli mer användarvänlig krävs det att de blanketter som nu finns tillgängliga på hemsidan uppdateras samt att nytt material arbetas fram. Därefter skall detta nya material läggas ut på hemsidan i en mer överskådlig ordning. Våra blanketter och informationsmaterial uppdateras kontinuerligt. Det finns dock fortfarande ett behov av att uppdatera fler blanketter och informationsmaterial. På grund av resursbrist har aktiviteten inte kunnat uppnås fullt ut.

Sårbarheten i verksamheten ska minska.

◆ Uppnås delvis

Överförmyndarnämndens tjänstemän har alla olika kompetenser som behöver nyttjas på bästa sätt för att verksamheten skall bedrivas effektivt. Detta innebär att alla tjänstemän inte alltid kommer handlägga alla typer av ärenden. Detta kan i sin tur innebära en ökad sårbarhet i verksamheten. För att nämnden i fortsättningen skall bedrivas på ett effektivt sätt kommer tjänstemännen även i fortsättningen handlägga ärendetyper inom sina kompetensområden, men skall fortfarande ha tillräcklig kunskap för att kunna handlägga alla ärendetyper vid behov. Processen kring att arbeta

fram fungerande rutiner inom verksamheten är pågående, men har på grund av resursbrist inte kunnat uppnås fullt ut.

Ekonomisk analys

Resultaträkning

	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017
Intäkter	0,2	0	3,3
Personal	1,7	4,8	7,4
Omkostnader	3,4	0,7	0,7
Kostnader	5,1	5,5	8,1
Nettokostnad	4,9	5,5	4,8
Nettobudget	5,3	6,3	4,6
Resultat	0,4	0,8	-0,2

Överförmyndarnämnden visar i 2019 års bokslut ett överskott med 0,4 mkr mot budget.

Utifrån den nya organisationen som genomfördes 2019 köper överförmyndarnämnden handläggartjänster från kommunkontoret och personalkostnader bokförs därmed under rubriken omkostnader, köp av tjänster.

Mot budget är det framför allt köp av tjänst som varit lägre, detta med anledning av att överförmyndarpersonalen inte har varit fullt bemannade under 2019 vilket totalt lett till ett överskott på 0,2 mkr. Arvodet till ställföreträdare har också varit lägre än budgeterat och visar ett överskott med 0,2 mkr. Samtidigt har tillfälliga hyror för lokaler under renoveringen av kommunhuset inneburit en ökad omkostnad för överförmyndarnämndens under 2019 med 0,1 mkr. Vad gäller intäkter har nämnden erhållit ersättning från migrationsverket i större omfattning än beräknat med 0,1 mkr. Detta med anledning av att fler ensamkommande barn än beräknat anvisades till Vänersborgs kommun.

I augustis prognos beräknades ställföreträdarnas arvode visa på ett underskott med 0,1 mkr men i bokslutet visas istället ett överskott med 0,2 mkr. Att arvodet under 2019 totalt varit lägre än beräknat beror delvis på att nämnden inte behövde stå för kostnaden för inköp av juridiska tjänster. Vidare har utgifter för de ensamkommande barnen inte motsvarat inkomsterna. Den engångs ersättning som utbetalas av migrationsverket skall räcka fram till att barnet blir myndigt. Detta innebär att samtliga intäkter inte förbrukas samma år som utbetalningsåret. Ytterligare en anledning till att arvodet varit lägre än beräknat kan vara att fler som har behov av en ställföreträdare själva kunnat betala för tjänsten under det aktuella året.

AB Vänersborgsbostäder

Ordförande: Jörgen Hellman (S)

Vice ordförande: Carl-Ewert Berg (KD)

VD: Gunnar Johansson

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	262,9	262,3
Kostnader	-222,1	-213,1
-varav avskrivningar	-54,1	-44,1
Rörelseresultat	40,9	49,2
Finansnetto	-24,4	-40,0
Resultat efter finansnetto	16,5	9,2
Bokslutsdispositioner och skatt	-4,4	-0,7
Resultat	12,1	8,5

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	1 972,1	1 773,3
Skulder	1 751,2	1 568,8
Obeskattade reserver	25,5	21,1
Eget kapital	195,5	183,4
Skulder och eget kapital	1 972,1	1 773,3

Verksamhetsbeskrivning

AB Vänersborgsbostäder (ABVB) startade sin operativa verksamhet 1995, från att tidigare bedrivits i stiftelseform sedan 1947. Bolaget, helägt av Vänersborgs kommun har till uppgift att främja kommunens försörjning med bostäder och kommersiella lokaler. Förutom att förvalta bostadsbeståndet har bolaget uppdraget att samordna förvaltningen av kommunägda verksamhets- och förvaltningsbyggnader. Fastighetsbeståndet består av 3 354 lägenheter och ca 190 lokaler.

I bolagets vision är trivsel och trygghet viktiga ledord. Strävan är att ge större möjligheter för hyresgästerna att själva påverka och utforma sitt boende samtidigt som bolaget skall ha en god ekonomi.

Marknadsutvecklingen

AB Vänersborgsbostäders lägenheter hyrs ut via bolagets egen bostadskö. Den som önskar söka en ledig bostad måste vara registrerad som bostadssökande. Vid årets slut var drygt 10 700 (9 800) personer registrerade i bostadskön. Från den dagen man fyller 16 år kan man registrera sig och samlar då en köpoäng per dag. För att vara kvar i kön krävs att man loggar in på Mina sidor via vanersborgsbostader.se minst en gång var tolfte månad. Det har varit en fortsatt hög efterfrågan under året med många intressenter på varje ledigt objekt. Genomsnittlig kötid för bostadskontrakt tecknade under 2019 var drygt 3,3 år (3 år). Per den 31 december 2019 saknade vi intäkter på 30 (20) lägen-

heter. Vakanserna beror till största delen på renovering mellan in- och avflyttande hyresgäst och lägenheter som ställs inför stambyte. Vi har under året haft en omflyttningsfrekvens på 13,1% (10,8). De främsta anledningarna till flytt var ändrade familjeförhållande och behov av en annan storlek på lägenheten. Även läget och att man ska studera eller arbeta på annan ort är vanligt förekommande anledningar.

Årets verksamhet

Under 2019 har bolaget arbetat vidare utefter de ägardirektiv som erhöles 2014. Bakgrunden var en ny lag om allmännyttiga kommunala bolag och dess styrning. Lagen slog fast att bolagen skall drivas efter affärs-mässiga principer och en av nyheterna i direktiven blev ett specificerat avkastningskrav. Förutom avkastningskravet finns en tydlig målsättning gällande vilken soliditet som bolaget förväntas uppnå. På grund av omfattande investeringar i bland annat nyproduktion utvecklas bolagets soliditet ej i den omfattning som är önskvärd.

Diskussion gällande detta kommer ske med den nya kommunledningen under 2020.

Under året har bolaget påbörjat första etappen av nyproduktionen på Holmängs Hage. Samtliga 52 lägenheter hyrdes ut under hösten 2018 och inflyttning skedde under oktober 2019. Etapp 2 med ytterligare 62 lägenheter pågår med inflyttning i april 2020. Under året slutfördes den sista etappen på Niklasbergssområdet åt Vänersborgs kommun som hyr hela området som sk särskilt boende. Åt Vänersborgs kommun har även ombyggnationer genomförts under 2019 på bland annat Solängen i Vänersborg och Lindbacken i Vargön.

I början av 2018 förvärvades 4 fastigheter i kv. Penséen i centrala Vänersborg. Bolagets plan för fastigheterna är att både riva och renovera vissa byggnader samt att möjliggöra ytterligare byggnation på fastigheterna. Arbetet med detaljplanen har pågått under 2019 och samrådsförfarandet kommer påbörjas under 2020.

Arbetet med kv Haren – Arbetsnamn Elisabeths Port (Höghuset och Externatet) har fortsatt under året. Bland annat har en entreprenör upphandlats. Projektningen påbörjas i början av 2020 och byggstart är beräknad till slutet av 2020.

ABVB har under 2019 underhållit fastigheter för 142,0 mkr (93,6 mkr), varav 104,0 mkr (47,9 mkr) redovisas som investering i enlighet med Bokföringsnämndens K3-regelverk.

Årets resultat

ABVB visar ett positivt resultat efter finansnetto på 16,5 mkr (9,2 mkr), vilket är lägre än det budgeterade resultatet på 20,1 mkr. Nedskrivning av en fastighet med 5,0 mkr är förklaringen till det något lägre resultatet. Från och med 2014 redovisar bolaget enligt Bokföringsnämndens K3-regelverk vilket framförallt medför skillnader avseende underhåll, investeringar, av- och nedskrivningar.

Eget kapital och investeringar

Eget kapital uppgick vid årets slut till 195,5 mkr (183,4 mkr). Detta innebär en soliditet på 9,9 % (10,3 %). Årets investeringar i fastigheter uppgår till 242,7 mkr (231,6 mkr), varav fastighetsförvärv 0,0 mkr (25,9 mkr) och ny-, ombyggnad samt aktiverade renoveringar 242,7 mkr (205,7 mkr).

Framtiden

Även under 2019 har bolaget märkt av den ökade invandringen och flyktingförläggningen på Restad Gård. Många ser Vänersborg som en attraktiv stad för fortsatt boende. Detta har inneburit att antalet sökanden i bostadskö har ökat, liksom kötiden för att få en lägenhet.

Förbättrade kommunikationer till Göteborg leder till ökad efterfrågan i Vänersborg, vilket kommer att påverka kommunen och regionen som boendeort. Även 2019 var bolaget med på Boplats Göteborg för att visa upp vilka goda boendemiljöer Vänersborg kan erbjuda.

Ett stort stambytesprojekt med över 100 lägenheter i kv. Narcissen påbörjades under 2019 och beräknas vara klart under 2020.

Då endast ett fåtal lägenheter är outhyrda på Holmängs Hage tre månader innan färdigställande så är förutsättningarna för nyproduktion fortsatt goda. Både Elisabeths Port och Penseén har centrala lägen vilket bäddar för en god efterfrågan.

Fastighets AB Vänersborg

Ordförande: Bo Carlsson (C)

Vice ordförande: Tommy Christensson (M)

VD: Bengt-Åke Andersson

Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	7,6	6,8
Kostnader	-5,8	-5,2
-varav avskrivningar	-2,9	-2,2
Rörelseresultat	1,8	1,6
Finansnetto	-0,3	-0,2
Resultat efter finansnetto	1,5	1,4
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,9	-1,0
Resultat	0,6	0,5

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	66,7	64,7
Skulder	35,3	34,3
Obeskattade reserver	6,6	6,0
Eget kapital	24,9	24,3
Skulder och eget kapital	66,7	64,7

Verksamhetsbeskrivning

År 1963 förvärvade dåvarande Vänersborgs stad samtliga aktier i Vallmon 4 i Vänersborg AB. Bolaget, som 1987 ändrade namn till Fastighets AB Vänersborg, har som uppgift att uppföra byggnader, att förvalta fast och lös egendom samt därmed förenlig verksamhet. Kommunens ägardirektiv innebär att bolaget ska inta en tydligare och mer offensiv roll i utvecklingen av Vänersborgs kommuns näringsliv. Under året har reviderad bolagsordning antagits av Vänersborgs kommun. Företaget har sitt säte i Vänersborg.

Årets verksamhet

Bolaget äger för närvarande fem fastigheter (fem fastigheter föregående år). Under året har underhållsinventering genomförts för samtliga ägda fastigheter och underhållsplanerna har uppdaterats. Fastigheterna Kordan 3, Ingenjören 7 & 8 samt Bruket 7 har kompletterats med fiberanslutning för snabbare kommunikation med överordnat styrsystem. I fastigheten Kordan 3 pågår arbete med utbyte av industriportar samt låssystem. I fastigheten Ingenjören 7 & 8 pågår arbete för att erhålla ett förbättrat logistikflöde för hyresgästen samt att arbeten pågår gällande väggar, tak, värmesystem och ventilation, vilka beräknas vara klara under början av nästa år. I fastigheten Hunneberg 7 har ett energieffektivare uppvärmningssystem installerats, vilket har ersatt tidigare fossila oljepanna. Dessutom har fastighetens utomhusbelysning uppgraderats till LED

för ett effektivare energiutnyttjande. I fastigheten Bruket 7 har investerats i en anläggning för solel. I och med årets energieffektiviseringsåtgärder är bolagets samtliga fastigheters uppvärmning helt fossilfri. I övrigt har normala reparations- och underhållsarbeten utförts i bolagets fastighetsbestånd.

Årets resultat

Bolaget redovisar ett resultat på 0,6 mkr.

Framtid

Fastighets AB Vänersborg ska fortsätta arbetet tillsammans med kommunens näringslivsavdelning skapa förutsättningar för etablering av nya företag och därigenom bidra till ökad sysselsättning i Vänersborgs kommun. Hyresgästernas önskemål ska vara vägledande och bolagets utvecklingsarbete ska präglas av hållbarhet. Bolagets fastighetsbestånd har en mycket låg vakansgrad, vilket även kan komma att ställa krav på planering för nya lokalytor.

Kunskapsförbundet Väst

Ordförande: Maud Bengtsson (S)
 Vice ordförande: Madelaine Karlsson (S)
 2:e vice ordförande: Henrik Josten (M)
 Förbundsdirektör: Johan Olofson
 Kommunens andel: 39 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	654,2	671,8
-varav uppdragsersättning		
Kostnader	-658,5	-668,5
Rörelseresultat	-4,3	3,3
Finansnetto	-0,7	-0,4
Resultat efter finansnetto	-5,0	2,9
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Resultat	-5,0	2,9

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	178,3	179,5
Skulder	170,2	166,4
Eget kapital	8,1	13,1
Skulder och eget kapital	178,3	179,5

Verksamhetsbeskrivning

Kunskapsförbundet ansvarar för Birger Sjöbergsgymnasiet, Magnus Åbergsgymnasiet, Nils Ericsonsgymnasiet samt vuxenutbildningen i Vänersborg och Trollhättan. Med 2 750 elever på gymnasiet och 2 500 elever som studerar inom vuxenutbildningen är vi en av Västsveriges största utbildningsproducenter. 628 personer är anställda i förbundet och ytterst ansvarig är en politisk direktion med 14 ledamöter och 14 ersättare från medlemskommunerna.

Gymnasieskolorna omfattar 16 nationella program och några program finns i både Trollhättan och Vänersborg. Gymnasiesärskolan finns på Magnus Åbergsgymnasiet.

Vuxenutbildningen finns i Vänerparken i Vänersborg och på Nils Ericssonsskolan i Trollhättan. Vuxenutbildningens skolformer:

Grundläggande vuxenutbildning (Gruv)
 Gymnasial vuxenutbildning (Gyvux)
 Utbildning i svenska för invandrare (Sfi)
 Särskild utbildning för vuxna

Utöver detta bedriver vuxenutbildningen uppdragsutbildningar och utbildningar som beviljats statsbidrag, såsom yrkesutbildningar för vuxna, yrkeshögskoleutbildningar (YH) och lärlingsutbildningar.

Årets verksamhet

Kunskapsförbundets vision är den övergripande ledstjärnan och anger färdriktningen och ambitionsnivån för hela organisationen.

”En drömfabrik där alla växer och känner framtidslust.”

För att nå dit arbetar förbundet med tre mål:

1. Alla elever ska nå alla mål

Eleverna ska nå de nationella målen för utbildningen i större utsträckning och i högre grad. Skillnaderna i måluppfyllelse mellan Kunskapsförbundets utbildningar, skolhus och elevgrupper ska minska.

Utbildningar och grupper av elever med ett kompensatoriskt behov ska löpande identifieras och förbättringsinsatser aktivt styrs mot dessa.

Sedan Kunskapsförbundets bildande 2013 har vi vetat att alla våra elever inte når alla sina utbildningsmål. Sammanfattningsvis har resultaten förbättrats och stabiliserats men vi har också blivit medvetna om att eleverna lyckas olika bra i olika klassrum och på olika utbildningar inom förbundet, trots att det är vår uppgift att kompensera för de olika förutsättningarna eleverna har, så att alla oavsett utmaning, når målen.

Under 2019 ser flera av resultaten ut att ligga stabilt, med varierade små upp- eller nedgångar sedan 2018. Det som oroar något är vår möjlighet att kompensera utbildningar och elever tillräckligt väl och tillräckligt snabbt. Det finns några mått som indikerar en försämrad likvärdighet 2019 i förhållande till 2018. På sina håll är kunskapsresultaten fortfarande för låga och kvaliteten för varierande både inom och mellan Kunskapsförbundets skolor. Allt mer och bättre lyckas vi dock ringa in utvecklingsområden och utan onödig tidsspillan sätta igång åtgärdande arbete. Kunskapsförbundet har en styrka i sina relativt korta och allt tightare beslutsvägar liksom i möjligheten till snabba omställningar.

Förutsättningarna för att vi ska lyckas med vårt planerade utvecklingsarbete, och i allt högre grad och omfattning nå de uppsatta målen för våra elever, bedöms som goda. Det systematiska kvalitetsarbetet fungerar bättre och bättre på alla ansvarsnivåer. Vi har relevant kompetens och kunskap i organisationen och goda och levande relationer med externa samverkansaktörer som vi beror av som högskolor, myndigheter och andra skolhuvudmän.

Ett vetenskapligt förhållningssätt genomsyrar i allt högre grad våra utvecklingsarbeten och frågorna ”hur

vet du det?" och "varför ska vi göra så?" har kommit att bli naturliga och centrala när elevernas resultat analyseras och beslut om förbättringsaktioner ska tas. Allt fler tar en tydlig utgångspunkt i elevernas uppvisade behov av lärande, synliggjorda genom statistik eller insamlad empiri från den egna praktiken till exempel genom observationer eller elevintervjuer. Allt fler vågar och orkar ifrågasätta såväl sina egna som andras förväntningar om undervisningens och utbildningens utformning. Det är sundhetstecken i ett kvalitetsarbete.

Givet att Kunskapsförbundet skapar sig fortsatta möjligheter att systematiskt och uthålligt arbeta vidare i ovan beskrivna anda är det troligt att resultaten successivt, över tid, kommer att fortsätta utvecklas mot den måluppfyllelse vi önskar. Vi vet att det vi själva gör, eller avstår från att göra, har stor effekt på elevernas resultat, men vi är trots allt inget eget universum som inte beror av andra relaterade system. Vår förmåga att beskriva för omvärlden hur våra behov av resurser varierar med förändringar i densamma kommer att vara grundläggande för våra förutsättningar att i ännu högre grad bli en drömfabrik för alla som kliver över tröskeln till någon av våra verksamheter. Vi måste tillsammans med våra medlemskommuner försäkra oss om att studerande ungdomar och vuxna i Trollhättan och Vänersborg, Kunskapsförbundets elever, får bra och i jämförelse med andra utbildningsaktörers elever likvärdiga förutsättningar för lärande och utveckling. Genom att undvika kortsiktigt, byråkratiskt och snävt tänkande, där elevernas behov av lärande och utveckling inte hålls högst, kommer vi att klara det. Vår skola är allas vår gemensamma angelägenhet, vår lokala arbetsmarknads främsta försörjare såväl som vår framtida friska planets största hopp. Den vetskapen gör att alternativet är otänkbart.

För en mer exakt resultatredovisning och analys hänvisas till Kunskapsförbundets Årsredovisning och Kvalitetsrapport 2019.

2. En attraktiv utbildningsaktör

Kunskapsförbundet ska bygga ett starkt varumärke och vara det självklara valet för gymnasie- och vuxenutbildning i Trollhättan och Vänersborg.

Att vara en attraktiv utbildningsaktör innebär mer än att locka elever till våra gymnasieutbildningar. Det handlar också om att erbjuda alternativ för ett livslångt lärande inom vuxenutbildningen. Likaså handlar det om att vara en attraktiv arbetsgivare för att säkerställa framtida kompetensförsörjning och att vara en intressant samarbetsaktör för till exempel branscher, universitet och högskolor.

Utav elever folkbokförda i Trollhättan och Vänersborg valde 62 procent någon av Kunskapsförbundets gymnasieutbildningar i första hand. Måttet baseras på siffror från den slutgiltiga antagningen i juli 2019 och visar en liten minskning mot föregående år då jämförbar

siffror var 63 procent. Under hösten startade två nya friskolor, Realgymnasiet i Trollhättan och Nuntorpsskolan i Vänersborg, Båda skolorna erbjuder naturbruksutbildning med flera inriktningar och intresset för utbildningarna har varit stort.

Vi har under 2019 startat flera YH-utbildningar, varav två på distans med sökande och antagna från övriga delar av Sverige, och vi har fler yrkeshögskolestuderande än vi haft någonsin tidigare. Fler studeranden innebär en större antagning och antalet sökanden till våra utbildningar kan ge oss en fingervisning om attraktiviteten för våra YH-utbildningar. Våren 2019 hanterade Kunskapsförbundet 1200 ansökningar till drygt 250 platser, vilket kan jämföras med ca 500 ansökningar till 120 nya platser under 2017.

Knappt 40 procent av ansökningarna till Yrkeshögskolan kommer från personer bosatta i Vänersborgs och Trollhättans kommuner och övriga kommer företrädesvis från kommuner i Västra Götaland men också i andra delar av landet.

Enligt avtalen med Trollhättans stad och Vänersborgs kommun erbjuder Kunskapsförbundet 330 platser på den grundläggande vuxenutbildningen (Gruv). Intresset och efterfrågan har varit större än vad vi kan erbjuda vilket betyder att 171 personer inte kommit in på den önskade utbildningen. Problematiken i detta är inte bara att många nekats en utbildningsplats utan också att många av Trollhättans och Vänersborgs invånare inte får den utbildning de har rätt till enligt lagen (Rättighetslagstiftningen).

3. En effektiv organisation

Kunskapsförbundets resurser ska användas så effektivt som möjligt för att bidra till att fylla förbundets syfte och nå det övergripande målet att alla elever ska nå alla mål.

Under de senaste tre åren har Kunskapsförbundet redovisat ett positivt resultat men sent under hösten 2018 förändrades Kunskapsförbundets ekonomiska förutsättningar markant jämfört med tidigare år. Det påverkade 2019 men även kommande år. Precis som många andra offentliga verksamheter påverkas Kunskapsförbundet av minskade statsbidrag och sämre tider. Utöver det finns det saker som blir extra kännbara för Kunskapsförbundet.

Under åren 2019-2021 beräknas intäkter minska och kostnaderna öka med minst 58 mkr. För att nå en budget i balans behöver verksamheterna sänka sina kostnader med 33 mkr under 2019 och 15 mkr under 2020 och 10 mkr under 2021.

Ett arbete med att sänka kostnader påbörjades i början av året. Den största kostnadsposten är personalkostnader och för att få ekonomisk effekt under innevarande år såg förbundet över vilka visstidsanställningarna som fanns. Inför hösten togs 73 tjänster bort och

enbart ett fåtal visstidsanställningar förlängdes. Det innebär att förbundet minskade sin personal med drygt 9 % från juni till augusti och under hösten fortsatte arbetet med att minska kostnaderna inom andra områden. Totalt under 2019 har personalstyrkan minskat med knappt 11 % och besparingarna har skett inom alla yrkeskategorier till exempel har elevhälsan minskat med 20 %.

Konsekvenserna för gymnasiet blev att lärartätheten minskade från 8,3 lärare per 100 elever till 8,0. De senaste siffrorna på riksgenomsnittet för kommunala skolor var 8,8. Bedömningen är att lärartätheten nu hamnat på en kritisk nivå eftersom skolorna inom Kungälvskommun aldrig varit på en så låg nivå tidigare.

Årets resultat

Årets resultat blev bättre än förväntat och visar ett underskott på 5 011 tkr. Orsaken är att direktionen inte utnyttjat hela förfogandeanslaget och för att kostnaderna för pensioner och semester- och ferielöneskulder blev lägre än beräknat.

I augusti beräknades prognosen till ett underskott på 12 355 tkr på grund av att inga besparingar hade genomförts på våren och då var personalkostnaderna högre än budget. Däremot bedrevs verksamheterna inom budget under september till december.

Investeringar

Även i år har arbetet med att förbättra skolmiljöerna fortsatt inom alla våra verksamheter.

Hunnebergs Kungajak och Viltmuseum AB

Ordförande: Kent Javette (S)

Vice ordförande: Henrik Harlitz (M)

VD: Monica Alfsdotter

Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	5,2	5,0
-varav uppdragsersättning	3,2	3,2
Kostnader	-5,0	-4,8
Rörelseresultat	0,2	0,2
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,2	0,2
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,1	-0,1
Resultat	0,1	0,1

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	2,6	2,4
Skulder	1,1	1,0
Obeskattade reserver	0,3	0,2
Eget kapital	1,3	1,2
Skulder och eget kapital	2,6	2,4

Verksamhetsbeskrivning

Bolagets primära uppgift är att driva verksamheten på Kungajaktmuseet Älgens Berg, Hunneberg. Bolaget skall bedriva musei-, friluftsv- och turistverksamhet. Verksamheten syftar i huvudsak till att höja den turistiska attraktionskraften i regionen för att öka omsättningen i besöksnäringen. Museet utgör idag en knutpunkt för de verksamheter som bedrivs på och kring bergen samt verkar som ett informationscentrum på Bergagården för besöksmålet Ekopark Halle-Hunneberg.

Museet har utöver sin ordinarie musei- och informationsverksamhet arrangerat älg- och bäversafaris, natur- och kulturupplevelser, vandringar samt en mängd övriga aktiviteter inne i museet och ute i naturen. Bolaget har under åren 2016-2019 utvecklat och byggt upp en uthyrningsverksamhet med inriktning på friluftslivet bestående av kanoter och cyklar. Under 2018-2019 har denna verksamhet haft en mycket positiv utveckling. Även antal sålda fiskekort för fiskevattnen på Hunneberg har ökat under året.

De konferenser, grupp- och företagsarrangemang som har anordnats i verksamheten under året har mottagits positivt av kunderna och konceptet som är ett bra komplement till övrig säsongsbunden verksamhet har god utvecklingspotential. Under året har bolaget anordnat ett antal event. Eventbesökarna har till största delen kommit från närområdet med kranskommuner. De

större eventen under år 2019 var Älgens Dag, Friluftslivsmässa,

Handla Vilt Naturligtvis samt skollovsaktiviteter.

Årets verksamhet

Verksamheten har under år 2019 haft 32 103 besökare vilket är likvärdigt med år 2018. 80% av besökarna var från Sverige och övriga 20% var internationella gäster varav hälften kom från Tyskland. Den turistiska högsäsongen infaller under juni-augusti månad med viss spridning till angränsande månader.

Arbetet med att bygga upp och förstärka bolagets varumärke är i dagligt fokus. Bearbetningen av marknaden och arbetet med att skapa en tydlig marknads-kommunikation pågår fortlöpande, såväl nationellt som internationellt.

Årets resultat

Bolaget visar för året på ett positivt rörelseresultat. Utfallet 2019 i jämförelse med budget visar ett positivt utfall på intäktssidan främst avseende intäkter museet (entré och butik) samt intäkter aktiviteter. Vid jämförelse utfall intäkter 2019 med 2018 är den totala summan likvärdig de båda åren. Avseende utfall kostnader 2019 i jämförelse med budget är resultatet i balans. Vid jämförelse av utfall kostnader 2019 med 2018 är utfallet i det närmaste likvärdigt de båda åren.

Av bolagets totala summa intäkter uppgår nettointäkten till 1 660 tkr. och uppdragsersättningen till 3 211 tkr.

Investeringar

Under året investerade bolaget i en fyrhjuling samt i ett nytt kassasystem.

Framtid

Verksamheten arbetar med att stärka sin inriktning mot friluftsliv och naturupplevelser för att tillgodose nya trender, behov och målgrupper. Detta innebär att bolagets företagsprofil skall utvecklas för att skapa en tydligare bild av verksamheten. Kungajakten är idag mindre central än tidigare.

Verksamheten utvecklar sin profil med tydlig inriktning på sina tre starka verksamhetsgrenar:

- Musei- och informationsverksamhet
- Naturupplevelser
- Event

Vattenpalatset Vänerparken AB

Ordförande: Kent Javette (S)

Vice ordförande: Anton Lidell (M)

VD: Carina Svensson

Kommunens andel: 100 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	16,5	16,3
-varav förlusttäckningsbidrag	7,9	7,9
Kostnader	-16,6	-16,5
Rörelseresultat	0,0	-0,2
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,0	-0,2
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,2
Resultat	0,0	0,0

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	11,8	13,9
Skulder	3,6	5,6
Obeskattade reserver	0,1	0,1
Eget kapital	8,2	8,2
Skulder och eget kapital	11,8	13,9

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget har till uppgift att driva äventyrsbad med kompletterande serviceutbud.

Årets verksamhet

Bolaget har under året haft ca 91 000 badande besökare, ca 7 000 övriga besökare samt ca 520 elever i simundervisning från kommunens skolor. Ungefär 20.000 gäster på Nordic Wellnes har dessutom bytt om samt duschat i våra lokaler. Ca 14 grupper har hyrt in sig i vår varmbassäng under våren samt hösten. Antalet badbesökare var ca 4 000 fler än år 2018. Flertalet av dessa besökte oss i juni till augusti.

Årets resultat

Bolagets intäkter ökade med 241 tkr jämfört med år 2018. Ökningen härrör till försäljning reception, cafe-försäljning samt badentréer. I bolagets intäkter återfinns ett ägartillskott på 7 604 tkr samt en uppdragersättning för varmbassäng på 315 tkr. Ägartillskottet är oförändrat mot 2018.

Bolagets kostnader ökade med ca 102 tkr jämfört med år 2018. Hela kostnadsökningen kan kopplas till prisökningar för el och värme och VA. Resultatet av bolagets verksamhet samt ställning vid årets utgång, framgår av efterföljande resultat- och balansräkning.

Investeringar

Under året har inga nya investeringar gjorts. Löpande underhåll samt reparation har skett under året.

Nätaktiebolaget Biogas i Brålanda AB

Ordförande: Bo Carlsson (C)

Vice ordförande: Carl-Ewert Berg (KD)

VD: Ingmar Johansson

Kommunens andel: 73 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	0,4	0,4
Kostnader	-0,3	-0,3
Rörelseresultat	0,0	0,1
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	0,0	0,1
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Resultat	0,0	0,1

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	6,2	6,4
Skulder	3,6	3,8
Obeskattade reserver	0,0	0,0
Eget kapital	2,6	2,6
Skulder och eget kapital	6,2	6,4

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget bildades 2009-03-04 och ägs av Vänersborgs kommun 73%, Melleruds kommun 18% och Biogas Brålanda AB 9%. Bolagets verksamhet består av att bygga, äga och förvalta gasledningsnät för biogas inom Vänersborgs och Melleruds kommuner med syfte att säkerställa tillgången på biogas för kommunernas egna fordon och kommunernas invånare.

Årets verksamhet

Under 2019 har ingen ytterligare utbyggnad av gasledning gjorts. Det innebär att det varit ett lugnt år ur ett verksamhetsperspektiv.

Årets resultat

Nätaktiebolaget Biogas Brålandas visar ett resultat på 14 tkr.

Framtid

Av AB Biogas Brålandas fyra anläggningar är det tre som varit i produktion under 2019. Den fjärde anläggningen renoveras och beräknas vara i produktion i början av 2020. I de anläggningar som är igång är produktionen hög. Dahlbergs slakteri arbetar för att det ska vara möjligt för AB Biogas Brålanda att ta emot slaktavfall igen.

I det korta perspektivet är det att arbeta med de befintliga anläggningarna för att öka kapaciteten. På flera års sikt att tillsammans med Kommunalförbundet Fyrbodalen och kommunerna hitta en lösning med hushållsavfall för gasframställning.

Hur AB Biogas Brålandas framtidsdiskussioner påverkar Nätaktiebolaget Biogas Brålandas verksamhet är i dagsläget oklart.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Ordförande: Monica Hansson (S)

Vice ordförande: Kjell Nilsson (S)

VD: Hans Därnemyr

Kommunens andel: 35,59 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	99,8	99,1
-varav medlemsavg.	83,9	81,6
Kostnader	-96,7	-98,6
Rörelseresultat	3,1	0,5
Finansnetto	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	3,0	0,5
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Resultat	3,0	0,5

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	99,4	91,3
Skulder	18,4	15,6
Avsättningar	53,8	51,5
Eget kapital	27,2	24,2
Skulder och eget kapital	99,4	91,3

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten i Förbundet planeras utifrån prolongerat Handlingsprogram för åren 2016 – 2018. Förbunds-uppdraget innebär att genom myndighetsutövning, olycksförebyggande åtgärder och operativa räddningsinsatser, minska antalet olyckor och skador till följd av olyckor.

Årets verksamhet

Den enskilt största förändringen under året har varit implementeringen av Gemensam Operativ System Ledning (GOSL) i samverkan med Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB). Projektet startade redan under 2018 då personalen i ledningscentralen (LC54) förbereddes och utbildades inför gemensam ledning av operativa resurser. Projektet innebär också att NÄRF och RMB delar funktion för räddningschef i beredskap (RCB). Projektfasen avslutades i december 2019 och övergick därmed i en förvaltningsfas från och med 1 december 2019.

I april 2019 fattade direktionen beslut om att investera i en gasdriven övningsanläggning. Investeringen innebär en uppgradering av befintligt övningshus där syftet är att skapa egna övningsfaciliteter som fullt ut lever upp till ställda krav enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter för rök- och kemdykning (AFS 2007:7). I slutet av september påbörjades ombyggnationen av övningshuset som förväntas vara färdigställd under tertial 1, 2020.

Samverkan mellan räddningstjänsterna och förbunden i Västra Götaland har fortsatt under året. Målet är att stärka och utveckla gemensamma förmågor och att hantera oönskade händelser, samt att finna samordningsvinster avseende utbildning, övning, inköp, etc.

Förbundet har också arbetat aktivt med rekrytering av räddningspersonal i beredskap (RIB), med avsikt att locka fler att bli intresserade av arbetet som RIB-brandman. Satsningen har varit lyckosam och resulterat i nyanställningar under året.

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet för verksamhetsåret visar ett plusresultat på 3 023 tkr. Resultatet beror bla på samarbetet med RMB där ersättning för LC54-kostnader delas mellan förbunden, Delningen sker med fördelningsnycklar RMB 42 %, NÄRF 58 %, resultat ca 1 800 tkr, ej budgeterat. Avskrivningskostnader understiger budget med ca 800 tkr. Grunden till lägre avskrivningskostnader är att planerade investeringar inte har slutförts då andra investeringar har prioriterats som löper över året. Pensionsutbetalningarna är lägre än prognostiserat med ca 900 tkr. Semesterskulden har ökat med ca 360 tkr.

Investeringar

Under året har 19 st investeringar initierats, budgeterad kostnad 14 031 tkr, utfall 6 404 tkr. Differensen beror på att övningshuset inte färdigställts enligt plan en budgeterad kostnad på 8 000 tkr. Sammanfattningsvis är följande investeringar planerade och budgeterade: Utryckningsmaterial, 1 611 tkr (1 600 tkr) Lokaler, 8 100 tkr (604 tkr) Fordon, 3 150 tkr (3 086 tkr) Teknisk utrustning avseende LC54, 710 tkr (640 tkr) samt data/kommunikationsutrustning, 360 tkr (375). (belopp inom parentes avser utfall).

Fyrstads Flygplats AB

Ordförande: Paul Åkerlund (S)

Vice ordförande: Benny Augustsson (S)

VD: Anna Råhnängen

Kommunens andel: 34 %

Resultaträkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Intäkter	22,9	24,7
-varav ägartillskott/uppdragsgers	4,2	4,2
Kostnader	-22,8	-24,4
Rörelseresultat	0,1	0,3
Finansnetto	-0,1	-0,1
Resultat efter finansnetto	0,0	0,1
Bokslutsdispositioner och skatt	0,0	0,0
Resultat	0,0	0,2

Balansräkning, Mkr	Utfall 2019	Utfall 2018
Tillgångar	24,5	25,8
Skulder	9,1	10,3
Obeskattade reserver	2,9	2,8
Eget kapital	12,6	12,6
Skulder och eget kapital	24,5	25,8

Verksamhetsbeskrivning

På flygtrafik till Stockholm kan noteras att 36 741 passagerare (43 301 under samma period 2019) har rest under året, vilket motsvarar en minskning om 15 %. Också totala antalet passagerare minskar, 37 810 st. (45 357 föregående år) har rest till och från flygplatsen. 734 charterpassagerare har använt flygplatsen vid resa till Kroatien. Minskningen inom alla passagerarkategorier går i linje med resten av branschen.

Linjefart till Bromma förekommer med 19 avgångar per vecka med flygplanstypen Fokker 50 som har 50 platser. 792 landningar med linjetrafik har totalt gjorts vilket är färre än föregående år eftersom flygbolaget anpassat antalet avgångar utifrån efterfrågan.

Under året har ett strategiskt arbete inletts för att rikta in flygplatsens verksamhet mot hållbarhetsmål och omställning i takt med VGR mål. En kartläggning visar att den egna flygplatsdriften redan nu är nära fossilfri. Flygplatsens samtliga tjänsteresor med flyg sker med bioflygbränsle som inte ger någon nettoökning av koldioxid i atmosfären.

Årets resultat

Intäkterna på Stockholmstrafiken ligger i paritet med budget. Flygplatsen har fått nya intäkter för uppdrag inom ekonomihantering för Svenska regionala flygplatser, SRF AB samt projekt Grön Flygplats som Tillväxtverket finansierar. Hyresintäkterna är något lägre än budget då en av hangarerna inte är fullt utnyttjad.

För 2019 har Västra Götalandsregionen beslutat om ett regionalt driftbidrag om 3 500 tkr vilket är 400 tkr lägre än äskat. Verksamhetsanslag från ägarkommunerna uppgår till 4 200 tkr. Denna offentliga finansiering motsvarar flygplatsens kostnader för att ta emot samhällsnyttigt flyg. Under året har t ex ambulans-transporter förekommit ca 2 ggr/vecka. Polis-, ambulans- och sjöräddningshelikoptrar är andra exempel på verksamheter som frekvent utnyttjar flygplatsen.

På kostnadssidan har de fasta avgifterna för vatten och avlopp ökat markant. Sjukskrivningar samt pensionsavgång har lett till ökade kostnader för tillfällig personal och för utbildning av nyrekryterad personal.

Under perioden har 1 469 tkr investerats i bergvärme för Vita Baracken, färdigställande av Terminalbyggnaden, markarbeten samt ytterligare utrustning för sprängmedelsdetektion. Inflygningshjälpmedlet ILS som köptes in 2009 är nu fullt avskrivet. Vid årsskiftet utnyttjades 4 549 tkr av beviljad kreditram om 14 000 tkr.

Av preliminärt bokslut för 2019 framgår att verksamheten redovisar ett nollresultat. Uppskjuten skatt ingår ej i resultatet.

Vänersborgs kommun
Revisorerna

Till
Kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag/stiftelser.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningsresultat

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder samt beredningar har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, men från ekonomisk synpunkt sammantaget inte ett tillfredsställande sätt.

- Nämnderna redovisar totalt sett ett underskott på 22,4 mnkr. Endast kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden redovisar ett ekonomiskt överskott/budget i balans. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget om 37,6 mnkr medan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden redovisar ett underskott på -15,5 mnkr respektive -30,2 mnkr. Socialnämnden har under året fått ett tillfälligt budgettillskott på 20 mnkr. Kultur och fritidsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett underskott med -5,2 mnkr respektive -8,4 mnkr. Samhällsbyggnadsnämndens underskott om -8,4 mnkr svarar VA verksamheten för ett underskott på -4 mnkr. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas i nämndernas redovisning.
- Hörsamhet till kommunfullmäktiges budget bedöms som bristfällig. Åtgärder avseende nämndernas underskott framgår inte av årsredovisningen och rapporteras därmed inte till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har, inom ramen för sin uppsiktsplikt, ett särskilt ansvar för att tillse att nämnderna bedriver sin verksamhet inom tilldelad budgetram.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Av de finansiella målen för år 2019 uppfylls endast ett av fyra.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetsmålen utfall delvis uppfylls.

- Vi ser det som en brist att kommunstyrelsen inte lämnar någon sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

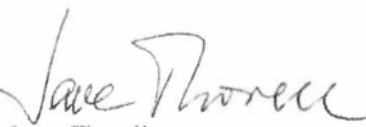
Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2019 godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och normering.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen och övriga nämnder samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ.

Vänersborg 2020-03-26

Thomas Boström
Ordförande

Torsten Gunnarsson
Vice ordförande

Lave Thorell

Bengt Wallin

Peter Lénberg

Doris Rudén

Bengt Olsson

